

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหาร
ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

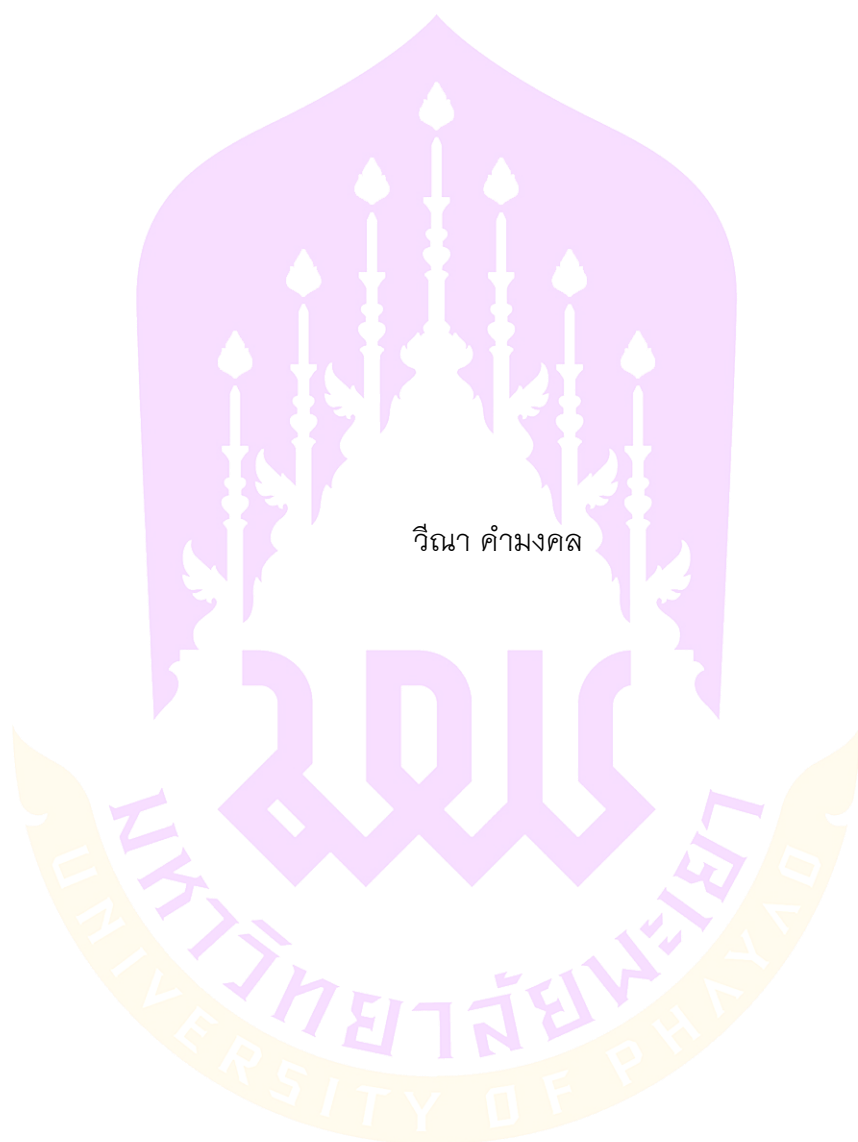
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2567

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารของโรงเรียนใน
สังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

พฤษภาคม 2567

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

STRATEGIC LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS AFFECTING ADMINISTRATION
QUALITY OF SCHOOL UNDER CHIANG RAI MUNICIPALITY, CHIANG RAI PROVINCE

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment
of the Requirements for the Master of Education Degree
in Educational Administration

May 2024

Copyright 2024 by University of Phayao

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เรื่อง

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารของโรงเรียนใน
สังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย

ของ วิณา คำมงคล

ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

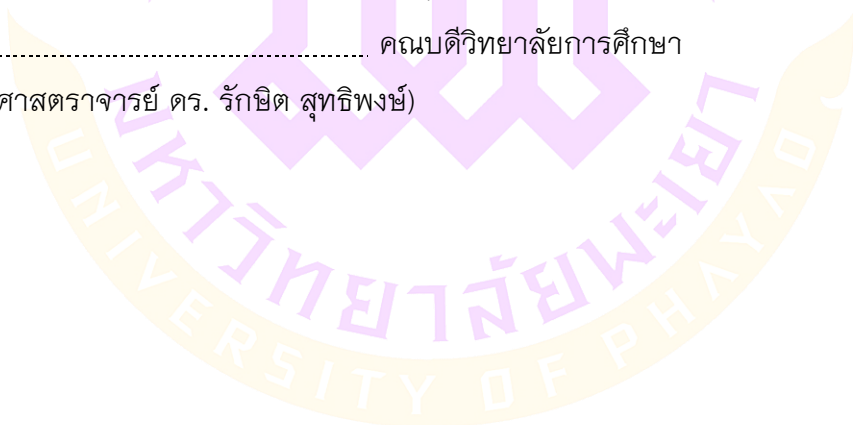
ของมหาวิทยาลัยพะเยา

..... ประธานกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ดวงพร อุ่นจิตต์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
(ดร. นริศรา เสือคล้าย)

..... อาจารย์บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา
(รองศาสตราจารย์ ดร. โสภภ อำนวยรัตน์)

..... คณบดีวิทยาลัยการศึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. รักษิต สุทธิพงษ์)

เรื่อง:	ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย
ผู้ศึกษาค้นคว้า:	วิธนา คำมงคล, การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง: กศ.ม. (การบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยพะเยา, 2566
อาจารย์ที่ปรึกษา:	ดร. นริศรา เลือคาลัย
คำสำคัญ:	ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์, ผู้บริหารสถานศึกษา, คุณภาพการบริหาร

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาระดับคุณภาพการบริหารของโรงเรียน 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพการบริหารของโรงเรียน และ 4) สร้างสมการพยากรณ์คุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครู สังกัดเทศบาลนครเชียงราย จำนวน 212 คน กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาร์โร ยามาเน่ และทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.942 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความสัมพันธ์และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) คุณภาพการบริหารของโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพการบริหารของโรงเรียนในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 4) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสามารถพยากรณ์คุณภาพการบริหารของโรงเรียนได้ร้อยละ 81.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ คือ $\hat{Y} = 0.278 + 0.289(X_4) + 0.248(X_3) + 0.243(X_2) + 0.160(X_1)$ และสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ $\hat{Z} = 0.355(Z_{x4}) + 0.265(Z_{x3}) + 0.246(Z_{x2}) + 0.163(Z_{x1})$

Title: STRATEGIC LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS AFFECTING ADMINISTRATION QUALITY OF SCHOOL UNDER CHIANG RAI MUNICIPALITY, CHIANG RAI PROVINCE

Author: Weena Kommongkon, Independent Study: M.Ed. (Educational Administration), University of Phayao, 2023

Advisor: Dr. Narissara Suaklay

Keywords: Strategic Leadership, School Administrators, Administration Quality of School

ABSTRACT

The purposes of this research were to 1) study the level of strategic leadership of school administrators, 2) study the level of administration quality of school, 3) study the correlation between the strategic leadership of school administrators and the administration quality of school, and 4) create the forecasting equation for the administration quality of school under Chiang Rai Municipality, Chiang Rai Province. The sample of this research were 212 teachers from schools under Chiang Rai Municipality, which were selected by simple random sampling. The instrument was a 5-level rating scale questionnaire with the reliability was 0.942. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson's correlation coefficient and stepwise multiple regression analysis.

The research results were found as follows: 1) the level of strategic leadership of school administrators, overall, was at the highest level, 2) the level of administration quality of school, overall, was at the highest level, 3) the strategic leadership of school administrators was positively correlated with a relatively high level to the administration quality of school, and 4) the strategic leadership of school administrators affecting to the administration quality of school under Chiang Rai Municipality, which could be forecasted by 81.50 percent with the statistical significance level at .01, as the forecast equation in the raw score: $\hat{Y} = 0.278 + 0.289(X_4) + 0.248(X_3) + 0.243(X_2) + 0.160(X_1)$ and the forecast equation in the standard score: $\hat{Z} = 0.355(Z_{x4}) + 0.265(Z_{x3}) + 0.246(Z_{x2}) + 0.163(Z_{x1})$

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองครั้งนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์เป็นอย่างดียิ่งจาก ดร.นริศรา เสือคล้าย อาจารย์ที่ปรึกษาซึ่งท่านได้กรุณาสละเวลาให้ความรู้คำแนะนำปรึกษา ข้อคิดเห็นที่ดี และแนะนำแนวทางการศึกษาตลอดตรวจทานแก้ไขข้อบกพร่องอันเป็นประโยชน์ของการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจนเสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ คณะผู้เชี่ยวชาญ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สันติ บุรณะชาติ ประธานหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.น้ำฝน กันมา ประธานหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา นางสาวศิริภัส ชัดิยะ ผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาล 1 ศรีเกิด ที่ได้ให้ความกรุณาตรวจสอบความถูกต้อง และความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม แก้ไข และให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.โสภณ อำนวยรัตน์ ที่ได้ให้คำแนะนำในการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง อีกทั้งยังช่วยชี้แนะให้เห็นถึงความครอบคลุมรอบด้านในการจัดทำ เพื่อกระตุ้นให้ผู้จัดทำได้มองภาพรวมได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น รวมทั้ง คณะครูในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือเป็นอย่างยิ่งในการเก็บข้อมูลและตอบแบบสอบถาม

ท้ายที่สุด ผู้วิจัยขอขอบคุณบิดามารดาและครอบครัวที่สอนให้ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษาและช่วยส่งเสริม สนับสนุน ให้กำลังใจ รวมถึงเพื่อน ๆ ทุกคน สำหรับความช่วยเหลือ จนทำให้ผู้วิจัยสามารถดำเนินการค้นคว้าด้วยตนเองนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ในที่สุด

วีณา คำมงคล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	5
วัตถุประสงค์การวิจัย	5
สมมติฐานการวิจัย	5
ขอบเขตการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	10
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา	11
คุณภาพการบริหารโรงเรียน.....	34
การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น.....	39
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	55
กรอบแนวคิดการวิจัย	62

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	63
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	63
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	64
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	67
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	67
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	73
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนใน สังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย.....	75
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์คุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย.....	81
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สถานศึกษากับคุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัด เชียงราย.....	90
ตอนที่ 5 ผลการสร้างสมการพยากรณ์คุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล นครเชียงราย จังหวัดเชียงราย.....	92
บทที่ 5 บทสรุป.....	96
สรุปผลการวิจัย.....	96
อภิปรายผลการวิจัย.....	100
ข้อเสนอแนะ.....	103
บรรณานุกรม.....	105
ภาคผนวก.....	113
ประวัติผู้วิจัย.....	131

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 แสดงตารางการสังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์.....	28
ตาราง 2 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามโรงเรียน.....	63
ตาราง 3 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพส่วนตัว	73
ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สถานศึกษา โดยภาพรวม (X_{tot}).....	75
ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สถานศึกษา ด้านการกำหนดทิศทางกลยุทธ์ขององค์การ (X_1).....	76
ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สถานศึกษา ด้านการพัฒนาดตนเอง (X_2)	77
ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สถานศึกษา ด้านการปรับตัว (X_3).....	79
ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สถานศึกษา ด้านการคาดการณ์และการกำหนดอนาคต (X_4).....	80
ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณภาพการบริหารโดยภาพรวม (Y_{tot})	81
ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณภาพการบริหาร ด้านการมี เป้าหมายวิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน (Y_1).....	82
ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณภาพการบริหาร ด้านการมี ระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา (Y_2)	84
ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณภาพการบริหาร ด้านการ ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุก กลุ่มเป้าหมาย (Y_3)	85

ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณภาพการบริหาร ด้านการ พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ (Y ₄)	86
ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณภาพการบริหาร ด้านการจัด สภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ (Y ₅)	87
ตาราง 15 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณภาพการบริหาร ด้านการ จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ (Y ₆)....	89
ตาราง 16 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สถานศึกษาในภาพรวมกับคุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย.....	90
ตาราง 17 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สถานศึกษารายด้านกับคุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัด เชียงราย.....	91
ตาราง 18 แสดงผลการศึกษาความสัมพันธ์พหุคูณ และอำนาจการพยากรณ์ของภาวะผู้นำ เชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนคร เชียงราย จังหวัดเชียงราย	92
ตาราง 19 แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ที่แยกเป็นรายด้านเพื่อ ตรวจสอบสถานะร่วมเส้นตรงพหุ (Multicollinearity)	93
ตาราง 20 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนในการพยากรณ์คุณภาพการบริหารของ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย	93
ตาราง 21 แสดงค่าสถิติตัวแปรพยากรณ์ที่ใช้พยากรณ์คุณภาพการบริหารของโรงเรียนใน สังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย	94

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพ 1 ผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่มีประสิทธิผล	18
ภาพ 2 องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์	26
ภาพ 3 องค์ประกอบของภาวะผู้นำ.....	27
ภาพ 4 ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา.....	45
ภาพ 5 กรอบแนวคิดการวิจัย	62

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติได้ดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี พ.ศ. 2561–2580 โดยได้กำหนดยุทธศาสตร์ไว้ 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความมั่นคง 2) ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน 3) ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรคน 4) ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม 5) ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ 6) ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ซึ่งยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงศึกษาธิการ คือ ยุทธศาสตร์ที่ 3 “ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคน” เนื่องจากคนเป็นหัวใจของการบริหารจัดการ และคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา ขยายความไว้ว่า “เพื่อพัฒนาคนและสังคมไทย ให้เป็นรากฐานที่แข็งแกร่งของประเทศ มีความพร้อมทางกาย ใจ สติปัญญา มีความเป็นสากล มีทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย มีคุณธรรมจริยธรรม รู้คุณค่าความเป็นไทย มีครอบครัวที่มั่นคง โดยมีกรอบแนวทางที่ให้ความสำคัญ ได้แก่ 1) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิตให้สนับสนุนการเจริญเติบโตของประเทศ 2) การยกระดับคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ให้มีคุณภาพเท่าเทียมและทั่วถึง 3) การปลูกฝังระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ 4) การสร้างเสริมให้คนมีสุขภาพที่ดี และ 5) การสร้างความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวไทย เสริมสร้างบทบาทของสถาบันครอบครัวในการบ่มเพาะจิตใจให้เข้มแข็ง” โดยมุ่งให้ความสำคัญในการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิตอย่างมีคุณภาพและได้รับประโยชน์จากการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติอย่างเท่าเทียม เพื่อเป็นกรอบทิศทางและแนวทางไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2562)

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศไทยในภาพรวมมีแนวโน้มที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากผลของการยกระดับสุขภาวะ การเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา และระดับรายได้ที่เพิ่มขึ้น ตามดัชนีการพัฒนามนุษย์ของโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติสะท้อนว่าคนไทยทุกช่วงวัยมีความรู้ความสามารถโดยรวมเพิ่มขึ้น แต่กลับพบว่ามีทักษะด้านการอ่านหรือการศึกษาหาความรู้ลดลง และมีจำนวนเยาวชนที่ไม่ได้เรียนและไม่ได้ทำงานเพิ่มสูงขึ้น ทำให้ศักยภาพของเยาวชนกลุ่มนี้ไม่ได้ถูกนำมาใช้ประโยชน์และไม่ได้รับการพัฒนา ซึ่งประเด็นด้านการพัฒนาทุน

ทรัพยากรมนุษย์เชิงคุณภาพเป็นความท้าทายที่สำคัญของไทยมาโดยตลอด อันเห็นได้จาก รายงานขององค์กรเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา ที่ทำการทดสอบความรู้ ความเข้าใจของนักเรียนอายุ 15 ปีทั่วโลก ในด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และการอ่าน พบว่านักเรียนไทยร้อยละ 59.50 อยู่ในกลุ่มที่ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน และมีนักเรียนไทยเพียง ร้อยละ 0.18 ที่ทำคะแนนได้ในระดับสูงกว่าค่ามาตรฐาน ทั้งยังขาดความเชื่อมโยงระหว่างระบบ การจัดการศึกษาและตลาดแรงงาน และยังมีระบบฐานข้อมูลเกี่ยวกับอุปสงค์และอุปทาน ด้านกำลังคนของประเทศ เพื่อประกอบการวางแผนพัฒนากำลังแรงงาน ที่จะช่วยระบุดึง สมรรถนะและทักษะที่จำเป็นของการทำงานในแต่ละอาชีพ ซึ่งเป็นสิ่งที่ภาคธุรกิจให้ ความสำคัญมากกว่าคุณวุฒิทางการศึกษา จึงเป็นข้อจำกัดในการผลิตและยกระดับทักษะ แรงงานให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดและทิศทางการปรับเปลี่ยนโครงสร้าง เศรษฐกิจของประเทศสู่ฐานนวัตกรรม ที่มีแนวโน้มความต้องการทักษะที่เกี่ยวข้องกับ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมากยิ่งขึ้น อาทิ ความรอบรู้ด้านดิจิทัล การจัดการข้อมูล ปัญญาประดิษฐ์ ได้ติดตั้ง รวมถึงทักษะที่เทคโนโลยีไม่สามารถทดแทนได้ โดยเฉพาะทักษะ ทางพฤติกรรม อาทิ ทักษะมนุษย์ การคิดเชิงวิพากษ์ การทำงานเป็นทีม หรือความคิด สร้างสรรค์ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2563)

สถานศึกษาจึงต้องมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความ เข้าใจสภาพแวดล้อมซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของการบริหารสถานศึกษา อัน ได้แก่ 1) สภาพแวดล้อมภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อการศึกษาไทย อาทิ แนวโน้มการ เปลี่ยนแปลงของโลก (Global Trend) พลวัตการเปลี่ยนแปลงของโลก จากการก้าวผ่านศตวรรษ ที่ 20 เข้าสู่ศตวรรษที่ 21 และแรงขับเคลื่อนจากการรวมกลุ่มเศรษฐกิจของภูมิภาคต่าง ๆ ของ โลกมากขึ้น และ 2) สภาพแวดล้อมภายในที่เป็นประเด็นปัญหาภายในประเทศ (Local Issues) อาทิ การทดสอบจากโครงการประเมินผลนักเรียนระดับนานาชาติ (Programme for International Student Assessment: PISA) ในปี ค.ศ.2015 พบว่าคะแนนที่ได้ของนักเรียนใน ประเทศไทยมีค่าต่ำกว่ามาตรฐานโลก ปัญหาของระบบการศึกษาเป็นอุปสรรคอย่างยิ่งต่อการ สร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน (คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา, 2566) จากสภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในที่กล่าวมาข้างต้นส่งผลให้การบริหารสถานศึกษา ของผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมภายในขององค์กร ได้แก่ ผู้เรียน การจัดการเรียนรู้ ครู และเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา การทำให้เกิดการ เปลี่ยนแปลงบริบทของสถานศึกษา และการทำให้ครูยอมรับเทคโนโลยี นวัตกรรม ซึ่งการ เปลี่ยนแปลงดังกล่าวล้วนเป็นภารกิจที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา ที่จะต้องดำเนินการโดย

คำนี้ถึงกิจกรรมหลัก 3 รูปแบบ คือ 1) การกำหนดทิศทางของสถานศึกษา (Setting Direction) 2) การพัฒนาบุคลากร (Developing People) และ 3) การทบทวนการออกแบบองค์การเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการการเปลี่ยนแปลง (Redesigning the Organization to Meet Changing Demand) (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2560) สอดคล้องกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำดังกล่าวจะแสดงออกในลักษณะของการสร้างแรงจูงใจแก่ผู้ร่วมงานให้ใช้ความสามารถที่มีอยู่มาทำงานเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จ โดยผู้บริหารสถานศึกษาควรมีเทคนิคในการจูงใจอย่างเหมาะสม เลือกใช้วิธีจูงใจอย่างหลากหลาย และมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การทำงานประสบผลสำเร็จ อีกทั้งแสดงออกถึงการตัดสินใจ และการควบคุมการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา กำหนดบทบาทและทิศทางขององค์การได้อย่างชัดเจน เพื่อตอบสนองนโยบายของประเทศและทันต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว (Pearce A. John and Richard B. Robinson, 2007)

จากการกำหนดนโยบายด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการส่งเสริมการกีฬาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงรายของ วันชัย จงสุทธนามณี นายกเทศมนตรีเทศบาลนครเชียงราย ที่ให้ไว้ต่อสภาเทศบาลนครเชียงราย เมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม 2564 ว่า “การพัฒนาคุณภาพการศึกษาและส่งเสริมการกีฬา มุ่งพัฒนานครเชียงรายให้เป็นเมืองแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ประชาชนในทุกช่วงวัยมีองค์ความรู้รอบด้าน โดยยึดหลักการ “การศึกษาพัฒนาคนคนพัฒนาเมือง เมืองพัฒนาคน” สนับสนุนและส่งเสริมให้โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จัดการศึกษาที่หลากหลายเพื่อพัฒนานักเรียนและเยาวชนให้มีความรู้คู่คุณธรรม เป็นคนเก่งและคนดี ได้รับการพัฒนาด้านการเรียนรู้และสมรรถนะความสามารถให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 อย่างเต็มศักยภาพในทุกด้าน ส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพด้านความสามารถพิเศษของเด็กและเยาวชน เพื่อต่อยอดสู่การเป็นอัจฉริยภาพทั้งในด้านเทคโนโลยีและสุนทรียภาพในด้านศิลปะ ดนตรี และนาฏศิลป์ สนับสนุนให้เด็กและเยาวชนที่เรียนดี แต่ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้มีโอกาสเข้าถึงการศึกษามากขึ้น นอกจากนี้ จะมุ่งเน้นและส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Life Long Learning) โดยจัดให้มีพื้นที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้ Co-Working Space พร้อมจัดหาผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน มาร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์เพื่อยกระดับความสามารถในการเรียนรู้ เพิ่มทักษะชีวิตที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่ สร้างนวัตกรรมต่าง ๆ และสร้างรายได้ในอาชีพที่ตนชื่นชอบต่อไป” (วันชัย จงสุทธนามณี, 2564)

ผู้บริหารสถานศึกษาเปรียบเสมือนหัวใจสำคัญของการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาที่จะต้องมีภาวะผู้นำซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญของการบริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ (Strategic Leadership) ที่ผู้บริหารพึงมีเพื่อนำพาให้สถานศึกษามีความเจริญก้าวหน้า ความสำเร็จหรือความล้มเหลวทางการศึกษานั้นขึ้นอยู่กับผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสำคัญ (เหมือนฝัน นันทิยกุล, 2562) ผู้นำที่มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์เป็นผู้ที่มีบทบาทสูงในการกำหนดอนาคตขององค์การในระยะยาว และเป็นปัจจัยสำคัญในการที่จะทำให้องค์การสามารถดำเนินการในด้านการจัดการกลยุทธ์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการแข่งขันเชิงกลยุทธ์และอนาคตขององค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นตัวแปรสำคัญในการบริหารจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ประกอบด้วย 1) วิสัยทัศน์ส่วนตน คือ มีจุดมุ่งหมายสำหรับการเป็นอย่างไรในอนาคต 2) แรงมุ่งมั่นใฝ่ดี คือ เมื่อมีวิสัยทัศน์แล้วต้องมีความมุ่งมั่นที่จะลงมือปฏิบัติให้บรรลุต่อผลสำเร็จ 3) ความมุ่งมั่นหมั่นฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ และ 4) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คือ การคิดวิเคราะห์สิ่งต่าง ๆ ด้วยเหตุผล

ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย ในมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ พบว่า สถานศึกษาในสังกัดส่วนใหญ่ยังขาดกระบวนการบริหารจัดการในการสร้างความเข้าใจและการมีส่วนร่วมของครู บุคลากร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนในการดำเนินงานเกี่ยวกับระบบประกันคุณภาพการศึกษา โดยสถานศึกษาควรจัดทำเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจให้ชัดเจน สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและความต้องการของชุมชน สอดคล้องกับแผนการจัดการศึกษาของชาติ นโยบายรัฐและต้นสังกัดให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ควรส่งเสริมด้านการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนางานและการเรียนรู้ของผู้เรียน (เทศบาลนครเชียงราย, 2567) นอกจากนี้สถานศึกษายังควรพัฒนาและเลือกใช้เครื่องมือในการประเมินโครงการและกิจกรรมที่สถานศึกษากำหนดไว้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และตัวชี้วัดความสำเร็จที่ตั้งไว้ เพื่อนำผลไปพัฒนาให้ตรงกับปัญหาต่อไป ซึ่งถือเป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2561) ซึ่งจากผลการประเมินคุณภาพภายนอกที่กล่าวมาข้างต้น ชี้ให้เห็นถึงปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย อันเนื่องมาจากกลยุทธ์ในการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละแห่ง ดังนั้นหน่วยงานต้นสังกัดจึงควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาภายใต้สังกัดเป็นอย่างยิ่ง

จากเหตุผลดังกล่าวจึงเกิดเป็นแรงจูงใจที่ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย เพื่อให้เป็นข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์อันจะเป็นองค์ความรู้ในการนำไปวางแผนพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพการบริหาร ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสถานศึกษา ชุมชน สังคม และผู้เรียนอันเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติสืบไป

คำถามการวิจัย

1. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย อยู่ในระดับใด
2. คุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย อยู่ในระดับใด
3. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับคุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย หรือไม่ อย่างไร
4. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาจะสามารถพยากรณ์คุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย ได้หรือไม่

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย
2. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา กับคุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย
4. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์คุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย

สมมติฐานการวิจัย

1. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย อยู่ในระดับสูง

2. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสามารถพยากรณ์คุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงรายได้

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย จำนวน 8 แห่ง รวมทั้งสิ้น 451 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย มีขอบเขตของเนื้อหาที่ทำการศึกษา ดังนี้

2.1 ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์จากเอกสารที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร 4 ด้าน ดังนี้

- 2.1.1 ด้านการกำหนดทิศทางการกลยุทธ์ขององค์การ
- 2.1.2 ด้านการพัฒนาตนเอง
- 2.1.3 ด้านการปรับตัว
- 2.1.4 ด้านการคาดการณ์และการกำหนดอนาคต

2.2 คุณภาพการบริหารโรงเรียน ผู้วิจัยยึดตามกรอบมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2561 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563) ในมาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้

- 2.2.1 ด้านการมีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน
- 2.2.2 ด้านการมีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา
- 2.2.3 ด้านการดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย
- 2.2.4 ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ
- 2.2.5 ด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ
- 2.2.6 ด้านการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

3.1 ตัวแปรพยากรณ์หรือตัวแปรต้น คือ ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ประกอบด้วยความสามารถในการดำเนินงานของผู้บริหาร 4 ด้าน ดังนี้

3.1.1 ด้านการกำหนดทิศทางกลยุทธ์ขององค์กร

3.1.2 ด้านการพัฒนาตนเอง

3.1.3 ด้านการปรับตัว

3.1.4 ด้านการคาดการณ์และการกำหนดอนาคต

3.2 ตัวแปรเกณฑ์หรือตัวแปรตาม คือ คุณภาพการบริหารโรงเรียน ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังนี้

3.2.1 ด้านการมีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน

3.2.2 ด้านการมีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา

3.2.3 ด้านการดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย

3.2.4 ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ

3.2.5 ด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

3.2.6 ด้านการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้

4. ขอบเขตด้านพื้นที่

โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย จำนวน 8 แห่ง

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์** หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารที่ใช้กระบวนการกำหนดทิศทางขององค์กรในเชิงกลยุทธ์ มีการคาดการณ์และมีมุมมองระยะยาวเพื่อกำหนดทิศทางขององค์กรได้อย่างชัดเจน รวมทั้งเป็นผู้สร้างแรงบันดาลใจให้กับสมาชิกทุกคนในองค์กรให้องค์กรสามารถพัฒนาอย่างมีทิศทางและเป้าหมายที่ชัดเจน ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) การกำหนดทิศทางกลยุทธ์ขององค์กร 2) การพัฒนาตนเอง 3) การปรับตัว และ 4) การคาดการณ์และการกำหนดอนาคต โดยมีรายละเอียดแต่ละด้านดังนี้

1.1 **การกำหนดทิศทางกลยุทธ์ขององค์กร** หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารที่สามารถวางแผนหรือกำหนดแนวทางที่ชี้อนาคตขององค์กรว่าจะไปในทิศทางใดที่จะทำให้

องค์การบริหารผลตามวิสัยทัศน์พันธกิจ และเป้าประสงค์ที่วางไว้ โดยเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกฝ่ายในองค์การมีส่วนร่วมในการวางแผน

1.2 การพัฒนาตนเอง หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารที่สามารถพัฒนาตนเองได้เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงตนเองในทิศทางที่ดีขึ้นและทำให้ตนเองมีการพัฒนาในทุกด้านอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา

1.3 การปรับตัว หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารที่สามารถปรับความคิด ความรู้สึก หรือพฤติกรรมไปตามสภาพสังคม สิ่งแวดล้อมและสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดการเปลี่ยนแปลงได้เป็นอย่างดี เพื่อสามารถใช้ชีวิตได้อย่างปกติสุขทั้งทางกาย และจิตใจ

1.4 การคาดการณ์และการกำหนดอนาคต หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารในการวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ ที่มี แล้วสามารถคาดการณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น และนำไปสู่การปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้

2. คุณภาพการบริหารโรงเรียน หมายถึง กระบวนการในการทำงานหรือการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ภายในโรงเรียน โดยกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดต่อผู้เรียน ซึ่งเป็นกระบวนการที่มีการดำเนินงานที่ต่อเนื่องและครบวงจร และบุคลากรที่ดำเนินการในกิจกรรมต่าง ๆ ต้องได้รับการฝึกอบรมเพื่อให้ทำงานได้อย่างถูกต้อง มีประสิทธิภาพ และรู้ถึงวิธีการทำงานที่ถูกต้อง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่สถานศึกษาได้กำหนดไว้ ประกอบด้วย 6 ด้าน คือ 1) การมีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน 2) การมีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา 3) การดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย 4) การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ 5) การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ และ 6) การจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ โดยมีรายละเอียดแต่ละด้านดังนี้

2.1 การมีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจของสถานศึกษา เพื่อกำหนดนโยบายและทิศทางการบริหารสถานศึกษา ที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ความต้องการของชุมชน มีการจัดทำแผนการดำเนินงาน และสื่อสารให้กับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้รับทราบอย่างทั่วถึง

2.2 การมีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาที่ชัดเจน มีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยมีการนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง และเป็นแบบอย่างได้

2.3 การดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีความมุ่งมั่นในการดำเนินงานด้านผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน ด้านการสื่อสารแผนงานวิชาการ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรการสอนและการประกันคุณภาพการศึกษา การสร้างบรรยากาศทางวิชาการ การส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองของครู บุคลากรทางการศึกษา ที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน โดยมีการเชื่อมโยงกับชีวิตจริง และเป็นแบบอย่างได้

2.4 การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดทำแผนงานพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา สถานศึกษามีการดำเนินงานตามแผนงาน ในการพัฒนาความรู้ ทักษะวิชาชีพ ให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพตรงตามความต้องการของครูและสถานศึกษา และจัดให้มีชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนางาน

2.5 การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดหา จัดเตรียม และให้การสนับสนุนเกี่ยวกับอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อม พื้นที่สำหรับทำกิจกรรมการเรียนรู้ สิ่งอำนวยความสะดวกที่พอเพียง ปลอดภัย ถูกสุขอนามัย เหมาะสมต่อการจัดการเรียนรู้และสนับสนุนการพัฒนาตนเองของผู้เรียน มีแผนการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ มีมาตรการรักษาความปลอดภัยที่ตรวจสอบได้ มีการประเมินความเสี่ยง ชักซ้อมขั้นตอนในการรักษาความปลอดภัย และปรับปรุงมาตรการการดำเนินงานทุกด้าน

2.6 การจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่สนับสนุนการจัดการศึกษา มีการใช้สื่อ อุปกรณ์ที่เหมาะสม ต่อการจัดการเรียนรู้และส่งเสริมการพัฒนาตนเองของครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้เรียน ทั้งยังมีการประเมินผลการใช้ระบบเทคโนโลยี สื่อ อุปกรณ์ และปรับปรุงพัฒนาอย่างเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

3. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือผู้ปฏิบัติหน้าที่รักษาราชการแทนผู้อำนวยการสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย

4. ครู หมายถึง พนักงานครูเทศบาล พนักงานจ้างตามภารกิจตำแหน่งผู้ช่วยครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย

5. โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย หมายถึง โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จำนวน 8 แห่ง ประกอบด้วย 1) โรงเรียนเทศบาล 1 ศรีเกิด 2) โรงเรียนเทศบาล 2 หนองบัว 3) โรงเรียนเทศบาล 3 ศรีทรายมูล 4) โรงเรียนเทศบาล 4 สันป่าก่อ 5) โรงเรียนเทศบาล 5 เด่นห้า 6) โรงเรียนเทศบาล 6 นครเชียงราย 7) โรงเรียนเทศบาล 7 ฝั่งหมิ่น และ 8) โรงเรียนเทศบาล 8 บ้านใหม่

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ประโยชน์ในทางด้านวิชาการ

1.1 ผลการวิจัยทำให้ได้ทราบถึงภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย

1.2 ผลการวิจัยทำให้ได้ทราบถึงคุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย

1.3 ผลการวิจัยทำให้ได้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย

1.4 ผลการวิจัยทำให้ได้ทราบถึงสมการพยากรณ์คุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย

2. ประโยชน์ในการนำผลการวิจัยไปใช้

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำผลการวิจัยไปเป็นสารสนเทศในการพัฒนาคุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงรายได้

2.2 เทศบาลนครเชียงรายสามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงรายให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งหัวข้อเรื่องดังต่อไปนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา
 - 1.1 ความหมายของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์
 - 1.2 ความสำคัญของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์
 - 1.3 คุณลักษณะของผู้นำเชิงกลยุทธ์
 - 1.4 องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์
2. คุณภาพการบริหารโรงเรียน
 - 2.1 ความหมายของคุณภาพ
 - 2.2 ความหมายของการบริหารโรงเรียน
 - 2.3 ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา
3. การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 - 3.1 ความสำคัญและความจำเป็นในการกำหนดมาตรฐานการศึกษา
 - 3.2 แนวคิดในการกำหนดมาตรฐานการจัดการศึกษา
 - 3.3 มาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา
 - 3.4 มาตรฐาน คำอธิบาย และระดับคุณภาพ
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
5. กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา

ความหมายของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์

วรวรรษ เทียมสุวรรณ และคณะ (2562) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 มี 3 ด้าน คือ 1) ด้านการนำตนเอง หมายถึง การมีทักษะในศตวรรษที่ 21 ที่คนคิดเชิงบวกมีการพัฒนาตนเองด้านต่าง ๆ ทันต่อเหตุการณ์การเป็นแบบอย่างที่ดี 2) ด้านการนำทีม

หมายถึง การสร้างพลังเชิงบวกการบริหารทีมและการบริหารความขัดแย้งการพัฒนางานของ ทีมด้านต่าง ๆ 3) ด้านการนำองค์กร หมายถึง การกำหนดวิสัยทัศน์ การปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ให้ เหมาะสมการควบคุมอย่างเป็นระบบการส่งเสริมการปฏิบัติตน

วิโรจน์ สารรัตน์ (2557) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ หมายถึง การที่ผู้นำใช้ กำหนดทิศทางขององค์กรนำไปสู่การปฏิบัติของวิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ เพื่อให้ บรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์กร

เนตร์พัฒนา ยาวีราช (2556) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ หมายถึง ผู้ที่มีความ เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์ในหน้าที่สำคัญ 3 ประการ คือ 1) การสร้างกลยุทธ์ (Strategic Formulation) หมายถึง การวิเคราะห์ตามวิสัยทัศน์นั้นจะต้องใช้วิธีการอย่างไรองค์กรที่ประสบ ความสำเร็จ คือ การแปลงวิสัยทัศน์ไปสู่การปฏิบัติเป็นไปตามวัตถุประสงค์ 2) การนำกลยุทธ์ ไปปฏิบัติ (Strategic in Action) เมื่อได้กำหนดกลยุทธ์แล้วการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติเป็นงานที่ สลับซับซ้อนการปฏิบัติเกี่ยวข้องกับส่วนขององค์กรหลายส่วนผู้นำที่เข้มแข็งเป็นบุคคลที่สำคัญ ที่สุดในการนำเอากลยุทธ์ไปปฏิบัติเพราะเป็นผู้กระตุ้นและมีอิทธิพลต่อผู้อื่นให้เป็นไปกลยุทธ์ใหม่ ที่ต้องการ 3) การควบคุมกลยุทธ์ (Strategic Control) เป็นเรื่องเกี่ยวกับการตรวจสอบและ ประเมินผลของกลยุทธ์ให้มีกระบวนการทั้งหมดในการดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมายได้ อย่างเหมาะสม ได้แก่ การควบคุมคุณภาพงาน ปริมาณงาน ความสำเร็จที่ได้รับปัญหา อุปสรรคที่เกิดจากการดำเนินงานตามกลยุทธ์นั้น

ประภาพรรณ รักเกลี้ยง (2556) ได้กล่าวถึง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ หมายถึง ผู้นำ องค์กรที่มีบทบาทอย่างยิ่งในการสร้างขวัญและกำลังใจ สร้างการมีส่วนร่วม สร้างวัฒนธรรมที่ แข็งแกร่งและสร้างแรงบันดาลใจให้กับสมาชิกทุกคนในองค์กร ผู้นำองค์กรที่มีภาวะผู้นำเชิง กลยุทธ์มีคุณลักษณะ 6 ประการ ดังนี้ 1) การกำหนดทิศทาง ผู้นำเชิงกลยุทธ์ต้องกำหนด ทิศทางขององค์กรให้ชัดเจน ผู้นำควรเปิดโอกาสพนักงานได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิด เห็นถึงเป้าหมายอนาคตและทิศทางขององค์กรด้วยเพราะจะทำให้ทุกคนมีความผูกพันกับ เป้าหมายร่วมกันด้วย 2) การคิดเชิงกลยุทธ์ ผู้นำเชิงกลยุทธ์รู้ทันความเคลื่อนไหวเพื่อรับมือได้ ทัน 3) การให้ความสำคัญกับโอกาสมากกว่าปัญหา 4) การสื่อสาร ผู้นำเชิงกลยุทธ์ต้องสื่อสาร ข้อมูลสำคัญให้พนักงานทุกคนได้รับรู้และเข้าใจ 5) การสร้างแรงบันดาลใจ ผู้นำเชิงกลยุทธ์เปิด โอกาสให้พนักงานแสดงความคิดเห็นต่อแผนงานและรับฟังอย่างจริงจังไม่สั่งการสนับสนุนให้ พนักงานกล้าคิดทำในสิ่งใหม่เพื่อความสำเร็จขององค์กร 6) สร้างความเชื่อมั่น ผู้นำเชิงกลยุทธ์ ต้องแสดงออกทั้งทางการกระทำ การพูด การแสดงออกให้พนักงานมีความเชื่อมั่นและรู้สึกได้ ถึงความจริงใจ

DuBrin, Andrew J. (1998). ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ไว้ว่า การกำหนดทิศทางและกระตุ้น การริเริ่มสร้างสิ่งต่าง ๆ เพื่อให้องค์การอยู่รอดและมีความก้าวหน้า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์เป็นภาวะของผู้บริหารระดับสูงคล้ายคลึงกับภาวะผู้นำมุ่งเน้นเป้าหมาย (path-goal leadership) ซึ่งจูงใจผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยการบรรลุผลสำเร็จในงานและผู้นำเชิงปฏิรูป (transformational leadership) ซึ่งเน้นการนำเพื่อการเปลี่ยนแปลงมากกว่าความคงที่

Nahavandi, Afsaneh (2000) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ คือ ความสามารถในการทำนายอนาคต รักษาความยืดหยุ่น และใจกว้างพอที่จะทำให้อำนาจหรือรับฟังบุคคลอื่นในการสร้างสรรค์และเปลี่ยนแปลงเชิงกลยุทธ์เท่าที่จำเป็น ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ต้องทำหลายหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการผ่านบุคคลอื่นในการบริหารทั้งองค์กร กำหนดขอบเขตเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง (Dynamic) ต้องเรียนรู้วิธีเข้าไปมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมมนุษย์อย่างมีประสิทธิภาพโดยคำพูดหรือโดยทำเป็นตัวอย่าง (Role Model) และส่งผ่านความสามารถในการมองอนาคตไปยังองค์กรโดยรวมได้

Ray Maghroori and Erik Rolland (1997) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์เป็นกระบวนการของการกำหนดทิศทางและแรงบันดาลใจเพื่อสร้างและนำไปปฏิบัติเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และกลยุทธ์เพื่อบรรลุและรักษาไว้ซึ่งวัตถุประสงค์ขององค์การ

Sydney Finkelstein, Donald C. Hambrick and Albert A. Cannella Jr. (2009) ให้นิยามไว้ว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ หมายถึง ผู้นำหรือกลุ่มผู้นำระดับสูงที่มีความสามารถในการมองการณ์ไกลและมีความยืดหยุ่นให้องค์การบรรลุเป้าหมายโดยกำหนดขอบเขตความรับผิดชอบงานทั้งองค์กร

จากความหมายที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารที่ใช้กระบวนการกำหนดทิศทางขององค์กรในเชิงกลยุทธ์มีการคาดการณ์และมีมุมมองระยะยาวเพื่อกำหนดทิศทางขององค์กรได้อย่างชัดเจนรวมทั้งเป็นผู้สร้างแรงบันดาลใจให้กับสมาชิกทุกคนในองค์กรให้องค์การสามารถพัฒนาอย่างมีทิศทางและเป้าหมายที่ชัดเจน

ความสำคัญของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์

พระครูสุตวรธรรมกิจ (2561) กล่าวว่าไว้ว่า ความสำคัญของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ส่งผลต่อความสำเร็จขององค์การช่วยให้ผู้บริหารสามารถมองเห็นภาพรวมเป็นรูปธรรมมากขึ้น ภาวะผู้นำกลยุทธ์จะช่วยส่งเสริมและสามารถติดตามตรวจสอบการดำเนินงานและความสำเร็จในการบรรลุเป้าหมายขององค์การช่วยให้องค์การสามารถดำเนินงานและใช้ทรัพยากรในการแข่งขันอย่างมีประสิทธิภาพและได้ผลดีกว่าการบริหารงานตามปกติการดำเนินงานเชิงกลยุทธ์มีการวิเคราะห์และจัดระบบความสัมพันธ์เชิงกลยุทธ์อย่างชัดเจนทำให้การดำเนินงานและการ

จัดสรรทรัพยากรเป็นไปอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพมีเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับบริบทของสังคม มีกลยุทธ์การดำเนินงานให้ประสบผลสำเร็จ

ชัยพัชร์ เลิศรัศม์ทวิกุล (2561) กล่าวว่า ความสำคัญของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ว่าผู้นำเชิงกลยุทธ์ต้องเก่งทั้งงานและเก่งทั้งคนต้องมองให้ออกว่าองค์กรจะเดินไปในทิศทางใดด้วยวิธีการอะไรจะสร้างการมีส่วนร่วมจากทุกคนในองค์กรได้อย่างไรสร้างขวัญกำลังใจความศรัทธาของลูกน้องที่สำคัญจะต้องเป็นผู้นำต้องเป็นคนดี มีคุณธรรมเพื่อให้องค์กรมีความเจริญก้าวหน้าอย่างยั่งยืน

พีรศักดิ์ วิสัยรัตน์ (2561) กล่าวถึงความสำคัญของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ไว้ว่าผู้นำเชิงกลยุทธ์ต้องวางแผนเชิงกลยุทธ์ 1) วิเคราะห์สภาพแวดล้อม โดยพิจารณาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส อุปสรรค ทั้งภายในและภายนอกองค์กร 2) จัดทิศทางขององค์กร โดยกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและวัตถุประสงค์ขององค์กรอย่างชัดเจน 3) กำหนดกลยุทธ์โดยพิจารณาความเหมาะสมและการสามารถไปปฏิบัติได้จริงจากการวิเคราะห์ทางเลือกด้วยเทคนิคต่าง ๆ 4) ปฏิบัติตามกลยุทธ์ โดยดำเนินตามแผนที่กำหนดไว้ดำเนินถึงโครงสร้างขององค์กรและวัฒนธรรมขององค์กรเพื่อนำไปสู่ความสำเร็จและเกิดความเชื่อมโยงอย่างเป็นระบบ 5) ความคุมเชิงกลยุทธ์ โดยติดตามการปฏิบัติงานประเมินผลกระบวนการและประเมินผลสำเร็จขององค์กร

ความสำคัญของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์มีผลต่อการพัฒนาองค์กรแบบองค์รวมต้องอาศัยองค์ประกอบหลาย ๆ อย่างขณะเดียวกันต้องมุ่งเน้นให้เกิดการยอมรับซึ่งกันและกันและมุ่งไปสู่เป้าหมายเดียวกันโดยการนำกลยุทธ์ไปใช้ต้องมีความสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่เพื่อการวางแผนเชิงกลยุทธ์ความสามารถของผู้นำในการกำหนดทิศทางที่ถูกต้อง

คุณลักษณะของผู้นำเชิงกลยุทธ์

ปรีดีนุกูล สมปรารถนา (2564) กล่าวว่า คุณลักษณะของผู้นำเชิงกลยุทธ์ (Strategic Leadership) ทักษะและลักษณะ ดังต่อไปนี้

1. ผู้นำเชิงกลยุทธ์จำเป็นต้องมีทักษะเพื่อช่วยขับเคลื่อนองค์กร ได้แก่ 1) ความสามารถในการคาดการณ์และมีส่วนร่วมในทุกสถานการณ์ 2) มีมุมมองที่หลากหลายและกล้าเผชิญหน้าความท้าทายต่าง ๆ 3) ทักษะในการแปลหรือตีความสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น 4) การตัดสินใจที่เหมาะสมกับเงื่อนไขต่าง ๆ 5) ทักษะการบริหารจัดการทีมงานให้บรรลุเป้าหมาย 6) พร้อมเรียนรู้และปรับปรุงแก้ไขอยู่ตลอดเวลา

2. ลักษณะของผู้นำเชิงกลยุทธ์ ได้แก่ 1) เป็นคนที่มีทักษะการสื่อสารที่ดีมากสามารถสื่อสารและถ่ายทอดข้อมูลรวมไปถึงความคิดต่าง ๆ ให้กับทีมงานได้อย่างมี

ประสิทธิภาพไม่ว่าจะเป็นในรูปแบบการประชุม การสอนงาน การถ่ายทอดงาน การนำเสนอ งาน รวมไปถึงการทำ Presentation ต่าง ๆ 2) เป็นผู้ฟังอย่างตั้งใจจริง ผู้นำที่รับฟังปัญหาและ ข้อเสนอแนะต่าง ๆ จะช่วยให้องค์กรได้เรียนรู้และปรับตัวได้รวดเร็วขึ้นทั้งการปรับปรุงสินค้า หรือบริการรวมถึงเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในองค์กรความเป็นผู้ฟังที่ดีจะช่วยสร้างให้เกิด วัฒนธรรมองค์กร (Corporate Culture) ที่ดีและมีประสิทธิภาพซึ่งส่งผลต่อบรรยากาศการทำงาน 3) มีความมุ่งมั่นและให้คำมั่นสัญญาจะช่วยจูงใจประกายให้กับพนักงานและองค์กร ขับเคลื่อนไปด้วยความสนุกสนานความตื่นตัวซึ่งมันสร้างให้เกิดความทุ่มเทในการทำงานอย่าง เต็มที่ นอกจากนี้ยังช่วยให้ก้าวข้ามอุปสรรคต่าง ๆ ได้อย่างไม่ยากเย็นเวลาทำโครงการหรือ 4) คิดบวกเสมอ หากผู้นำเชิงกลยุทธ์มีความคิดเชิงบวก (Positive Thinking) ที่เป็น บุคลิกลักษณะของตัวเองจะยิ่งสร้างขวัญและกำลังใจให้กับทีมงานเพราะผู้นำลักษณะนี้จะสร้าง บรรยากาศดี ๆ ในการทำงานสร้างพลังบวกและเรื่องราวดี ๆ อยู่เสมอ 5) ความร่วมมือ ในองค์กรย่อมมีฝ่ายและหน่วยงานต่าง ๆ ที่เป็นส่วนผลักดันให้เกิดความสำเร็จผู้นำเชิงกลยุทธ์ ต้องทำงานร่วมกับหลายฝ่ายและอาศัยความร่วมมือเพื่อให้ผลลัพธ์ออกมาดีที่สุดแก่ตัวองค์กร โดยนอกเหนือจากความร่วมมือในการทำงานแล้วยังต้องแสดงให้เห็นถึงความยุติธรรมและ คุณธรรมในด้านต่าง ๆ ด้วย 6) ความสามารถด้านการเจรจา เพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ หรือเรียกได้ว่ามีลักษณะเชิงการทูต (Diplomacy) เมื่ออยู่ในภาวะวิกฤตหรือสถานการณ์คับขัน และความเป็นกลางต่อสถานการณ์ต่าง ๆ นั้นก็สำคัญมากสำหรับผู้นำเชิงกลยุทธ์

เนตรวิมล ภาวิราช (2556) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์เป็นเรื่องของผู้บริหาร ระดับสูงและการเป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์นี้ก็มีความหมายที่คล้ายคลึงกับการเป็นผู้นำแบบมุ่งเน้น เป้าหมาย (Path-Goal Leadership) ซึ่งเป็นผู้นำที่จูงใจผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยรางวัลอันเกิดจาก การบรรลุผลสำเร็จในงาน (Transformational Leadership) ซึ่งเป็นกระบวนการนำเพื่อการ เปลี่ยนแปลงการเป็นผู้นำโดยมุ่งที่จุดมุ่งหมายนี้ต้องอาศัยการประเมินซ้ำที่เป้าหมายและคุณค่า ขององค์การรวมทั้งการให้อำนาจแก่พนักงานให้มีความคิดสร้างสรรค์ในการทำงานด้วย

วิเชียร วิทย์อุดม (2553) กล่าวว่า องค์ประกอบของวิสัยทัศน์ ประกอบด้วย 1) การ กำหนดวิสัยทัศน์ (Vision Formulation) เป็นการกำหนดสิ่งที่องค์กรต้องการในอนาคต ใน ลักษณะกว้างขวางในระยะยาว 2) การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ (Implementation) เป็นการปฏิบัติ ตามภารกิจ (Mission) ที่กำหนดเอาไว้เพื่อให้เป็นไปตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดเอาไว้ซึ่งต้องอาศัย ความสามารถและความเต็มใจจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย 3) นวัตกรรมที่เป็นจริงได้ (Innovative Realism) วิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้นั้นจะต้องมีลักษณะใหม่และเป็นจริงได้ซึ่งต้องอาศัยผู้นำที่มี ความสามารถพิเศษ 4) แบบกว้าง ๆ (General) ลักษณะวิสัยทัศน์อาจจะเป็นเป้าหมายที่มี

ลักษณะกว้างขวางเกี่ยวกับความต้องการในอนาคตโดยไม่ได้เจาะจงในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง 5) แบบเจาะลึกลงรายละเอียด (Detailed) ลักษณะวิสัยทัศน์อาจจะเป็นลักษณะเจาะจงในรายละเอียดของเรื่องใดเรื่องหนึ่งก็ได้ 6) การเผชิญความเสี่ยง (Risk Taking) ลักษณะวิสัยทัศน์จะมีลักษณะที่ต้องเผชิญความเสี่ยงเพราะสิ่งที่ต้องการในอนาคตนั้นไม่ใช่สิ่งที่จำทำได้โดยง่าย ซึ่งใครจะทำก็ได้ลักษณะนี้จึงถือว่าวิสัยทัศน์จะต้องมีความเสี่ยงเกิดขึ้น 7) การมุ่งที่กำไร (Profit-Oriented) โดยทั่วไปแล้ววิสัยทัศน์จะมุ่งที่การสร้างกำไรตัวอย่างบริษัทที่มีวิสัยทัศน์ว่า “เพื่อผดุงรักษาความสำเร็จทางการค้าในฐานะบริษัทการตลาดชั้นนำของโลกในด้านเสื้อผ้า หัสดัง ๆ และเหนือกว่าสิ่งอื่นใด คือ ทุกคนต้องการได้รับความพึงพอใจจากความสำเร็จ คุณภาพชีวิตที่สมดุลทั้งส่วนตัวกับหน้าที่การงานและสนุกกับการบุกเบิก ความเพียร พยายามในการทำงาน” จะเห็นว่าวิสัยทัศน์นี้เมื่อสำเร็จจะส่งผลต่อการสร้างกำไรเพิ่มขึ้นแรงคลไຈจากวิสัยทัศน์นี้สามารถเกิดขึ้นได้โดยอาจใช้ยุทธวิธี (Tactic) เช่น “คุณไม่ได้ทำงานให้กับบริษัทคุณ กำลังทำงานเพื่อตัวเองแต่ต้องเป็นที่นี้”

องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์

Addair John (2010, อ้างอิงใน วิรัตน์รัตน์ เลือจอย 2564, หน้า 31) พบว่า ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์มีความสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาองค์การทุกขนาด ทุกระดับ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ ผู้นำเชิงกลยุทธ์เป็นผู้นำที่รับผิดชอบในการสร้างและการเปลี่ยนแปลงปัจจัยต่าง ๆ ขององค์การ ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อม วัฒนธรรม กลยุทธ์ โครงสร้าง ภาวะผู้นำและเทคโนโลยีและยังมีหน้าที่ในการจูงใจให้บุคลากรนำการตัดสินใจของตนเองลงสู่การปฏิบัติ ผู้นำเชิงกลยุทธ์จึงมีบทบาทสองด้านที่เป็นบทบาทคู่ขนานกัน (dual role) กล่าวคือ บทบาทแรกในฐานะเป็นผู้วางแผนออกแบบหรือกำหนดวิสัยทัศน์และกลยุทธ์ให้แก่องค์การ ส่วนบทบาทที่สองในฐานะที่นำเอากลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ ดังนั้นผู้นำเชิงกลยุทธ์จึงเป็นทั้งผู้กำหนด (formulator) และผู้นำสู่การปฏิบัติ (implementer)

Addair (2010, อ้างอิงใน วิรัตน์รัตน์ เลือจอย 2564, หน้า 31) กล่าวว่าในกรณีที่องค์การยังไม่ได้จัดทำกลยุทธ์หรือกรณีที่องค์การกำลังแสวงหาแนวทางในการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญและต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงทิศทางใหม่ด้านกลยุทธ์ในกรณีเหล่านี้ผู้นำจะต้องมีบทบาทความรับผิดชอบที่สำคัญยิ่งต่อการกำหนดทิศทางให้แก่องค์การต่อมุมมองและความสามารถในการอ่านสภาพแวดล้อมของตน แต่ในทางตรงกันข้ามถ้าเป็นองค์การที่มีการจัดตั้งอย่างเป็นระบบมานานก็มักมีกลยุทธ์ในการนำองค์การไปสู่ความสำเร็จเรียบร้อยแล้ว ในกรณีหลังนี้ผู้มีอำนาจมีบทบาทสำคัญเพียงเป็นผู้นำกลยุทธ์ลงสู่การปฏิบัติเพียงอย่างเดียว

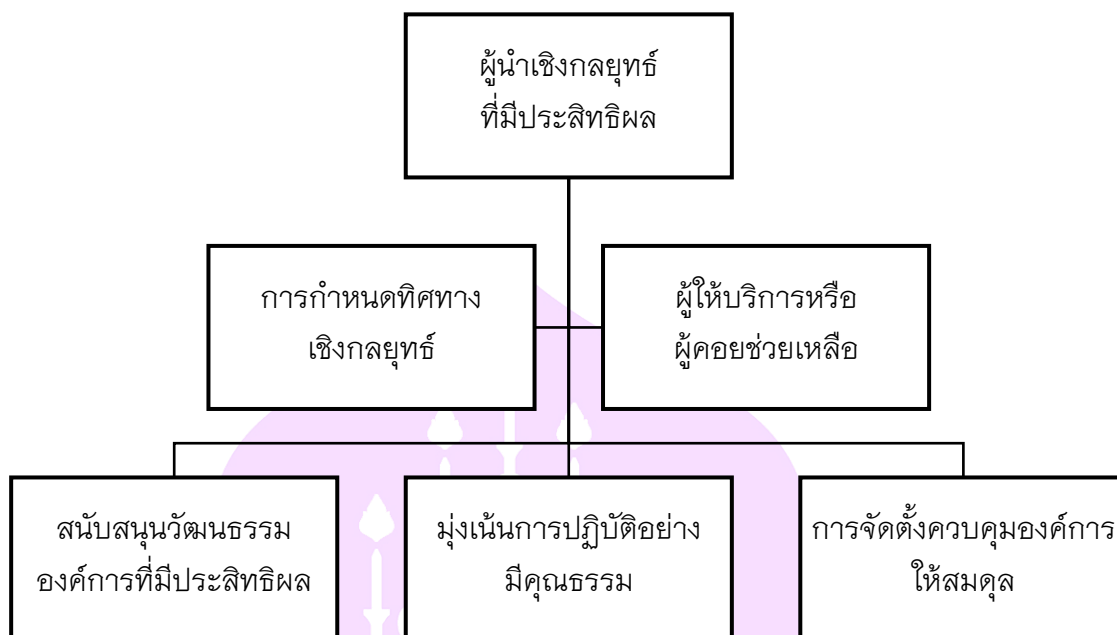
เท่านั้น บทบาทคู่ขนานของผู้นำเป็นทั้งผู้กำหนด กลยุทธ์และบทบาทในฐานะเป็นผู้นำกลยุทธ์
 ลงสู่การปฏิบัติ Adair ได้ศึกษาองค์ประกอบ ของผู้นำเชิงกลยุทธ์พบว่า มี 3 องค์ประกอบคือ

1. การมุ่งผลสัมฤทธิ์
2. การสร้างและธำรงรักษาทีม
3. การจูงใจและพัฒนาบุคลากร

Hitt A Michael, Haynes T. Katalin, Serpa Roy (2010, อ้างอิงใน วิรัตน์รัตน์ เลือ
 จอย 2564, หน้า 28) กล่าวว่า ผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพในศตวรรษที่ 21 ต้องมี
 8 ประการ คือ 1) พัฒนาและสื่อสารวิสัยทัศน์ 2) ปรับเปลี่ยนความสามารถให้เหมาะสม
 3) เน้นการใช้ทุนมนุษย์ให้มีประสิทธิภาพ 4) ลงทุนกับการพัฒนาด้านเทคโนโลยี 5) ใช้กลยุทธ์ที่
 หลากหลายและใช้ต้นทุนต่ำ 6) สร้างและรักษาวัฒนธรรมองค์กร 7) พัฒนาและใช้การควบคุม
 เชิงสมดุล 8) ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติตนอย่างมีคุณธรรม

Hitt A. Michael, Ireland R. Duane and Hoskisson E. Robert (2007, อ้างอิงใน วิรัตน์
 รัตน์ เลือจอย 2564, หน้า 27) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติของความเป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์
 ที่มีประสิทธิผลไว้ 5 ประการ คือ

1. การกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ คือ ความสามารถกำหนดและถ่ายทอดวิสัยทัศน์
 จูงใจผู้ร่วมงานให้ปฏิบัติตามได้สามารถวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกเพื่อ
 กำหนดแผนกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง
2. การบริหารทรัพยากรในองค์การ มีความสามารถใช้กลยุทธ์ในการบริหาร
 ทรัพยากรในองค์การทั้งด้านงบประมาณและด้านทรัพยากรบุคคลเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดมี
 ความคุ้มค่า คุ่มทุน เพื่อเกิดความได้เปรียบทางการแข่งขันผู้รับบริการได้รับบริการที่มีคุณภาพ
3. สนับสนุนวัฒนธรรมองค์การที่มีความสามารถในการกำหนดเปลี่ยนแปลง
 วัฒนธรรมองค์การและค่านิยมให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมภายนอก
 สามารถเลือกวัฒนธรรมองค์การที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินงานและเป็นตัวกำหนดพฤติกรรม
 การทำงานของสมาชิก
4. มุ่งเน้นการปฏิบัติอย่างมีคุณธรรม เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม มีความซื่อสัตย์
 สุจริต เป็นที่น่าไว้วางใจมีการตัดสินใจโดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว
5. การจัดตั้งควบคุมองค์การให้สมดุล มีการจัดการบริหารงานการทำงานให้ได้
 มาตรฐานคุณภาพการบริการ ผู้รับบริการพึงพอใจในการบริการที่ได้รับและผู้ให้บริการมี
 ความสุขและเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติตน

ภาพ 1 ผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่มีประสิทธิผล

ที่มา: วิรินทร์รัตน์ เลื่อนจอย, 2564

Yukl Gary (2006, อ้างอิงใน วิรินทร์รัตน์ เลื่อนจอย 2564, หน้า 31) ได้กำหนดองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารไว้ 7 ประการ ดังนี้

1. การกำหนดวัตถุประสงค์ระยะยาวและการจัดลำดับความสำคัญ ควรตั้งอยู่บนพื้นฐานของพันธกิจ วิสัยทัศน์ขององค์การ เช่น การมุ่งพัฒนาทักษะที่จำเป็นของผู้เรียน การเตรียมความพร้อมในการประกอบวิชาชีพของผู้เรียน การเพิ่มจำนวนผู้สำเร็จการศึกษา

2. การประเมินจุดอ่อนจุดแข็งในปัจจุบัน มีการประเมินผลการปฏิบัติงานขององค์การ การเปรียบเทียบการปฏิบัติงานของ องค์การกับองค์การอื่น การศึกษาสภาพการได้เปรียบขององค์การ เช่น ทักษะความสามารถของบุคลากร ชื่อเสียงขององค์การ การตรวจสอบภายในและภายนอกองค์การ มีการศึกษาจุดอ่อนของ องค์การเพื่อแก้ไขปรับปรุง

3. การกำหนดสมรรถนะหลัก ความรู้ความสามารถขององค์การที่จะปฏิบัติหน้าที่ซึ่งเป็นข้อได้เปรียบขององค์การ เช่น ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ความสามารถในการสร้างนวัตกรรม

4. การประเมินความจำเป็นในการเปลี่ยนแปลงด้านกลยุทธ์ ผู้บริหารสามารถมองเห็นสถานการณ์และประเมินได้ว่าองค์การต้องปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ที่มีอยู่ขององค์การหรือไม่อย่างไร ผู้บริหารมีความยืดหยุ่นและสามารถปรับเปลี่ยนให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้

5. การระบุกลยุทธ์ที่มีอนาคตไกล ผู้บริหารประเมินกลยุทธ์ต่าง ๆ อย่างรอบคอบไม่ด่วนตัดสินใจที่กลยุทธ์ใดกลยุทธ์หนึ่งผู้บริหารสามารถกำหนดกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับพันธกิจและศักยภาพขององค์การ

6. การประเมินผลของกลยุทธ์ที่คาดว่าจะได้รับ ผู้บริหารสามารถคาดสถานการณ์หลังการดำเนินงานตามกลยุทธ์

7. การให้ผู้อื่นมีส่วนร่วมเลือกกลยุทธ์ กลยุทธ์ที่ดีควรพัฒนาขึ้นมาจากความร่วมมือของทีมผู้บริหารและกลยุทธ์ที่สามารถปรับเปลี่ยนได้

Robbins and Coulter (2003, อ้างอิงใน วิรัตน์รัตน์ เลือจอย 2564, หน้า 28) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับกระบวนการเชิงกลยุทธ์ 8 ขั้นตอน ซึ่งประกอบด้วย

ขั้นที่ 1 การระบุพันธกิจ วัตถุประสงค์ และกลยุทธ์ขององค์การ กระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์จะเริ่มต้นด้วยการสำรวจและทบทวนพันธกิจ วัตถุประสงค์ และกลยุทธ์ปัจจุบันขององค์การ พันธกิจ จะทำให้ผู้บริหารทราบถึงความมุ่งหมาย ขององค์การจะยึดถือเป็นหลักในการกำหนดขอบเขตของสินค้าหรือบริการขององค์การ ส่วนเป้าหมายปัจจุบันขององค์การจะทำให้ทราบถึงรายละเอียดของพันธกิจที่กำหนดไว้ ผู้บริหารอาจต้องพิจารณาว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้นี้สอดคล้องกับพันธกิจหรือไม่เพียงใดหรือควรต้องมีการปรับเปลี่ยนไปอย่างไรหรือไม่ การทบทวนกลยุทธ์ขององค์การก็เช่นเดียวกัน ผู้บริหารจะต้องมีความสอดคล้องของกลยุทธ์กับเป้าหมายขององค์การและพิจารณาความเหมาะสมของกลยุทธ์ว่าควรจะมีการปรับเปลี่ยนหรือไม่ในสถานการณ์ปัจจุบันและอนาคต

ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์สถานการณ์ คือการวิเคราะห์สิ่งแวดล้อม ซึ่งมีผลกระทบต่อการดำเนินงานขององค์การผู้บริหารในทุกองค์การจำเป็นต้องวิเคราะห์สิ่งแวดล้อมภายนอกอย่าง ต่อเนื่องเพื่อนำมากำหนดกลยุทธ์ขององค์การอย่างถูกต้องทั้งสิ่งแวดล้อมภายนอกทั่วไป (general environment) ซึ่งได้แก่ ภาวะเศรษฐกิจ การเมือง กฎหมาย สังคม วัฒนธรรม ประชา ศาสตร์ เทคโนโลยี และโลกาภิวัตน์ ตลอดจนสิ่งแวดล้อมเฉพาะ เช่น ผู้รับบริการ วัตถุประสงค์ คู่แข่ง กลุ่ม ผลประโยชน์ ซึ่งผู้บริหารจะต้องพิจารณาแนวโน้ม ของสิ่งแวดล้อมเหล่านี้เพื่อที่จะได้ใช้เป็นข้อมูลเพื่อปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ขององค์การให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป

ขั้นที่ 3 กำหนดโอกาสและอุปสรรค เป็นขั้นตอนที่เป็นผลมาจากขั้นตอนที่ 2 เมื่อวิเคราะห์สถานการณ์ที่เป็นสิ่งแวดล้อมภายนอกแล้วหากผลกระทบต่อองค์การเป็นบวก

หมายถึงเป็นโอกาส ขององค์การแต่หากผลกระทบต่อองค์การเป็นลบ หมายถึงเป็นอุปสรรค ต่อองค์การอย่างไรก็ตามสถานการณ์เดียวกันอาจเป็นโอกาสต่อองค์การหนึ่งแต่กลับเป็น อุปสรรคต่ออีกองค์การหนึ่งก็ได้แม้จะเป็นองค์การที่อยู่ในอุตสาหกรรมประเภทเดียวกัน ทั้งนี้ เพราะแต่ละองค์การอาจมีสิ่งแวดล้อมภายใน คือ ทรัพยากรขององค์การแตกต่างกันหรือ ความสามารถการจัดการต่างกันบางครั้งแนวโน้มของสถานการณ์เดียวกันอาจมีผลกระทบทั้ง ที่เป็นโอกาสและอุปสรรคต่อองค์การ เดียวกันทั้งสองอย่างพร้อม ๆ กัน

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์ทรัพยากรและความสามารถขององค์การ คือ การวิเคราะห์ สิ่งแวดล้อมภายในองค์การ เช่น พิจารณาทักษะ และความสามารถของพนักงานขององค์การ ของพนักงานขององค์การ ผลผลิตขั้นต้น สถานะทางการเงิน สิ่งแวดล้อมภายในองค์การจะเป็น กรอบกำหนดความสำเร็จในการบริหารงานขององค์การอย่างหนึ่งองค์การที่มีความสามารถ เด่นทางใดทางหนึ่ง เช่น ทักษะความชำนาญ เทคโนโลยี เงินทุน เหนือองค์การอื่นใดจะเป็น อารูธสำคัญ ที่สร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน องค์การธุรกิจปัจจุบันจึงพยายามสร้าง ความสามารถเด่นที่คู่แข่งไม่อาจมีหรือเทียบเทียมได้

ขั้นที่ 5 กำหนดจุดแข็งและจุดอ่อน จากการวิเคราะห์ในขั้นตอนที่ 4 หากองค์การมี สภาพแวดล้อมภายในดีเด่นหรือเหนือกว่าเมื่อเทียบกับคู่แข่งหมายถึง องค์การนั้นมีจุดแข็งแต่ หากสิ่งแวดล้อมภายในด้อยกว่าคู่แข่งจะเป็นจุดอ่อน (weakness) ขององค์การเมื่อองค์การมีจุด แข็งก็ต้องรักษาจุดแข็งนั้นไว้ให้มีอยู่โดยตลอดในขณะที่ต้องแก้ไขจุดอ่อนขององค์การไม่ให้ด้อย กว่าคู่แข่งหรือพยายามปรับเปลี่ยนให้เป็นจุดแข็งให้ได้อย่างไรก็ดีวัฒนธรรมองค์การ ซึ่งเป็น สิ่งแวดล้อมภายในอย่างหนึ่งขององค์การที่เป็นบุคลิกภาพ ที่สะท้อนค่านิยมและความเชื่อ ร่วมกันของคนในองค์การอาจเป็นจุดแข็งหรือจุดอ่อนขององค์การก็ได้ เช่นหากวัฒนธรรม องค์การมีผลทำให้พนักงานมีความสามัคคีและภักดีต่อองค์การร่วมมือกันอย่างแข็งขันทำงาน หนักเพื่อองค์การก็เป็นจุดแข็ง แต่หากวัฒนธรรมองค์การที่เคยปฏิบัติมาตลอดไม่เหมาะสมกับ สถานการณ์ปัจจุบัน เช่น การแต่งตั้งพนักงานที่ใช้ระบบอาวุโสอย่างเดียวโดยไม่พิจารณา ความสามารถอาจถือเป็นจุดอ่อนขององค์การได้เช่นเดียวกัน ดังนั้น วัฒนธรรมองค์การจึงเป็น ปัจจัยที่ผู้บริหารต้องพิจารณาเพื่อประกอบการกำหนดกลยุทธ์ขององค์การ หากองค์การใดมี วัฒนธรรมองค์การไม่เหมาะสมก็จะมีผลถึงกลยุทธ์ขององค์การ ผู้บริหารอาจต้องวิเคราะห์ พิจารณาวัฒนธรรมองค์การและอาจจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์การ

ขั้นที่ 6 กำหนดกลยุทธ์การนำไปปฏิบัติ องค์การทั้งหลาย จำเป็นต้องมีกลยุทธ์ทั้ง ระดับองค์การ ระดับกลุ่มงาน และระดับหน้าที่ การกำหนดกลยุทธ์จะดำเนินตามขั้นตอนการ ตัดสินใจ ผู้บริหารจะกำหนดกลยุทธ์หลากหลายหรือหลายทางเลือก แล้วเลือกกลยุทธ์ที่ให้

ผลลัพธ์ที่ดีที่สุดและจะต้องพยายามประสานหรือผนวกกลยุทธ์ให้เข้ากันได้กับกลยุทธ์ด้านอื่น ๆ ขององค์การและจะเป็นกลยุทธ์ที่สามารถสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันจากจุดแข็งและโอกาสเหนือคู่แข่งโดยพยายามให้เกิดความได้เปรียบอย่างยั่งยืน

ขั้นที่ 7 การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ กลยุทธ์จะบังเกิดผลเมื่อนำไปปฏิบัติแม้ผู้บริหารจะวางแผนกลยุทธ์ไว้ดีเลิศเพียงใดหากไม่มีการปฏิบัติอย่างเหมาะสมก็จะไม่เกิดประโยชน์อะไรต่อองค์การการปฏิบัติตามแผนกลยุทธ์ซึ่งจะต้องอาศัยการจัดการทรัพยากรมนุษย์ การทำงานเป็นทีม การจูงใจและความเป็นผู้นำ

ขั้นที่ 8 การประเมินผลงาน ขั้นสุดท้ายของกระบวนการ การจัดการเชิงกลยุทธ์ คือ การประเมินผลงานเพื่อให้ทราบว่ากลยุทธ์ ที่ปฏิบัติไปทำให้องค์การบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ ภายใต้พันธกิจ เพียงใดมีความคลาดเคลื่อนระหว่างวัตถุประสงค์กับการปฏิบัติจริงตรงไหนควรมีการปรับแก้อย่างไรกระบวนการประเมินผลงานหรือการควบคุม ซึ่งเป็นกระบวนการในการตรวจสอบกิจกรรมที่ปฏิบัติเพื่อให้แน่ใจว่าบรรลุผลสำเร็จตามแผน หากมีความเบี่ยงเบนไปจากแผนก็จะดำเนินการปรับปรุงแก้ไขผู้บริหารทั้งหลายล้วนต้องเกี่ยวข้องกับหน้าที่ในการควบคุมแม้เป็นผู้บริหารในส่วนงานหรือกิจกรรมย่อย ๆ ในแผนก็ตาม

Babrara, Davies J. and Brent, Davies (2004, อ้างอิงใน วิรัตน์รัตน์ เลือจอย 2564, หน้า 23) ได้กำหนดรูปแบบของการเป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์ไว้ว่า คุณลักษณะของผู้นำเชิงกลยุทธ์ควรประกอบด้วยคุณสมบัติ 2 ด้าน คือ

1. ด้านความสามารถในการจัดการ ซึ่งประกอบไปด้วย
 - 1.1 ความสามารถในการกำหนดทิศทางกลยุทธ์ขององค์การ สามารถมองเห็นอนาคต กำหนดแผนกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และการทำงานปัจจุบัน
 - 1.2 ความสามารถในการถ่ายทอดแผนกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ
 - 1.3 ความสามารถในการปรับสมาชิกให้เข้ากับองค์การ สร้างค่านิยมให้สมาชิกเกิดความรู้สึกผูกพันต่อองค์การมีการตัดสินใจที่ถูกต้องตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น
2. ด้านคุณลักษณะเฉพาะ ซึ่งประกอบไปด้วย
 - 2.1 พัฒนาตนเองตลอดเวลา คือ มีการพัฒนาตนเองตลอดเวลา เรียนรู้สิ่งรอบตัวตลอดเวลา
 - 2.2 มีความสามารถในการดูดซับความรู้ใหม่ ๆ สามารถนำความรู้มาวิเคราะห์เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ใหม่ต่อองค์การ
 - 2.3 มีความสามารถในการปรับตัว เป็นผู้ที่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงและมีความยืดหยุ่นสูง

2.4 มีภาวะผู้นำ ฉลาดและมีสติปัญญา มีการตัดสินใจที่ถูกต้องในเวลาที่เหมาะสม ทำให้ผู้อื่นยอมรับในคุณค่าและความคิดของตน

Nahavandi (2000, อ้างอิงใน วิวัฒน์รัตน์ เลือจอย 2564, หน้า 16) กล่าวถึงองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ดังนี้

1. ผู้นำเชิงกลยุทธ์แบบผู้สร้างสรรค์ที่ควบคุม (High – Control Innovator หรือ แบบ HCI) เป็นผู้นำที่ชอบแสวงหาความท้าทายสูงแต่ยังเน้นการควบคุมการปฏิบัติการกิจตามหน้าที่ต่าง ๆ ขององค์การอย่างเข้มงวด ผู้บริหารลักษณะนี้จะมองสิ่งแวดล้อมว่าเป็นโอกาสและเต็มใจที่จะใช้เทคโนโลยีก้าวหน้าชั้นสูงมาช่วยให้บรรลุเป้าหมายเป็นผู้นำที่แสวงหากลยุทธ์ที่มีลักษณะริเริ่มและมีความเสี่ยงทั้งระดับองค์การและระดับส่วนงานเพื่อให้สามารถเข้าสู่ตลาดใหม่หรืออุตสาหกรรมใหม่ในส่วนตรงกันข้ามกับคุณสมบัติในการริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่เมื่อเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบต่าง ๆ ภายนอกคือผู้นำแบบสร้างสรรค์ที่ควบคุมจะมีลักษณะอนุรักษ์นิยมในการบริหารจัดการต่าง ๆ

2. ผู้นำเชิงกลยุทธ์แบบผู้รักษาสถานภาพเดิม (Status Que Guardian หรือแบบ SQG) ผู้นำลักษณะนี้ไม่แสวงหาความท้าทายแต่ต้องการที่จะควบคุมโดยจะควบคุมงานตามหน้าที่ต่าง ๆ ขององค์การไว้ที่ตนเองและมักปฏิเสธการกระทำใด ๆ ที่ตนเห็นว่าเป็นการเสี่ยง เป็นผู้ที่เชื่อว่าการเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อมภายนอกเป็นภัยคุกคามและใช้ความพยายามทุกวิถีทางที่จะปกป้องมิให้องค์การของตนได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงนั้น เป็นผู้นำที่ไม่แสวงหากลยุทธ์ใหม่ที่สร้างสรรค์แต่จะยึดติดอย่างเหนียวแน่นกับแนวคิดเดิมหรือกลยุทธ์ที่ผ่านการทดสอบแล้วเท่านั้น องค์การที่ดำเนินการภายใต้ผู้นำแบบนี้จึงยากที่จะปรับปรุงพัฒนาให้เป็นผู้นำที่มีผลผลิตและนวัตกรรมใหม่ ๆ ออกมาสู่ตลาดเป็นองค์การที่เรียกได้ว่ามีประสิทธิภาพและมีค่าใช้จ่ายต่ำ การดูแลอย่างใกล้ชิดและการใช้วิธีการต่าง ๆ แบบอนุรักษ์นิยมอย่างเข้มงวดมีวัฒนธรรมองค์การที่ถูกกำหนดอย่างชัดเจน ซึ่งทั้งผู้บริหารและพนักงานจะต้องปฏิบัติตามแนวทางและวิธีการที่เคยปฏิบัติเป็นประจำการตัดสินใจจะมีลักษณะการรวมศูนย์อำนาจสูงโดยผู้นำจะต้องรับรู้และเข้าไปเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจที่สำคัญโดยตรง

3. ผู้นำเชิงกลยุทธ์แบบผู้สร้างสรรค์ให้มีส่วนร่วม (Participative Innovator หรือแบบ PI) ผู้นำแบบนี้มุ่งแสวงหาโอกาสความท้าทายและการริเริ่มใหม่จากภายนอกในขณะที่การดำเนินงานภายในขององค์การจะสร้างระบบโครงสร้างแบบหลวม ๆ ที่มีความยืดหยุ่น มีลักษณะที่เปิดกว้างสูง เน้นวัฒนธรรมองค์การด้วยค่านิยมการมีส่วนร่วมและการเปิดเผย ผู้นำแบบนี้มองการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นภายนอกว่าเป็นการสร้างโอกาสใหม่ ๆ ให้แก่องค์การได้มากมายและพร้อมเปิดรับกระแสอิทธิพลภายนอกเข้าสู่องค์การเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทุกด้าน

โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีใหม่ ๆ เป็นผู้นำที่มุ่งแสวงหาความท้าทายและมีแนวโน้มที่จะเลือกกลยุทธ์ที่มีความเสี่ยงสูงขององค์กรที่บริหารภายใต้ผู้นำแบบนี้เป็นที่รู้จักทั่วไปในฐานะที่มีความเป็นหนึ่งในด้านเทคโนโลยี การริเริ่มสร้างสรรค์ทางการบริหารและการริเริ่มด้านนวัตกรรม การเปิดกว้างและกระจายอำนาจโดยการตัดสินใจต่าง ๆ จะดำเนินการเบ็ดเสร็จที่ระดับล่างให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้เนื่องจากผู้นำเป็นผู้ที่มีความต้องการมีอำนาจในการควบคุมอยู่ในระดับต่ำ จึงมักกระจายอำนาจการตัดสินใจเป็นส่วนใหญ่ดังกล่าว องค์กรมีวัฒนธรรมที่ยืดหยุ่นแบบหลวม ๆ แต่มีความอดทนสูงต่อการรับฟังความคิดและวิธีปฏิบัติอันหลากหลายของบุคคลอื่นได้ดีสิ่งที่เป็นจุดร่วมที่สำคัญคือ “อดทนต่อความหลากหลาย” พนักงานขององค์กรจะถูกกระตุ้นและสนับสนุนกระบวนการในการปฏิบัติงานด้วยตนเองและได้รับความมีอิสระในการนำเสนอการตัดสินใจของตน ภาวะผู้นำแบบสร้างสรรค์ที่ให้มีส่วนร่วมจึงช่วยสร้างบรรยากาศความร่วมมือระหว่างผู้บริหารกับพนักงานในการพัฒนาปรับปรุงด้านโครงสร้างและเกิดสิ่งเริ่มใหม่ ๆ ซึ่งนำไปสู่การค้นพบสิ่งใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างผลผลิตงานบริการและกระบวนการต่าง ๆ ขององค์กร

4. ผู้นำเชิงกลยุทธ์แบบผู้บริหารกระบวนการ (Process Manager หรือแบบ PM) เป็นผู้นำที่ชอบกลยุทธ์แบบอนุรักษ์นิยมที่ยึดติดกับแนวคิดหรือวิธีการเดิมที่ผ่านการพิสูจน์มาแล้ว ชอบหลีกเลี่ยงนวัตกรรมใหม่ที่อาจมีความเสี่ยงแต่เนื่องจากผู้นำประเภทนี้มีความต้องการมีอำนาจในการควบคุมอยู่ในระดับต่ำจึงออกมาอย่างยอมรับความหลากหลายทางความคิดและการเปิดกว้างขึ้นในองค์กรพนักงานไม่ถูกบังคับให้ต้องยึดติดกับเป้าหมายและนวัตกรรมร่วมกันแต่ทุกคนจะมีอิสระและการปฏิบัติงานประจำจะไม่ถูกวัดในเรื่องมาตรฐานสูงมากนัก เพราะไม่ส่งผลเสียหายร้ายแรงแก่องค์กร

Senge M.Peter (1990, อ้างอิงใน วิรัตน์รัตน์ เสือจอย 2564, หน้า 26) ได้กล่าวถึงภาวะผู้นำแบบใหม่ในฐานะผู้สร้างวิสัยทัศน์เชิงกลยุทธ์ คนที่จะก้าวไปสู่ความเป็นผู้นำจะต้องมี 1) วิสัยทัศน์ส่วนตัว คือ มีจุดมุ่งหมายจะเป็นไปอย่างใดอย่างหนึ่งในอนาคต 2) มีแรงมุ่งมั่นใฝ่ดี คือ เมื่อมีวิสัยทัศน์แล้วต้องมีความมุ่งมั่นที่จะลงมือปฏิบัติให้บรรลุต่อผลสำเร็จ 3) มีความมุ่งมั่นหมั่นฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ และ 4) ความคิดวิเคราะห์สิ่งใด ๆ ด้วยเหตุผล โดยแบ่งรูปแบบของภาวะผู้นำออกเป็น

1. นักออกแบบ (Designer) หมายถึง เป็นผู้พัฒนาวิสัยทัศน์ ค่านิยมและจุดมุ่งหมายขององค์กรโดยผู้นำต้องทำกลยุทธ์ให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้คนในสถานการณ์ตัวผู้นำจะต้องเป็นผู้มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถมองเห็นโอกาสที่เปิดกว้างต่อการเปลี่ยนแปลง

และการพัฒนาใด ๆ โดยการออกแบบวิธีการ ขั้นตอน และรูปแบบของกระบวนการภายในองค์กรตลอดจนรูปแบบการผลิต

2. ผู้ให้บริการหรือผู้คอยช่วยเหลือ (Steward) กล่าวถึง การเป็นผู้นำที่ต้องรับฟัง วิสัยทัศน์ของผู้อื่นและปรับแต่งวิสัยทัศน์ของตนซึ่งถือว่าเป็นความรับผิดชอบในฐานะเจ้าหน้าที่ ให้บริการที่จะต้องทำให้ทุกคนมีส่วนร่วมในวิสัยทัศน์ขององค์กรโดยผู้นำจำเป็นต้องมีที่ฟังฟังแก่ ผู้ตามเป็นผู้คอยช่วยเหลือและสนับสนุนกิจกรรมให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ทีมงานจะรู้สึกมั่นใจ ในการมีที่เลี้ยง และมีผู้ให้ความช่วยเหลือ

3. เป็นครูผู้สอน (Teacher) หมายถึงการเป็นผู้นำที่ต้องส่งเสริมความรู้พัฒนาความ เข้าใจอย่างเป็นระบบและทำให้ทุกคนสามารถเข้าใจความเป็นจริงในปัจจุบันทั้งหมดได้ โดย กระตุ้นให้ผู้อื่นได้คิดได้เข้าใจมากกว่ามุ่งให้ทำตาม

Andrew, DuBrin J. (1998, อ้างอิงใน วิธจันทร์รัตน์ เลือจอย 2564, หน้า 9) ได้ศึกษา องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ 5 องค์ประกอบ คือ

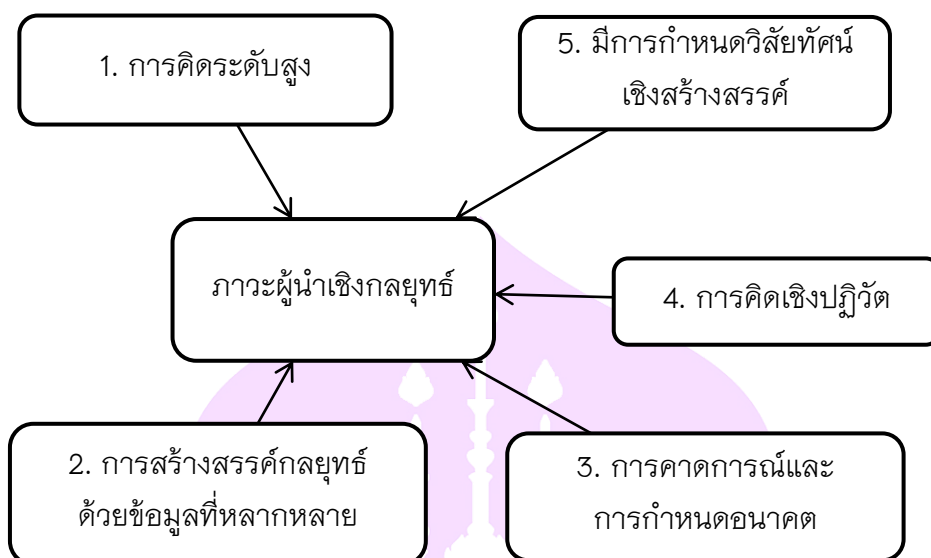
1. การคิดในระดับสูง หมายถึง การคิดเชิงกลยุทธ์ต้องอาศัยทักษะด้านความรู้ลึกนึก คิดและความเข้าใจในระดับสูง เช่น ความสามารถในการคิดเชิงมโนภาพซับซ้อนและรับรู้แนวโน้ม ของสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างมีเหตุผลมีความสามารถในการสรุปข้อมูลต่าง ๆ เพื่อนำไปกำหนด แผนปฏิบัติการมีการประมวลผลข้อมูลต่าง ๆ คาดคะเนผลที่จะเกิดขึ้นตามมาจากการกำหนด นโยบายและแผนการปฏิบัติงานซึ่งเป็นวิธีคิดเชิงระบบแบบองค์รวมที่มีความสามารถในการคิด เชิงวิเคราะห์ สังเคราะห์ ริเริ่มสร้างสรรค์ในการบริหารงานให้ฝ่ายต่าง ๆ ทำงานร่วมกันเพื่อให้ บรรลุเป้าวัตถุประสงค์อย่างเดียวกันทั้งนี้ต้องคำนึงถึงความเป็นประชาธิปไตยรับฟังความ คิดเห็นของผู้อื่นแยกงานด้านบริหารออกเป็นระบบที่มีหลายระดับ ส่วนผู้บริหารที่มี ประสบการณ์ทำงานที่มากจะเป็นผู้ที่มีทักษะและไหวพริบในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์โดย ใช้หลักการมีส่วนร่วม เช่น ครู ชุมชน และหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา

2. การสร้างสรรค์กลยุทธ์ด้วยข้อมูลที่หลากหลาย หมายถึง การกำหนดกลยุทธ์แบบ ประชาธิปไตยในการทำงานร่วมกัน วางแผนเกี่ยวกับภารกิจ ทิศทาง เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ สถานศึกษา วิเคราะห์ปัจจัยภายในและภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อทบทางบวกและทางลบต่อการ ดำเนินงาน จากนั้นสรุปและเลือกกลยุทธ์ที่จะพัฒนาองค์กร ประเมินผลการดำเนินงานโดยผู้นำ หรือผู้บริหารจะมุ่งเน้นการแสดงความคิดเห็นปรึกษาหารือกับผู้ที่เกี่ยวข้องหลาย ๆ ฝ่ายตาม หลักการมีส่วนร่วมของทุกคนในสถานศึกษา นอกจากนี้ต้องมีการบริหารข้อมูลโดยจัดเป็น ระบบสารสนเทศจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดความคุ้มค่าสามารถบรรลุ วัตถุประสงค์โดยรวมของสถานศึกษา

3. การคาดการณ์และการกำหนดอนาคต หมายถึง การใช้ทักษะในการคาดคะเนอนาคตของสถานศึกษา การกำหนดสภาพที่คาดหวังไว้อย่างชัดเจนสามารถสร้างโอกาสที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ต่าง ๆ มาบริหารงานให้ประสบความสำเร็จได้คิดหาวิธีการพัฒนาสถานศึกษาอย่างหลากหลายไว้ตอบรับความต้องการในอนาคต เมื่อเกิดปัญหาสามารถแก้ปัญหาได้อย่างเร่งด่วนซึ่งผู้นำต้องมีการสร้างแรงบันดาลใจให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาสร้างความเชื่อมั่นด้านต่าง ๆ เช่น การจัดทรัพยากรมนุษย์ในการปฏิบัติงาน ความเชื่อมั่นในความสามารถของผู้บริหาร เป็นต้น ซึ่งผู้นำเชิงกลยุทธ์ต้องทำความเข้าใจอนาคตแล้วเต็มใจที่จะเสี่ยงต่อเรื่องต่าง ๆ คาดคะเนอย่างแม่นยำเกี่ยวกับความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนคาดคะเนทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับสถานศึกษาในอนาคตและตอบสนองความต้องการได้ดีกว่าคู่แข่ง

4. การคิดเชิงปฏิบัติ หมายถึง การใช้ความคิดสร้างสรรค์เพื่อการเปลี่ยนแปลงทั้งระบบโดยไม่กลัวความเสี่ยงชอบท้าทายสถานการณ์มักเป็นบุคคลที่มีความคิดนอกกรอบ คิดเชิงรุก คิดเชิงบูรณาการ แบบองค์รวมมุ่งเน้นกระบวนการของการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เช่น การพัฒนาที่ยั่งยืน กระบวนการ PDCA นำมาปรับปรุงพัฒนาสถานศึกษาโดยการดำเนินกิจกรรมจะส่งเสริมและคำนึงถึงศาสนาประเพณีวัฒนธรรมชุมชนด้วย นอกจากนี้ผู้บริหารจะมีการกระตุ้นและเปิดกว้างแก่ทุกคนตามหลักการมีส่วนร่วมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ในองค์กร เมื่อพบปัญหาจะแก้ปัญหาให้ได้ผลระยะยาวด้วยวิธีการวิจัยเพื่อพัฒนาผลผลิตด้านปริมาณควบคู่กับคุณภาพ ทั้งนี้ ผู้บริหารต้องสร้างกลยุทธ์ที่สามารถตอบสนองความต้องการ สร้างความพึงพอใจ ประทับใจให้แก่ลูกค้าได้เหนือกว่าคู่แข่ง

5. มีการกำหนดวิสัยทัศน์เชิงสร้างสรรค์ หมายถึง มีการกำหนดวิสัยทัศน์กว้างไกลชัดเจนเป็นรูปธรรมเชื่อมโยงปัจจุบันและอนาคตกระตุ้นให้สมาชิกมีความรู้สึกสนใจมุ่งมั่นปฏิบัติตามด้วยความเต็มใจ ลักษณะของวิสัยทัศน์ที่ดี ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ที่สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและค่านิยมของสถานศึกษา ผู้บริหารและครูมีส่วนร่วมในการคิดและให้การสนับสนุน สะท้อนให้เห็นทิศทางในอนาคตที่ทำให้สำเร็จตามเป้าหมาย วิสัยทัศน์ต้องมีความท้าทาย มองเห็นได้เข้าใจร่วมกันได้และมีแผนปฏิบัติที่แสดงให้เห็นวิธีการมุ่งสู่จุดหมายชัดเจน คุ่มค่า ทั้งทางด้านปริมาณและคุณภาพโดยผู้บริหารจะมีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานตามวิสัยทัศน์

ภาพ 2 องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์

ที่มา: วิรินทร์รัตน์ เลื่อนจอย, 2564

Dess G. Gregory and Miller Alex (1993, อ้างอิงใน วิรินทร์รัตน์ เลื่อนจอย 2564, หน้า 10) ได้ศึกษาพบว่ากิจกรรมสำหรับความเป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์มี 3 ประเภท ดังนี้

1. การกำหนดทิศทางขององค์การ เพื่อสร้างวิสัยทัศน์ที่ง่ายแก่การเข้าใจและกลยุทธ์ต่าง ๆ ที่มีความหมายต่อธุรกิจเทคโนโลยีหรือวัฒนธรรมองค์การในแง่ที่ว่าสิ่งที่กล่าวมานี้จะมีรูปแบบอย่างไรต่อไปในอนาคตเป็นการมีวิสัยทัศน์ทางกลยุทธ์นั่นเอง

2. การออกแบบองค์การ เป็นกิจกรรมที่เน้นการประเมินองค์การที่จำเป็นต่อการก่อให้เกิดผลลัพธ์และสามารถนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติได้อย่างประสบความสำเร็จ

3. การปลูกฝังวัฒนธรรมองค์การ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับความเป็นเลิศและคุณธรรมขององค์การ บุคลากรทั่วทั้งองค์การต้องได้รับการสนับสนุนให้มีวิสัยทัศน์ร่วมกันรวมทั้งเข้าใจถึงกลยุทธ์ต่าง ๆ เพื่อที่จะสามารถทำงานร่วมกันได้ด้วยความสามารถสูงสุดและพฤติกรรมที่มีคุณธรรมอย่างเต็มที่

สรุปภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์แบ่งออกเป็น 4 แบบด้วยกัน ได้แก่ แบบผู้สร้างสรรค์ที่ควบคุม แบบผู้รักษาสถานภาพเดิม แบบผู้สร้างสรรค์ให้มีส่วนร่วมและแบบผู้บริหารกระบวนการ ซึ่งแต่ละแบบก็มีความแตกต่างกันออกไปโดยภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์แบบผู้สร้างสรรค์ที่ควบคุม เป็นผู้นำที่มีความต้องการความท้าทายสูง มีการสร้างวัฒนธรรม

การควบคุมที่เข้มงวดในทุกขั้นตอนของกระบวนการทำงาน มีการตัดสินใจค่อนข้างจะมีลักษณะรวมอำนาจโดยผู้นำจะกระจายอำนาจการตัดสินใจที่สำคัญน้อยมาก ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์แบบผู้รักษาสถานภาพเดิม เป็นผู้นำที่ไม่แสวงหากกลยุทธ์ใหม่ที่สร้างสรรค์แต่จะยึดติดอย่างเหนียวแน่นกับแนวคิดเดิม การตัดสินใจจะมีลักษณะการรวมศูนย์อำนาจสูง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์แบบผู้สร้างสรรค์ให้มีส่วนร่วมเป็นผู้นำที่มีลักษณะที่เปิดกว้างสูงเน้นวัฒนธรรมองค์การด้วยค่านิยมการมีส่วนร่วมและการเปิดเผย ผู้นำแบบนี้มองการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นภายนอกกว่าเป็นการสร้างโอกาสใหม่ ๆ ให้แก่องค์กรได้มากมาย และภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์แบบผู้บริหารกระบวนการเป็นผู้ที่ยึดติดกับแนวคิดเดิมหรือวิธีการเดิมที่ผ่านการพิสูจน์แล้วชอบหลีกเลี่ยงนวัตกรรมใหม่ที่อาจมีความเสี่ยง

สูง ↑	ผู้สร้างสรรค์ที่ควบคุมสูง - ผู้นำที่แสวงหาความท้าทายสูง - เน้นการควบคุมที่เข้มงวด	ผู้สร้างสรรค์แบบมีส่วนร่วม - ผู้นำที่แสวงหาความท้าทายสูง - เน้นกระจายการควบคุม
	ผู้รักษาสถานภาพเดิม - ไม่ชอบความท้าทาย - เน้นการควบคุมที่เข้มงวด	ผู้บริหารกระบวนการ - ไม่ชอบความท้าทาย - เน้นกระจายการควบคุม
ต่ำ	← ระดับอำนาจในการควบคุม →	
	สูง	ต่ำ

ภาพ 3 องค์ประกอบของภาวะผู้นำ

ที่มา: วิรัตน์รัตน์ เลือจอย, 2564

ผู้วิจัยได้นำมาสังเคราะห์เพื่อกำหนดองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ดังแสดงในตาราง 1 ดังนี้

หมายเลขอ้างอิงในตาราง

1. Adair John (2010 อ้างอิงใน วิรัตน์รัตน์ เลือจอย 2564, หน้า 31)
2. Hitt A Michael, Haynes T. Katalin, Serpa Roy (2010 อ้างอิงใน วิรัตน์รัตน์ เลือจอย 2564, หน้า 28)
3. Hitt A. Michael, Ireland R. Duane and Hoskisson E.Robert (2007 อ้างอิงใน วิรัตน์รัตน์ เลือจอย 2564, หน้า 27)

4. Yukl Gary (2006 อ้างอิงใน วิรัตน์รัตน์ เลื่อนจอย 2564, หน้า 31)
5. Babrara, Davies J. and Brent, Davies (2004 อ้างอิงใน วิรัตน์รัตน์ เลื่อนจอย 2564, หน้า 23)
6. Robbins and Coulter (2003 อ้างอิงใน วิรัตน์รัตน์ เลื่อนจอย 2564, หน้า 28)
7. Nahavandi (2000 อ้างอิงใน วิรัตน์รัตน์ เลื่อนจอย 2564, หน้า 16)
8. Andrew, DuBrin J. (1998 อ้างอิงใน วิรัตน์รัตน์ เลื่อนจอย 2564, หน้า 9)
9. Dess G. Gregory and Miller Alex (1993 อ้างอิงใน วิรัตน์รัตน์ เลื่อนจอย 2564, หน้า 10)
10. Senge M.Peter (1990 อ้างอิงใน วิรัตน์รัตน์ เลื่อนจอย 2564, หน้า 26)

ตาราง 1 แสดงตารางการสังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์

องค์ประกอบของภาวะผู้นำ เชิงกลยุทธ์	นักการศึกษา										รวม
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1. การกำหนดทิศทางกลยุทธ์ของ องค์การ			✓		✓	✓		✓	✓	✓	6*
2. ความสามารถในการถ่ายทอด แผนกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ					✓	✓				✓	3
3. พัฒนาคณะเอง		✓	✓	✓	✓	✓	✓				6*
4. มีความสามารถในการดูดซับ ความรู้ใหม่ ๆ				✓	✓			✓			3
5. การปรับตัว		✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	8*
6. มีภาวะผู้นำ ฉลาด และมี สติปัญญา			✓	✓	✓						3
7. ความคิดในระดับสูง							✓	✓			2
8. การคาดการณ์และการกำหนด อนาคต		✓		✓		✓		✓		✓	5*
9. การบริหารทรัพยากรใน องค์การ	✓		✓			✓					3

ตาราง 1 (ต่อ)

องค์ประกอบของภาวะผู้นำ เชิงกลยุทธ์	นักการศึกษา										รวม	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
10. มุ่งเน้นการปฏิบัติอย่างมี คุณธรรม		✓	✓									2
11. การจัดตั้งควบคุมองค์การให้ สมดุล	✓		✓					✓				3
12. พัฒนาและสื่อสารวิสัยทัศน์			✓									1
13. เน้นการใช้ทุนมนุษย์ให้มี ประสิทธิภาพ	✓	✓		✓								3
14. ลงทุนกับการพัฒนา เทคโนโลยี			✓									1
15. การประเมินผลของกลยุทธ์ที่ คาดว่าจะได้รับ					✓							1

จากตาราง 1 การสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ พบว่า มีประเด็นที่ น่าสนใจและมีความสอดคล้องกับแนวคิดของนักวิชาการที่ได้ให้นิยามแตกต่างกันออกไป สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้หลักเกณฑ์ในการพิจารณาจากองค์ประกอบที่มีความถี่ร้อยละ 50 ขึ้นไป ซึ่งเท่ากับความถี่ตั้งแต่ 5 ขึ้นไป เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการกำหนดทิศทางกลยุทธ์ขององค์การ 2) ด้านการพัฒนาตนเอง 3) ด้าน การปรับตัว 4) ด้านการคาดการณ์และการกำหนดอนาคต เพื่อนำไปใช้เป็นกรอบแนวคิดในการ วิจัยในการศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาล นครเชียงราย จังหวัดเชียงราย

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาจากการสังเคราะห์ ของผู้วิจัยเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยองค์ประกอบทั้งสิ้น 4 ด้าน คือ การกำหนด ทิศทางกลยุทธ์ขององค์การ การพัฒนาตนเอง การปรับตัวและการคาดการณ์และการกำหนด อนาคต ผู้วิจัยจึงทำการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปสู่การกำหนดนิยามขององค์ประกอบ แต่ละองค์ประกอบได้ดังนี้

1. การกำหนดทิศทางกลยุทธ์ขององค์การ

หยดฟ้า ราชมณี (2554) ได้ให้ความหมายของการกำหนดทิศทางกลยุทธ์ขององค์การ หมายถึง แผนที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในทุกระดับและเกี่ยวข้องกับทุกฝ่ายในองค์การเป็นแผนที่มิชอบเขตกว้างครอบคลุมวิธีการและการใช้ทรัพยากรการกำหนดทิศทางในอนาคตขององค์การในระยะยาวโดยเน้นกลยุทธ์หรือวิธีการเฉพาะเพื่อให้องค์การบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้

ลัดดาวัลย์ บุญเลิศ (2556) ได้สรุปความหมายของการกำหนดทิศทางกลยุทธ์ขององค์การ หมายถึง การกำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมายในระยะยาวให้สมาชิกในองค์กรปฏิบัติเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและส่งผลให้องค์กรมีทิศทางในกระบวนการทำงานที่ชัดเจนโดยอยู่บนพื้นฐานของวิสัยทัศน์ขององค์กรและอาศัยความร่วมมือของทุกฝ่าย

Hitt A. Michael, Ireland R. Duane and Hoskisson E. Robert (2007) ได้ให้ความหมายของการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ หมายถึง ความสามารถกำหนดและถ่ายทอดวิสัยทัศน์ จูงใจผู้ร่วมงานให้ปฏิบัติตามได้สามารถวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกเพื่อกำหนดแผนกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง

Davies J. Babrara and Davies Brent (2004) ได้ให้ความหมายการกำหนดทิศทางกลยุทธ์ขององค์การ หมายถึง สามารถมองเห็นอนาคตกำหนดแผนกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และการทำงานปัจจุบัน

อุทิศ ขาวเชียร (2546) ได้ให้ความหมายของการกำหนดทิศทางกลยุทธ์ขององค์การว่าเป็นเครื่องมือเพื่อช่วยขึ้นำการบริหารขององค์การที่เกิดจากกระบวนการระดมสมองของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างมีส่วนร่วมโดยยึดหลักการวิเคราะห์ให้ทราบสภาวะแวดล้อมให้ “รู้เขารู้เรา” เพื่อชี้แนะเป้าประสงค์และกลยุทธ์กลวิธีทางปฏิบัติที่สอดคล้องกับสภาวะแวดล้อมและยังสามารถขึ้นำกลไกในการเร่งรัดผลักดันกระบวนการพัฒนาตลอดจนแนวทางการกำกับติดตาม ประเมินผลความก้าวหน้าของการดำเนินงานตามแผนให้เกิดการขึ้นำการดำเนินการให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ในสนามอย่างต่อเนื่อง

Robbins P. Stephen and Coulter Mary (2003) ได้ให้ความหมายของกำหนดทิศทางกลยุทธ์ขององค์การ หมายถึง กระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์จะเริ่มต้นด้วยการสำรวจและทบทวนพันธกิจ วัตถุประสงค์ และกลยุทธ์ปัจจุบันขององค์การ พันธกิจ จะทำให้ผู้บริหารทราบถึงความมุ่งหมาย (purpose) ขององค์การจะได้ยึดถือเป็นหลักในการกำหนดขอบเขตของสินค้าหรือบริการขององค์การ ส่วนเป้าหมายปัจจุบันขององค์การจะทำให้ทราบถึงรายละเอียดของพันธกิจที่กำหนดไว้ผู้บริหารอาจต้องพิจารณาว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้นี้สอดคล้องกับพันธ

กิจหรือไม่เพียงใดหรือควรต้องมีการปรับเปลี่ยนไปอย่างไรหรือไม่ การทบทวนกลยุทธ์ขององค์การก็เช่นเดียวกันผู้บริหารจะต้องมีความสอดคล้องของกลยุทธ์กับเป้าหมายขององค์การ และพิจารณาความเหมาะสมของกลยุทธ์ว่าควรมีการปรับเปลี่ยนหรือไม่ในสถานการณ์ปัจจุบันและอนาคต

สรุปได้ว่า การกำหนดทิศทางกลยุทธ์ขององค์การ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารที่สามารถวางแผนหรือกำหนดแนวทางที่ชี้อนาคตขององค์การว่าจะไปในทิศทางใดที่จะทำให้องค์การบรรลุผลตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ที่วางไว้ โดยเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกฝ่ายในองค์การมีส่วนร่วมในการวางแผน

2. การพัฒนาตนเอง

ราตรี พัฒนรังสรรค์ (2554) ได้กล่าวว่า การพัฒนาตนเอง ประกอบด้วยคำ 2 คำ คือ การพัฒนา กับ ตนเอง “การพัฒนา” (Development) หมายถึงการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเพื่อให้ดีขึ้นเจริญขึ้น “ตนเอง” (Self) มีความหมายว่า ตัวบุคคลนั้น ดังนั้น การพัฒนาตนเองตามรูปศัพท์จึงหมายถึงการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตัวเองของบุคคลนั้นให้ดีขึ้นเจริญขึ้น

Davies J. Babrara and Davies Brent (2004) ได้ให้ความหมายการพัฒนาตนเอง หมายถึง มีการพัฒนาตนเองตลอดเวลาเรียนรู้สิ่งรอบตัวตลอดเวลา

Nahavadi Afsaneh (2000) ได้กล่าวว่า การพัฒนาตนเอง คือผู้นำที่แสวงหากลยุทธ์ที่มีลักษณะริเริ่มและมีความเสี่ยงทั้งระดับองค์การและระดับส่วนงานเพื่อให้สามารถเข้าสู่ตลาดใหม่หรืออุตสาหกรรมใหม่

ชาญชัย อาจินสมาการ (2538) ได้กล่าวว่า การพัฒนาตนเองว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงตนเองจากศักยภาพเดิมที่มีอยู่ไปสู่ศักยภาพใหม่ระดับที่สูงกว่าเดิม

Yukl Gary (2006) ได้กล่าวว่า การพัฒนาตนเอง คือ ความรู้ความสามารถขององค์การที่จะปฏิบัติหน้าที่ซึ่งเป็นข้อได้เปรียบขององค์การ เช่น ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม

สรุปได้ว่า การพัฒนาตนเอง หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารที่สามารถพัฒนาตนเองได้ เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงตัวตนเองในทิศทางที่ดีขึ้น และทำให้ตนเองมีการพัฒนาในทุกด้านอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา

3. การปรับตัว

วรภรณ์ ตระกูลสุยดีและคณะ (2550) ได้ให้ความหมาย “การปรับตัว หมายถึง การที่บุคคลใช้ความพยายามในการปรับตนเอง เมื่อเผชิญกับสภาพปัญหาความอึดอัดใจความคับข้องใจ ความเครียด ความทุกข์ใจ ความวิตกกังวลต่าง ๆ ฯลฯ จนเป็นสภาพการณ์ที่บุคคลนั้น ๆ

สามารถอยู่สภาพแวดล้อมหรือในสภาพปัญหานั้น ๆ ได้ ถ้าบุคคลปรับตัวแล้วสามารถอยู่ในสภาพแวดล้อมได้อย่างมีความสุขได้นั้นแสดงว่าบุคคลนั้นมีสุขภาพจิตดี แต่หากว่าบุคคลปรับตัวแล้วยังมีความทุกข์ใจ ว่าวุ่นใจไม่สบายใจอยู่ความรู้สึกดังกล่าว ย่อมจะทำให้บุคคลนั้นกลายเป็นบุคคลที่มีสุขภาพจิตไม่ดีและหากเรื้อรังรุนแรงมากขึ้นอาจจะเจ็บป่วยเป็นโรคประสาทหรือโรคจิตได้”

Davies J. Babrara and Davies Brent (2004) ได้ให้ความหมายการปรับตัว หมายถึง มีความสามารถในการปรับตัวเป็นผู้ที่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงและมีความยืดหยุ่นสูง

ลักขณา สิริวัฒน์ (2544) ได้ให้ความหมาย “การปรับตัว คือ การที่บุคคลสามารถสร้างหรือขัดเกลาพฤติกรรมให้เข้ากับแบบแผนของสังคมหรือสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงให้สามารถบรรลุจุดหมายที่ต้องการทำให้มีชีวิตอยู่อย่างปกติสุขทั้งทางกายและจิตใจไม่เกิดผลเสียทั้งต่อตนเองและผู้อื่น”

สุชา จันท์เอม (2544) การปรับในแง่ของจิตวิทยา หมายถึง “กระบวนการที่บุคคลได้แสดงพฤติกรรมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายต่าง ๆ ในสิ่งแวดล้อมของเขามนุษย์ทุกคนต้องมีการปรับตัวทราบเท่าที่เขายังดำรงชีวิตอยู่ต้องแก้ปัญหาเพื่อความสำเร็จในการทำงานเพื่อทำมาหาเลี้ยงชีพเพื่อสนองความต้องการทั้งทางกาย ทางจิตใจ และทางสังคม”

Nahavadi Afsaneh (2000) กล่าวว่า การปรับตัว คือ ผู้นำแบบนี้นำแสวงหาโอกาสความท้าทายและการริเริ่มใหม่จากภายนอกในขณะที่การดำเนินงานภายในองค์กรจะสร้างระบบโครงสร้างแบบหลวม ๆ ที่มีความยืดหยุ่น มีลักษณะที่เปิดกว้างสูงเน้นวัฒนธรรมองค์กรด้วยค่านิยมการมีส่วนร่วมและการเปิดเผย ผู้นำแบบนี้มองการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นภายนอกว่าเป็นการสร้างโอกาสใหม่ ๆ ให้แก่องค์กรได้มากมาย

Dubrin, J. Andrew (1998) ได้กล่าวว่า การปรับตัว คือ ผู้บริหารจะมีการกระตุ้นและเปิดกว้างแก่ทุกคนตามหลักการมีส่วนร่วมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ในองค์กร เมื่อพบปัญหาจะแก้ปัญหาให้ได้ผลระยะยาวด้วยวิธีการวิจัยเพื่อพัฒนาผลผลิตด้านปริมาณควบคู่กับคุณภาพ

สรุปได้ว่า การปรับตัว หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารที่สามารถปรับความคิด ความรู้สึก หรือพฤติกรรมไปตามสภาพสังคม สิ่งแวดล้อม และสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดการเปลี่ยนแปลงได้เป็นอย่างดี เพื่อสามารถใช้ชีวิตได้อย่างปกติสุขทั้งทางกาย และจิตใจ

4. การคาดการณ์และการกำหนดอนาคต

อภิวัฒน์ รัตนวราหะ (2564) ได้กล่าวว่า กระบวนการสร้างชุดข้อมูลและความรู้เกี่ยวกับอนาคตทางเลือกซึ่งใช้เป็นพื้นฐานของการพัฒนาทางเลือกเชิงยุทธศาสตร์สำหรับบุคคลหรือองค์กรในการวางแผนและดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมายตามพันธกิจที่ตั้งไว้

โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเตรียมพร้อมรับมือกับความไม่แน่นอนและปัจจัยเสี่ยงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต การคาดการณ์เชิงยุทธศาสตร์จึงเป็นทั้งกระบวนการและเครื่องมือที่ช่วยให้องค์กรสามารถเตรียมพร้อมและปรับตัวได้กับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว และสามารถบริหารจัดการความไม่แน่นอนและความเสี่ยงได้อย่างเป็นระบบ

วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒผล (2562) ได้กล่าวว่า การคาดการณ์อนาคต (Foresight the Future) เป็นความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ ที่มีเข้ามาแล้วคาดการณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอาจเป็นอนาคตในระยะสั้นหรืออนาคตระยะยาวก็ได้ แล้วพัฒนาตนเองให้พร้อมที่จะดำรงชีวิตในอนาคตตามที่คาดการณ์ไว้

Yuki Gary (2006) ได้กล่าวว่า การคาดการณ์และการกำหนดอนาคต คือ ผู้บริหารสามารถมองเห็นสถานการณ์และประเมินได้ว่าองค์กรต้องปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ที่มีอยู่ขององค์กรหรือไม่อย่างไรผู้บริหารมีความยืดหยุ่นและสามารถปรับเปลี่ยนให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้

Robbins P. Stephen and Coulter Mary (2003) ได้กล่าวว่า การคาดการณ์และการกำหนดอนาคต หมายถึง การวิเคราะห์สิ่งแวดล้อมภายนอกซึ่งมีผลกระทบต่อการทำงานขององค์กร ผู้บริหารในทุกองค์การจำเป็นต้องวิเคราะห์สิ่งแวดล้อมภายนอกอย่างต่อเนื่องเพื่อนำมากำหนดกลยุทธ์ขององค์กรอย่างถูกต้องทั้งสิ่งแวดล้อมภายนอกทั่วไป (general environment) ซึ่งได้แก่ ภาวะเศรษฐกิจ การเมือง กฎหมาย สังคม วัฒนธรรม ประชาศาสตร์ เทคโนโลยี และโลกาภิวัตน์ ตลอดจนสิ่งแวดล้อมเฉพาะ (specific environment) เช่น ผู้รับบริการ วัตถุดิบ คู่แข่ง กลุ่มผลประโยชน์ ซึ่งผู้บริหารจะต้องพิจารณาแนวโน้ม (trends) ของสิ่งแวดล้อมเหล่านี้เพื่อที่จะได้ใช้เป็นข้อมูลเพื่อปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ขององค์กรให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป

Dubrin, J. Andrew (1998) ได้กล่าวว่า การคาดการณ์และการกำหนดอนาคต (Anticipating and Creating a Future) หมายถึง การใช้ทักษะในการคาดคะเนอนาคตของสถานศึกษา การกำหนดสภาพที่คาดหวังไว้อย่างชัดเจนสามารถสร้างโอกาสที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ต่าง ๆ มาบริหารงานให้ประสบความสำเร็จได้คิดหาวิธีการพัฒนาสถานศึกษาอย่างหลากหลายไว้ตอบรับความต้องการในอนาคตเมื่อเกิดปัญหาสามารถแก้ปัญหาได้อย่างเร่งด่วนซึ่งผู้นำต้องมีการสร้างแรงบันดาลใจให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา สร้างความเชื่อมั่นด้านต่าง ๆ เช่น การจัดทรัพยากรมนุษย์ในการปฏิบัติงาน ความเชื่อมั่นในความสามารถของผู้บริหาร เป็นต้น ซึ่งผู้นำเชิงกลยุทธ์ต้องทำความเข้าใจอนาคตแล้วเต็มใจที่จะเสี่ยงต่อเรื่องต่าง ๆ คาดคะเนอย่างแม่นยำเกี่ยวกับความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจน

คาดคะเนทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นสำหรับสถานศึกษาในอนาคตและตอบสนองความต้องการได้ดีกว่าคู่แข่ง

สรุปได้ว่า การคาดการณ์และการกำหนดอนาคต หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารในการวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ ที่มี แล้วสามารถคาดการณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น และนำไปสู่การปรับตัวให้สอดคล้องได้กับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้

คุณภาพการบริหารโรงเรียน

ความหมายของคุณภาพ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2556) กล่าวว่า คุณภาพ หมายถึง ลักษณะที่ดีเด่นของบุคคลหรือสิ่งของ

เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ (2550) กล่าวว่า คุณภาพ หมายถึง การทำตามที่ถูกค้ำต้องการองค์การจะต้องคำนึงถึงความต้องการของลูกค้าอยู่ตลอดเวลาต้องระวังไม่ใช่ห่วงโซ่คุณภาพหลุดจากกัน

วรภัทร์ ภูเจริญ (2540) ให้ความหมายคุณภาพในสมัยโบราณว่า หมายถึง ของดีของแพงของหายากและให้ความหมายคุณภาพในยุคอุตสาหกรรมว่าหมายถึงของที่ถูกใจผู้ผลิต

อุทุมพร จามรมาน (2543) ให้ความหมายของคุณภาพดังนี้ 1) ลักษณะความดี 2) การกระทำสิ่งที่ถูกต้องให้ถูกต้อง (Doing the Right Thing, Right) 3) ตรงกับความมุ่งหมาย (Fitting for Purpose) 4) บรรลุความสำเร็จหรือบรรลุเป้าหมาย (An Accomplish or Attainment)

บรรจง จันทมาศ (2541) ให้คำนิยามว่าคุณภาพ (Quality) หมายถึง “คุณสมบัติทุกประการของผลิตภัณฑ์การบริหารที่ตอบสนองความต้องการและสามารถสร้างความพึงพอใจให้แก่ลูกค้า” ในความหมายแบบเก่าในยุคที่มีผู้ผลิตสินค้าเพียงไม่กี่รายตลาดการซื้อขายของผู้ผลิตสินค้า เพื่อให้ได้มาตรฐานความหมายของคุณภาพในยุคนั้นจึงหมายถึง “มาตรฐานของสินค้า” แต่ในยุคปัจจุบันเป็นโลกของการแข่งขันตลาดการซื้อขายของผู้ซื้อ ไม่ใช่ผู้ผลิต ลูกค้ามีโอกาสที่จะซื้อสินค้าได้มากมาย การที่จะผลิตสินค้าให้ได้มาตรฐานเพียงอย่างเดียวแต่ไม่สอดคล้องหรือไม่ตรงกับความต้องการของลูกค้าโอกาสที่จะขายสินค้าได้ย่อมมีน้อย ดังนั้น ความหมายของคุณภาพในยุคที่มีการควบคุมคุณภาพจึงหมายถึง “ความพึงพอใจของลูกค้า”

วิฑูรย์ ลิมะไซค์ดี (2541) ได้รวบรวมความหมายของคุณภาพ ดังนี้ 1) คุณภาพหมายถึงความเหมาะสมกับการใช้งาน 2) คุณภาพหมายถึงเป็นไปตามความต้องการหรือ

เป็นไปตามที่กำหนดไว้ 3) คุณภาพหมายถึงความพึงพอใจของลูกค้า 4) คุณภาพหมายถึงคุณลักษณะต่าง ๆ ทั้งหมดของผลิตภัณฑ์ (สินค้า) หรือบริการซึ่งแสดงถึงความสามารถในการสนองความต้องการที่กำหนดไว้ 5) ความสามารถในการลดความสูญเสียต่าง ๆ ขององค์การลงได้ไม่ว่าจะเป็นการลดจำนวนของเสีย การลดงานที่ต้องแก้ไขหรือทำใหม่ การลดปัญหาการร้องเรียนจากลูกค้า ลดการสูญเสีย ลดต้นทุน

อภิญญา ตันศิริ (2541) ให้ความเห็นว่าคุณภาพมีการริเริ่มและใช้อย่างจริงจัง ในทางอุตสาหกรรม ดังนั้น จึงมีการให้ความหมายของคำว่าคุณภาพอย่างหลากหลายบนฐานของกิจกรรมทางอุตสาหกรรม อาทิ 1) ความเป็นเลิศที่ประจักษ์ได้ 2) ความสามารถในการตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ได้หลากหลาย 3) การสร้าง (ผลผลิตหรือการบริการ) ได้ตามแผน และ 4) ราคา (ในการผลิตหรือบริการ) เป็นธรรม

Deming (1993) กล่าวว่า คุณภาพ หมายถึง การบรรลุข้อตกลงในการผลิตหรือทำให้ได้ตามข้อกำหนด

Tenner (1992) กล่าวว่า คุณภาพมีส่วนประกอบ 3 เรื่อง คือ 1) คุณภาพสูง (High Quality) กับคุณภาพดี (Good Quality) 2) ความเหมาะสมตามเป้าประสงค์ 3) การทำตามความต้องการของลูกค้า คุณภาพสูงกับคุณภาพดีไม่เหมือนกัน คุณภาพสูง หมายถึง คุณสมบัติที่ดีที่สุดแต่อาจจะแพงไม่ตรงกับความต้องการของลูกค้าแต่คุณภาพดีขึ้นอยู่กับลูกค้าผู้ที่จะบอกได้ดีที่สุด คือ ลูกค้า การจัดการคุณภาพจึงเป็นการทำตามที่ลูกค้าต้องการ

Oakland (1989) กล่าวว่า คุณภาพ หมายถึง การบรรลุความต้องการของลูกค้า

Ishikawa (1985) กล่าวว่า คุณภาพในความหมายที่แคบ หมายถึง คุณภาพของตัวสินค้าและคุณภาพในความหมายที่กว้าง หมายถึง คุณภาพของการทำงาน คุณภาพของการบริหาร คุณภาพของสารสนเทศ คุณภาพของกระบวนการ คุณภาพของแผน คุณภาพของบุคคล คุณภาพของระบบ กล่าวคือ คุณภาพ หมายถึง ความตระหนักในภาระหน้าที่ของงานที่ตนเองรับผิดชอบและจำเป็นต้องแสวงหากลไก เพื่อให้ประสบความสำเร็จ ตามนั้นโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้บริโภคพึงพอใจ

Feigenbaum (1992) กล่าวว่า คุณภาพ หมายถึง องค์ประกอบซึ่งเป็นคุณลักษณะโดยรวมของสินค้าและบริการซึ่งเกิดจากการตลาด การจัดการ การผลิต ตลอดจนการบำรุงรักษา โดยมุ่งให้สินค้าและบริการนั้นตรงตามความคาดหวังของลูกค้า

สรุปได้ว่า คุณภาพ หมายถึง คุณลักษณะพื้นฐานความเป็นเลิศ ความสมบูรณ์แบบความดีประจำบุคคลหรือสิ่งของหรือบริการ ซึ่งแสดงถึงความมีมาตรฐานที่ตอบสนองความต้องการ ความสามารถสร้างความพึงพอใจให้ลูกค้า ความสามารถในการลดงานที่ต้องแก้ไข

ป้องกันความสูญเสียการลดจำนวนของเสีย ลดปัญหาการร้องเรียนจากลูกค้า ลดต้นทุนหรือการดำรง อยู่โดยปราศจากความสูญเสียจึงเป็นสิ่งที่พึงปรารถนาทุกวงการไม่ว่าจะเป็นทางธุรกิจหรือการศึกษา ผู้บริหารจะต้องสร้างให้ได้ด้วยการสร้างคนให้มีคุณภาพโดยการสร้างคนให้ทำงานได้อย่างถูกต้องตั้งแต่เริ่มแรกและสร้างคนที่มีจิตสำนึกแห่งคุณภาพในหน้าที่การงานที่ตนเองรับผิดชอบเมื่อคนมีคุณภาพองค์กรก็มีคุณภาพตามไปด้วย คุณภาพที่โรงเรียนต้องให้ความสำคัญ คือ คุณภาพของผลผลิต (ผู้เรียน) การที่จะได้มาซึ่งคุณภาพของผลผลิตที่ลูกค้าพอใจนั้นต้องมาจากคุณภาพของกระบวนการและคุณภาพบุคลากร กระบวนการที่มีคุณภาพต้องเป็นกระบวนการที่ครบวงจร คุณภาพของคนต้องได้รับการฝึกอบรมเพื่อให้ทำงานอย่างถูกต้องมีประสิทธิภาพรู้ถึงวิธีทำงานที่ถูกต้อง

ความหมายของการบริหารโรงเรียน

การบริหารโรงเรียนเป็นภารกิจที่สำคัญของผู้บริหารโรงเรียนและบุคลากรทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่จะต้องร่วมกันดำเนินงานของโรงเรียนให้มีการพัฒนาทันต่อเหตุการณ์และสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในยุคปัจจุบันเป็นที่ยอมรับของสังคมเกิดประโยชน์สูงสุดแก่นักเรียนและให้บรรลุตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยได้รวบรวมความหมายของการบริหารโรงเรียนหรือการบริหารสถานศึกษาจากนักวิชาการต่าง ๆ พอสรุปได้ดังนี้

ชัยอนันท์ ภูมิลาเนา (2560) ได้สรุป การบริหารสถานศึกษา หมายถึงกระบวนการในการทำงานโดยมีผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติภารกิจอย่างเป็นระบบในสถานศึกษาเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามสถานศึกษาได้กำหนดไว้

ดารินทร์ สงมะเริง (2559) ได้สรุป การบริหารโรงเรียน คือ การกระตุ้นให้ผู้ร่วมงานในโรงเรียนปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจและส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานของโรงเรียนโดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนค้นหาความสามารถของตนเองตามความถนัดและความสนใจ เพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพหรือเพื่อการศึกษาต่อและการบริหารโรงเรียนยังรวมถึงกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนที่บุคลากรหลายฝ่ายต่างร่วมมือกันดำเนินการเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนในทุกด้าน เช่น ทักษะคิด พฤติกรรม ค่านิยม คุณธรรม ความสามารถของแต่ละคนเป็นต้น โดยมุ่งหวังให้บุคคลดังกล่าวเป็นสมาชิกที่ดี มีประสิทธิภาพของสังคม โดยอาศัยกระบวนการต่าง ๆ ทั้งเป็นระเบียบแบบแผนและไม่เป็นระเบียบแบบแผน ดังนั้นการบริหารโรงเรียนเป็นการดำเนินงานและการตัดสินใจการสั่งการเพื่อให้งานทุกด้านของโรงเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษามากที่สุด

พรรณณี กางเกต (2558) ได้สรุปว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการในการทำงานหรือการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ภายในโรงเรียน โดยกลุ่มบุคคลหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทั้ง 4 ด้านของสถานศึกษา ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป

สรวิชัย ลินสวาท (2558) ได้สรุปว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง ภารกิจของผู้บริหารโรงเรียน คณะครู ผู้ปกครอง ชุมชนและองค์กรอื่น ๆ ร่วมมือกันดำเนิน กิจกรรมต่าง ๆ ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเพื่อให้นักเรียน เยาวชน ประชาชน เกิดการพัฒนาทางด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะ ทศนคติ ค่านิยม พฤติกรรม และคุณธรรมต่าง ๆ เป็นบุคคลที่มีคุณภาพเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมโดยใช้กลยุทธ์และปัจจัยในการบริหารที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพสามารถบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้

พระสกล ฐานธัมโม (อินทร์คล้าย) (2556) ได้กล่าวว่า การบริหารโรงเรียน คือ เป็นกิจกรรมทางการศึกษาที่จะต้องทำเป็นกระบวนการ โดยกลุ่มบุคคลต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ เป็นการพัฒนาผู้รับบริการทางการศึกษาให้เป็นผู้มีคุณภาพที่สังคมต้องการและเป็นภารกิจของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องสามารถนำองค์กรให้อยู่รอดต้องกำหนด แผนงาน วิธีการ ตลอดจนขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบโดยพึงพิงงบประมาณจากรัฐ ด้วยความประหยัดใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่าทั้งเรื่องคน เงิน เวลาและทรัพย์สินอื่น

ยุกตนันท์ หวานน้ำ (2555) ได้สรุปว่า การบริหารโรงเรียน หมายถึงกระบวนการในการทำงานโดยมีผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติภารกิจอย่างเป็นระบบในสถานศึกษาที่ดำเนินการ 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป

สรุปได้ว่า การบริหารโรงเรียน หมายถึง กระบวนการในการทำงานหรือการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ภายในโรงเรียนโดยกลุ่มบุคคลหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่สถานศึกษาได้กำหนดไว้

ผู้วิจัยได้รวบรวมความหมายคุณภาพและการบริหารโรงเรียน ได้สรุปนิยามว่า คุณภาพการบริหารโรงเรียน หมายถึง กระบวนการในการทำงานหรือการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ภายในโรงเรียน โดยกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดต่อผู้เรียน ซึ่งเป็นกระบวนการที่มีการดำเนินงานที่ต่อเนื่องและครบวงจรและบุคลากรที่ดำเนินการในกิจกรรมต่าง ๆ ต้องได้รับการฝึกอบรมเพื่อให้ทำงานได้อย่าง

ถูกต้อง มีประสิทธิภาพ และรู้ถึงวิธีการทำงานที่ถูกต้อง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่สถานศึกษาได้กำหนดไว้

ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษา หรือการบริหารโรงเรียนเป็นภารกิจที่สำคัญยิ่งของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องกำหนดแผนงาน วิธีการ ตลอดจนขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบเพราะถ้าระบบบริหารภายในสถานศึกษาไม่ดีจะกระทบกระเทือนต่อส่วนอื่น ๆ ของหน่วยงานได้ ดังนั้น ความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการบริหารสถานศึกษาจึงขึ้นอยู่กับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสำคัญ ทั้งนี้มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาไว้ดังนี้

ปรัชญา เวสารัชช์ (2554) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารการศึกษาเป็นการบริหารจัดการที่มีระบบและดำเนินการอย่างต่อเนื่องมีบุคคลและหน่วยงานที่รับผิดชอบเข้าร่วมดำเนินการ มีรูปแบบ ขั้นตอน กติกาและวิธีดำเนินการ มีทรัพยากรสนับสนุนและมีกระบวนการประเมินผลการศึกษาเที่ยงตรงและเชื่อถือได้

ธีระ รุญเจริญ (2550) ที่กล่าวว่า ในการจัดการศึกษามีความจำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพจึงจะทำให้การบริหารและการจัดการศึกษาประสบความสำเร็จและเป็นไปตามแนวทางที่พึงประสงค์ในการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

ศิริพงษ์ เคาภายน (2548) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหาร สถานศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความเจริญต่อคุณภาพของผลิตผลทางการศึกษาและต่อการพัฒนาทุก ๆ ด้านของมนุษย์ที่เป็นทรัพยากรที่สำคัญของชาติเพราะถ้าหากไม่มีการบริหารแล้วการดำเนินงานของสถานศึกษาอาจจะต้องพบกับอุปสรรคมากมายจนไม่สามารถดำเนินงาน

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2546) กล่าวถึง ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาไว้ว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นภารกิจหลักของผู้บริหารที่จะต้องกำหนดแบบแผน วิธีการและขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบเพราะถ้าระบบการบริหารงานไม่ดีจะมีผลกระทบต่อส่วนอื่น ๆ ของหน่วยงาน นักบริหารที่ดีจะต้องรู้จักเลือกวิธีการบริหารที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะให้งานนั้นบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ทั้งนี้การบริหารงานนั้นจะต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ทุกประการ เพราะว่าการดำเนินการต่าง ๆ มิใช่เพียงกิจกรรมที่จะกระทำเพียงลำพังคนเดียว แต่ยังมีผู้ร่วมงานอีกหลายคนที่มีส่วนทำให้งานนั้นประสบความสำเร็จซึ่งผู้ช่วยงานแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งในด้านสติปัญญา ความสามารถ ความถนัดและความ

ต้องการที่ไม่เหมือนกัน จึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะนำเอาเทคนิควิธีและกระบวนการบริหารที่เหมาะสมมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา

สรุปได้ว่าการ บริหารสถานศึกษานั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งเนื่องจากเป็นกิจกรรมทางการศึกษาที่มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผู้รับบริการทางการศึกษาให้มีคุณภาพตามเจตนารมณ์ของการจัดการศึกษา ถ้าระบบการบริหารภายในสถานศึกษาไม่ดีจะกระทบกระเทือนต่อส่วนอื่น ๆ ของหน่วยงานได้ แต่อย่างไรก็ตามความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการบริหารงานนั้นจะขึ้นอยู่กับผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสำคัญ

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การศึกษาเป็นกระบวนการที่ทำให้คนมีความรู้และคุณสมบัติต่าง ๆ ที่ช่วยให้คนนั้นอยู่รอดในโลกได้เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัวและสังคมส่วนรวม (สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, 2545) ดังนั้นคุณภาพการศึกษาจึงสะท้อนถึงคุณภาพคนที่เป็นผลผลิตของการจัดการศึกษาในบริบทของสังคมไทยในปัจจุบัน รูปแบบการศึกษารูปแบบใหญ่เป็นการศึกษาในระบบ ดังนั้นสถานศึกษาจึงเป็นหน่วยงานหลักที่มีหน้าที่ในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างไรก็ตามในสถานการณ์ปัจจุบันสถานศึกษาส่วนใหญ่ยังมีความเหลื่อมล้ำแตกต่างกันทั้งในด้านงบประมาณ คุณภาพบุคลากรหรือแม้แต่ปัจจัยด้านผู้เรียน รวมทั้งปัจจัยอื่น ๆ เช่น ความร่วมมือของคณะกรรมการสถานศึกษา การสนับสนุนจากชุมชน หน่วยงานหรือองค์กรที่อยู่ใกล้เคียงสถานศึกษา การสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สิ่งเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการจัดการศึกษาอีกทั้งปัจจุบันสถานศึกษามีอิสระในการบริหารจัดการด้วยตนเอง มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเอง คุณภาพผู้เรียน และคุณภาพบริหารจัดการจึงมีความแตกต่างกัน ดังนั้น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 จึงกำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา อันนำไปสู่การกำหนดให้มีมาตรฐานการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

สำหรับสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษามาตั้งแต่ปีการศึกษา 2528 จนกระทั่งสถานศึกษาทุกแห่งได้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มากกว่าสิบปีแต่กระแสสังคมก็ยังมีวิพากษ์วิจารณ์ว่าระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในยังไม่เข้มแข็งมุ่งเน้นการปรับปรุงเพื่อให้ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกเท่านั้น ด้วยเหตุนี้

กระทรวงมหาดไทย จึงได้ประกาศแนวทางปฏิบัติในการดำเนินงานการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกาศใช้เมื่อวันที่ 31 ตุลาคม 2561 (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2562) โดยกำหนดให้สถานศึกษาต้องพัฒนา ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้วยการมีส่วนร่วมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและให้ สถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการดังนี้

1. ให้สถานศึกษามีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อให้เกิด การพัฒนาและกลไกในการควบคุมตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ให้เกิดการพัฒนาและสร้าง ความเชื่อมั่นให้กับสังคม ชุมชน และผู้ที่เกี่ยวข้อง

2. การดำเนินการจัดระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดย ดำเนินการดังนี้

2.1 กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยให้สถานศึกษากำหนด เป้าหมาย ความสำเร็จตามมาตรฐานของสถานศึกษาตามบริบทโดยความเห็นชอบของ คณะกรรมการบริหารสถานศึกษา ทั้งนี้ สามารถเพิ่มเติมประเด็นในมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา นอกเหนือจากที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด โดยสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องต้อง รับผิดชอบร่วมกัน

2.2 จัดทำแผนพัฒนาการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ แผนปฏิบัติ การประจำปีการศึกษาให้มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของสถานศึกษา อย่างเป็นระบบ สะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจน

2.3 ดำเนินการตามแผน ข้อ 2.2

2.4 ประเมินผลการดำเนินการตามแผน ข้อ 2.2 และ 2.3 ภายในสถานศึกษาโดย กำหนดผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน

2.5 ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน ของสถานศึกษาและนำผลการติดตามไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนา

2.6 จัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และนำเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษา (ต้องเสร็จก่อนเริ่มปีการศึกษาใหม่โดยต้อง ดำเนินการให้เสร็จและประกาศก่อนวันที่ 16 พฤษภาคม ของปี) เพื่อให้ความเห็นชอบและจัดส่ง รายงานให้ต้นสังกัดเป็นประจำทุกปี

2.7 พัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ โดยพิจารณาจากรายงานการประเมินตนเอง SAR และตามคำแนะนำของต้นสังกัดหรือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เพื่อให้สถานศึกษา ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

3. ให้สถานศึกษาแต่ละแห่งให้ความร่วมมือกับสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ในการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาต่อไป

ความสำคัญและความจำเป็นในการกำหนดมาตรฐานการศึกษา

มาตรฐานการศึกษาเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับลักษณะคุณภาพที่พึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นโดยถูกกำหนดโดยใช้หลักเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษา โดยเป็นการให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา 2 ประการ คือ

1. สถานศึกษาทุกแห่งมีเกณฑ์เปรียบเทียบกับมาตรฐานการศึกษาเป็นมาตรฐานการศึกษาเดียวกัน
2. มาตรฐานการศึกษาทำให้สถานศึกษาเข้าใจชัดเจนว่าจะพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปในทิศทางใด

มาตรฐานการศึกษามีประโยชน์ต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ผู้เรียน ทำให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนาตนเองตามความคาดหวังของสังคมและประเทศชาติว่าต้องการคนที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์อย่างไร

ครู ให้เป็นกรอบแนวทางในการออกแบบการจัดการเรียนสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและเป็นแนวทางในการพัฒนาตนเองตามคุณลักษณะและคุณสมบัติตามที่มาตรฐานกำหนดเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพ

ท้องถิ่นและสถานศึกษา ใช้เป็นแนวทางร่วมมือกันจัดการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

พ่อแม่ผู้ปกครองประชาชนและผู้นำชุมชน เป็นเครื่องมือสื่อสารให้ประชาชนได้รับทราบกระบวนการจัดการศึกษา การจัดการเรียนการสอนที่จะทำให้คนไทยในท้องถิ่นเข้าใจและมีส่วนร่วมเพื่อให้การจัดการศึกษาช่วยยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้ได้มาตรฐาน

ประเทศชาติ ใช้มาตรฐานการศึกษาเป็นเครื่องมือให้ทุกองค์ประกอบขับเคลื่อนไปพร้อมกันสู่เป้าหมายเดียวกันและทำให้เกิดภาพการจัดการศึกษาที่มีความหมาย

แนวคิดในการกำหนดมาตรฐานการจัดการศึกษา

เป็นมาตรฐานที่ปฏิบัติได้ง่าย ประเมินได้จริงกระชับและจำนวนน้อยแต่สามารถสะท้อนคุณภาพการศึกษาได้จริงข้อมูลเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตั้งแต่ระดับสถานศึกษา ระดับหน่วยงานต้นสังกัด และระดับชาติ โดยมุ่งเน้นการกำหนดมาตรฐานที่เน้น

คุณภาพผู้เรียน คุณภาพกระบวนการบริหารและการจัดการและคุณภาพของกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีแนวคิดในการกำหนดมาตรฐานดังนี้

1. แนวคิดในการกำหนดมาตรฐานด้านคุณภาพของผู้เรียน ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 มาตรา 6 ที่ว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ (หมายถึง สุขกาย สุขใจ) สติปัญญา ความรู้ (หมายถึง เป็นคนเก่ง) และมีคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (หมายถึง เป็นคนดีของคนรอบข้างและสังคม)” และในมาตรา 7 ที่ว่า “ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ และเสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาคและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนร่วมและของประเทศชาติ ร่วมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง” (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

คนไทยยุคใหม่ต้องเรียนรู้ตลอดชีวิต ก้าวทันกระแสการเปลี่ยนแปลง มีสติรู้ทัน มีปัญญา รู้คิด มีสมรรถนะและมีคุณธรรม รับผิดชอบต่อครอบครัว ประเทศชาติและเป็นพลเมืองที่ดีของโลก สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 กำหนดมาตรฐานการศึกษาย่อย จำนวน 2 ด้าน ได้แก่ ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มุ่งเน้นคุณภาพมาตรฐานขั้นต้นในระดับ “ปานกลาง” มีความสามารถด้าน การอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ รวมถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา ส่วนคุณภาพมาตรฐานขั้นสูง ได้แก่ ระดับ “ดี” “ดีเลิศ” และ “ยอดเยี่ยม” จะมุ่งเน้นไปที่คุณภาพมาตรฐานที่แตกต่างในเรื่อง ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย รวมทั้ง การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

2. แนวคิดในการกำหนดมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการมีองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารคุณภาพของสถานศึกษา ด้านการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ ด้านการพัฒนาครูและบุคลากร และด้านการจัดการสภาพแวดล้อมและบริการ

ด้านการบริหารคุณภาพของสถานศึกษา ให้ความสำคัญกับการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์และพันธกิจของสถานศึกษาทั้งระบบบริหารจัดการคุณภาพโดยภาพรวม

ด้านการบริหารหลักสูตรและงานวิชาการ สถานศึกษาจะต้องเป็นตัวสะท้อนคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาได้เป็นอย่างดี หลักสูตรต้องกำหนดจุดมุ่งหมาย แนวทาง วิธีการ และเนื้อหาสาระที่เรียน ตลอดจนการวัดและการประเมิน จึงจะสะท้อนว่าผู้เรียนมีความสามารถ เจตคติและพฤติกรรมตามมาตรฐานการศึกษาที่สถานศึกษากำหนดไว้หรือไม่ หลักสูตรที่ดีต้องคำนึงถึงบริบทท้องถิ่นของผู้เรียน ท้องถิ่นและชุมชน มีการบูรณาการสาระการเรียนรู้ จัดทำรายวิชาสอดคล้องกับความถนัด ความสนใจของผู้เรียน จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนตามขีดความสามารถ ผู้เรียนมีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย สังคม อารมณ์ จิตใจและสติปัญญา

ด้านการพัฒนาครูและบุคลากร เน้นความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพที่ต้องพัฒนาตรงตามความต้องการจำเป็น และอย่างต่อเนื่อง ทั้งในส่วนบุคคลและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในรูปแบบของการสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

ด้านการจัดการสภาพแวดล้อมและการบริการ สภาพแวดล้อมที่ดีเป็นปัจจัยส่งเสริมคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาต้องมีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ อาคารเรียนที่มั่นคง แข็งแรง สะอาด มีแหล่งเรียนรู้ที่เพียงพอ มีการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ตลอดจนมีการนำเทคโนโลยีมาสนับสนุนการจัดการศึกษา ทำให้ผู้เรียนดำเนินชีวิตอยู่อย่างมีความสุขปลอดภัยและมีคุณภาพชีวิตที่ดี ที่จะส่งผลต่อความสำเร็จของผู้เรียน

มาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ มุ่งเน้นคุณภาพมาตรฐานขั้นต้นในระดับ “ปานกลาง” มีเป้าหมายและวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนด และระบบบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษา ส่วนคุณภาพมาตรฐานขั้นสูง ได้แก่ ระดับ “ดีเลิศ” และ “ยอดเยี่ยม” จะมุ่งเน้นไปที่คุณภาพมาตรฐานที่แตกต่าง ในเรื่อง การพัฒนาวิชาการ การพัฒนาครูและบุคลากร การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคม รวมทั้งการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสถานศึกษา

3. แนวคิดในการกำหนดมาตรฐานด้านกระบวนการจัดการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเน้นที่การปฏิบัติเพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและการปฏิบัติที่นำไปสู่การเรียนรู้ที่ลึกซึ้งและคงทน

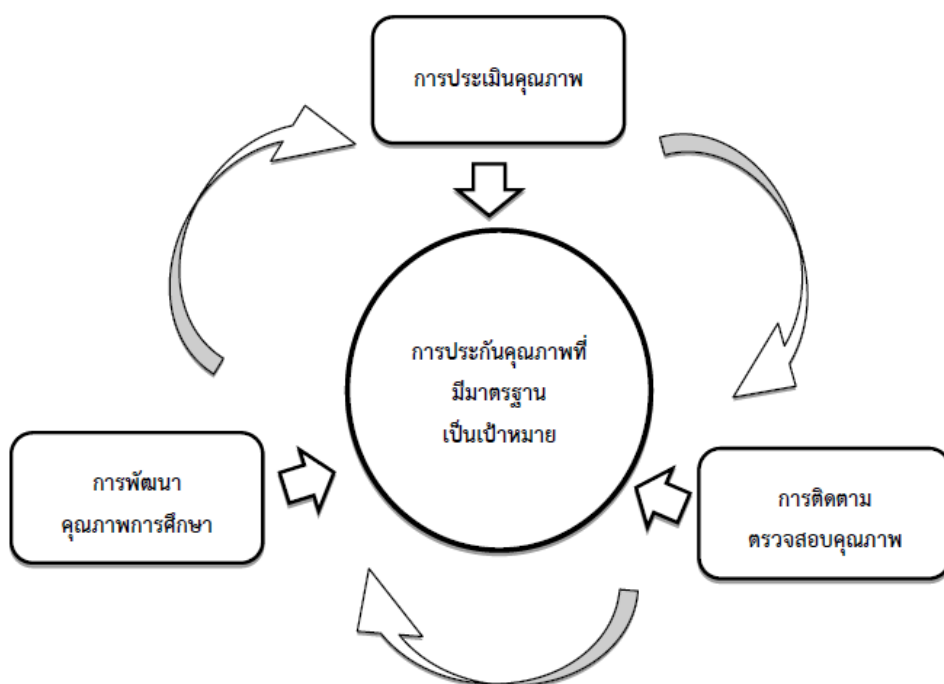
มาตรฐานด้านกระบวนการจัดการที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งเน้นคุณภาพมาตรฐานขั้นต้นในระดับ “ปานกลาง” ที่จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริงสามารถนำไปใช้ได้จริง การใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้

ตลอดจนตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบและนำผลมาพัฒนาผู้เรียน ส่วนคุณภาพมาตรฐานชั้นสูง ได้แก่ ระดับ “ดี” “ดีเลิศ” และ “ยอดเยี่ยม” จะมุ่งเน้นไปที่คุณภาพมาตรฐานที่แตกต่างในเรื่องการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก รวมทั้งแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

มาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา

เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง การประกันคุณภาพมีหลักสำคัญ คือ การกระจายอำนาจ การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการทำงานและการแสดงความรับผิดชอบที่สามารถตรวจสอบได้ ระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ประกอบด้วยกระบวนการดำเนินงานที่สัมพันธ์กัน 3 ส่วน คือ

1. การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ให้สถานศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัดประเมิน
2. การติดตามและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาต้องกำหนดผู้รับผิดชอบติดตามและตรวจสอบความก้าวหน้าในการดำเนินโครงการเป็นระยะ ผู้รับผิดชอบรวบรวมข้อมูลสารสนเทศและผลการติดตามมาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและยังเป็นการเตรียมความพร้อมรับการติดตามและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานต้นสังกัดอย่างน้อย 1 ครั้งภายใน 3 ปี และการประเมินภายนอกด้วย
3. การพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้น โดยมีมาตรฐานการศึกษาเป็นเป้าหมายซึ่งต้องสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติและมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาอาจเพิ่มเติมมาตรฐานที่เฉพาะเจาะจงเหมาะสมกับสภาพของชุมชนได้

ภาพ 4 ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

ที่มา: กระทรวงศึกษาธิการ, 2553

มาตรฐานการศึกษา คำอธิบาย และระดับคุณภาพ

กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ได้กำหนดให้สถานศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโดยกำหนดมาตรฐานการศึกษาสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา กระทรวงมหาดไทยจึงได้ออกประกาศ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน ณ วันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ. 2561 เพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงการพัฒนา ส่งเสริม กำกับดูแล และติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2562)

1. มาตรฐานการศึกษาของชาติ เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคนไทยเพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่งยึดเป็นกรอบสำหรับสร้างคนไทย 4.0 โดยประกาศของกระทรวงมหาดไทยจะมุ่งความสำคัญของมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประกันและประเมินคุณภาพการศึกษาในส่วนมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1.1 ผู้เรียนรู้ เป็นผู้มีความเพียร ใฝ่เรียนรู้ มีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อก้าวทันโลกยุคดิจิทัลและโลกในอนาคตและมีสมรรถนะ (Competency) ที่เกิดจากความรู้ ความรอบรู้

ด้านต่าง ๆ มีสุนทรียะ รักรักษ์และประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทย มีทักษะชีวิต เพื่อสร้างงานหรือสัมมาอาชีพ บนพื้นฐานของความพอเพียงความมั่นคงในชีวิตและคุณภาพชีวิตที่ดีต่อตนเอง ครอบครัวและสังคม

1.2 ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม เป็นผู้มีทักษะทางปัญญา ทักษะศตวรรษที่ 21 ความฉลาดทางดิจิทัล (Digital Intelligence) ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะข้ามวัฒนธรรม สมรรถนะการบูรณาการข้ามศาสตร์ และมีคุณลักษณะของความเป็นผู้ประกอบการ

1.3 พลเมืองที่เข้มแข็ง เป็นผู้มีความรักชาติ รักท้องถิ่น รู้ถูกผิด มีจิตสำนึกเป็นพลเมืองไทยและพลโลก มีจิตอาสา มีอุดมการณ์และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชาติบ้นหลักการประชาธิปไตย ความยุติธรรม ความเท่าเทียมเสมอภาค เพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน และการอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและประชาคมโลกอย่างสันติ

2. มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ในฐานะหน่วยงานที่ส่งเสริมสนับสนุนที่การจัดการศึกษาสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้เพื่อพิจารณามาตรฐานการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน โดยคำนึงถึงการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยมีความสอดคล้องกันตั้งแต่ทรัพยากรที่ใช้ในการศึกษา การนำทรัพยากรทางการศึกษามาดำเนินการบริหารการจัดการให้เกิดผลผลิตทางการศึกษาที่มีคุณลักษณะตามเป้าหมายและผู้ปกครองชุมชนมีความพึงพอใจ มาตรฐานดังกล่าวสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติและมาตรฐานของกระทรวงศึกษาธิการ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2562)

2.1 มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 ด้าน กระบวนการบริหารและการจัดการ คือ การจัดระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจอย่างชัดเจน สามารถดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้าน ตามหลักสูตรสถานศึกษาในทุกกลุ่มเป้าหมาย จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาดำเนินการพัฒนาคูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ และจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการเรียนรู้รวมทั้งจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย

2.1.1 มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน

2.1.2 มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา

2.1.3 ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย

2.1.4 พัฒนาคูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ

2.1.5 จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้
อย่างมีคุณภาพ

2.1.6 จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการ
จัดการเรียนรู้

2.2 การให้ระดับคุณภาพกระบวนการบริหารและการจัดการ

2.2.1 กำลังพัฒนา คือ

- 1) เป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดไม่ชัดเจน
- 2) มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาแต่ไม่ส่งผลต่อ
คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

2.2.1 ปานกลาง คือ

- 1) เป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน เป็นไป
ได้ใน การปฏิบัติ
- 2) มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพ
ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

2.2.2 ดี คือ

- 1) เป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน
สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาเป็นไปได้ใน การปฏิบัติ
- 2) มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาที่ชัดเจน ส่งผลต่อ
คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- 3) ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตาม
หลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย
- 4) พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ
- 5) จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการ
เรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

6) จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและ
การจัดการเรียนรู้

2.2.3 ดีเลิศ คือ

- 1) มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน
สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ความต้องการชุมชน นโยบายรัฐบาล แผนการศึกษา
แห่งชาติเป็นไปได้ใน การปฏิบัติ

2) มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาที่ชัดเจนมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

3) ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมายเชื่อมโยงกับชีวิตจริง

4) พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพตรงตามความต้องการของครูและสถานศึกษา

5) จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพและมีความปลอดภัย

6) จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการ และการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา

2.2.4 ยอดเยี่ยม คือ

1) มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจนสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ความต้องการชุมชน นโยบายรัฐบาล แผนการศึกษาแห่งชาติเป็นไปได้ในการปฏิบัติ ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

2) มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาที่ชัดเจนมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย มีการนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนางานอย่างต่อเนื่องและเป็นแบบอย่างได้

3) ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย เชื่อมโยงกับชีวิตจริงและเป็นแบบอย่างได้

4) พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพตรงตามความต้องการของครูและสถานศึกษาและจัดให้มีชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนางาน

5) จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพและมีความปลอดภัย

6) จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานตามที่กระทรวงมหาดไทยได้ประกาศให้โรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้นำไปเป็นเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้เป็นเอกภาพ มาตรฐานดังกล่าวมีความสอดคล้องกับมาตรฐานชาติและ

มาตรฐานกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งนี้ สถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใด ต้องการเพิ่มมาตรฐาน ตัวบ่งชี้ เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาหรือท้องถิ่นนั้น ๆ ก็สามารถดำเนินการได้แต่ทั้งนี้จะต้องไม่น้อยกว่ามาตรฐานที่กระทรวงมหาดไทยประกาศใช้ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2562)

3. กรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ได้กำหนดกรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการสถานศึกษา (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2566) ดังนี้

3.1 วิสัยทัศน์ พันธกิจ และค่านิยมของสถานศึกษา หมายถึง ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งภายในและภายนอกมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และค่านิยมของสถานศึกษาที่สะท้อนผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา

3.2 นโยบายและทิศทางการบริหารสถานศึกษาที่กำหนดสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และพันธกิจ หมายถึง สถานศึกษานำวิสัยทัศน์ พันธกิจ และค่านิยมไปกำหนดนโยบายและทิศทางการบริหารสถานศึกษา การจัดทำแผน และสื่อสารให้กับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับทราบทั่วถึง

3.3 ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีความมุ่งมั่นในการดำเนินงานด้านผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน ด้านการสื่อสารแผนงานวิชาการ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรการสอนและการประกันคุณภาพการศึกษา การสร้างบรรยากาศทางวิชาการ การส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองของครู บุคลากรทางการศึกษา ที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนรวมทั้งส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีของครู บุคลากรทางการศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้มีความรับผิดชอบ

3.4 ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดกลยุทธ์และแผนงานของสถานศึกษาอย่างมีส่วนร่วมของครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดกลยุทธ์และแผนงานที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และค่านิยมของสถานศึกษา สามารถวัดความสำเร็จได้ มีการประเมินกลยุทธ์การบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยมีการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกครั้งก่อนมาเป็นส่วนหนึ่งในการปรับปรุงพัฒนา ตามข้อเสนอแนะอย่างเป็นรูปธรรมและรายงานผลการดำเนินงานของสถานศึกษาต่อสาธารณชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

3.5 สถานศึกษาบริหารจัดการด้วยหลักธรรมาภิบาล หมายถึง สถานศึกษาบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลซึ่งประกอบด้วย 1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักความมีส่วนร่วม 5) หลักความรับผิดชอบ และ 6) หลักความคุ้มค่าเพื่อสะท้อนความรับผิดชอบต่อคุณภาพและสวัสดิภาพของผู้เรียน

3.6 สถานศึกษาจัดทำแผนงานและดำเนินงานด้านการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา หมายถึง สถานศึกษาจัดทำแผนงานพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษามีการดำเนินงานตามแผนงานในการพัฒนาความรู้ ทักษะวิชาชีพ การจัดการความเสี่ยง ความปลอดภัยและการดูแลคุ้มครองผู้เรียนจากการถูกรังแก และถูกคุกคามที่สอดคล้องกับสภาพและบริบทของสถานศึกษา

3.7 สถานศึกษามีกระบวนการนิเทศการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ หมายถึง สถานศึกษามีการนิเทศและประเมินผลการปฏิบัติงาน นำผลการประเมินการปฏิบัติงานไปใช้ ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้และช่วยเหลือแนะนำ ส่งเสริมกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ

3.8 สถานศึกษามีอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและถูกสุขลักษณะ หมายถึง สถานศึกษามีอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อม พื้นที่สำหรับทำกิจกรรมการเรียนรู้ สิ่งอำนวยความสะดวกที่พอเพียง ปลอดภัย ถูกสุขอนามัย เหมาะสมต่อการจัดการเรียนรู้และสนับสนุน การพัฒนาตนเองของผู้เรียน มีแผนการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ที่มีมาตรการรักษาความปลอดภัยที่ตรวจสอบได้มีการประเมินความเสี่ยง ชักซ้อมขั้นตอนในการรักษาความปลอดภัยและปรับปรุงมาตรการการดำเนินงานทุกด้าน

3.9 สถานศึกษามีสื่อ อุปกรณ์ และระบบเทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา หมายถึง สถานศึกษามีระบบเทคโนโลยีที่สนับสนุนการจัดการศึกษา มีการใช้สื่อ อุปกรณ์ที่เหมาะสม ต่อการจัดการเรียนรู้และส่งเสริมการพัฒนาตนเองของครู บุคลากรทางการศึกษาและผู้เรียน มีการประเมินผล การใช้ระบบเทคโนโลยี สื่อ อุปกรณ์ และปรับปรุงพัฒนาอย่างเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

3.10 สถานศึกษามีระบบและกระบวนการช่วยเหลือผู้เรียน หมายถึง สถานศึกษามีระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน มีการประเมินความเสี่ยงของพัฒนาการในการเรียนรู้ มีการคัดกรองเบื้องต้นอย่างเป็นระบบเพื่อช่วยเหลือและส่งต่อผู้เรียนกรณีที่มีความจำเป็น

3.11 การให้คำปรึกษาและการพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษามีระบบการให้คำปรึกษาแนะแนวแก่ผู้เรียนตามความต้องการและความสนใจของ

ผู้เรียนส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนได้รับโอกาสและพัฒนาในการเรียนรู้ตามความสนใจและความถนัด มีการดูแลสวัสดิการและสวัสดิภาพของผู้เรียนทุกคนอย่างทั่วถึง ทั้งด้านสุขภาพร่างกาย การพัฒนาจิตใจ อารมณ์ และสังคม

3.12 สถานศึกษาเสริมสร้างเครือข่ายผู้ปกครอง องค์กร และชุมชนเพื่อความร่วมมือในการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน หมายถึง สถานศึกษามีฐานข้อมูล มีการสร้างเครือข่ายและการร่วมมือกับผู้ปกครอง องค์กร และชุมชนเพื่อให้เกิดความร่วมมือสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาในการพัฒนาผู้เรียน

จากมาตรฐานการศึกษา พบว่า มีประเด็นน่าสนใจเกี่ยวกับการจัดระบบบริหาร คุณภาพของโรงเรียน ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ จำนวน 6 ประเด็นพิจารณา ดังนี้ 1) ด้านการมีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน 2) ด้านการมีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา 3) ด้านการดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย 4) ด้านการพัฒนาครู และบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ 5) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ 6) ด้านการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้และใช้ระดับคุณภาพยอดเยี่ยมเป็นเกณฑ์ การพิจารณาเพื่อนำไปใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยในการศึกษาคุณภาพการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า คุณภาพการบริหารโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาจาก เกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยองค์ประกอบทั้งสิ้น 6 ด้าน ผู้วิจัยจึง ทำการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปสู่การกำหนดนิยามขององค์ประกอบแต่ละ องค์ประกอบได้ดังนี้

1. ด้านการมีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2566) กำหนดไว้ ว่า การมีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน หมายถึง ผู้มีส่วน เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งภายในและภายนอกมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และค่านิยม ของสถานศึกษาที่สะท้อนผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษา นำวิสัยทัศน์ พันธกิจ และค่านิยมไปกำหนดนโยบายและทิศทางการบริหารสถานศึกษา การ จัดทำแผน และสื่อสารให้กับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับทราบทั่วถึง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2563) กำหนดไว้ว่า การมีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน หมายถึง การมีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ความต้องการชุมชน นโยบายรัฐบาล แผนการศึกษาแห่งชาติเป็นไปได้ในการปฏิบัติทันต่อการเปลี่ยนแปลง

สรุปได้ว่า การมีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจของสถานศึกษา เพื่อกำหนดนโยบายและทิศทางการบริหารสถานศึกษา ที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ความต้องการของชุมชน มีการจัดทำแผนการดำเนินงาน และสื่อสารให้กับผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายได้รับทราบอย่างทั่วถึง

2. ด้านการมีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2566) กำหนดไว้ว่าการมีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดกลยุทธ์และแผนงานที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และค่านิยมของสถานศึกษา สามารถวัดความสำเร็จได้ มีการประเมินกลยุทธ์การบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องโดยมีการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกครั้งก่อนมาเป็นส่วนหนึ่งในการปรับปรุงพัฒนาตามข้อเสนอแนะอย่างเป็นรูปธรรมและรายงานผลการดำเนินงานของสถานศึกษาต่อสาธารณชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของสถานศึกษาบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลซึ่งประกอบด้วย 1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักความมีส่วนร่วม 5) หลักความรับผิดชอบ และ 6) หลักความคุ้มค่าเพื่อสะท้อนความรับผิดชอบต่อคุณภาพและสวัสดิภาพของผู้เรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2563) กำหนดไว้ว่า การมีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา หมายถึง การมีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาที่ชัดเจน มีประสิทธิภาพส่งผลต่อคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีการนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเป็นแบบอย่างได้

สรุปได้ว่า การมีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาที่ชัดเจน มีประสิทธิภาพ ส่งผล

ต่อคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยมีการนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง และเป็นแบบอย่างได้

3. ด้านการดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2566) กำหนดไว้ว่า การดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีความมุ่งมั่นในการดำเนินงานด้านผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน ด้านการสื่อสารแผนงานวิชาการ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรการสอนและการประกันคุณภาพการศึกษา การสร้างบรรยากาศทางวิชาการ การส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองของครู บุคลากรทางการศึกษา ที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน รวมทั้งส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีของครู บุคลากรทางการศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้มีความรับผิดชอบ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2563) กำหนดไว้ว่า การดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย หมายถึง การดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมายเชื่อมโยงกับชีวิตจริง และเป็นแบบอย่างได้

สรุปได้ว่า การดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีความมุ่งมั่นในการดำเนินงานด้านผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน ด้านการสื่อสารแผนงานวิชาการ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรการสอนและการประกันคุณภาพการศึกษา การสร้างบรรยากาศทางวิชาการ การส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองของครู บุคลากรทางการศึกษา ที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน โดยมีการเชื่อมโยงกับชีวิตจริง และเป็นแบบอย่างได้

4. ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2566) กำหนดไว้ว่า การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ หมายถึง สถานศึกษาจัดทำแผนงานพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา มีการดำเนินงานตามแผนงาน ในการพัฒนาความรู้ ทักษะวิชาชีพ การจัดการความเสี่ยง ความปลอดภัยและการดูแลคุ้มครองผู้เรียนจากการถูกรังแก และถูกคุกคามที่สอดคล้องกับสภาพและบริบทของสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2563) กำหนดไว้ว่า การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ หมายถึง การพัฒนาครูและบุคลากรให้

มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพตรงตามความต้องการของครูและสถานศึกษา และจัดให้มีชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนางาน

สรุปได้ว่า การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดทำแผนงานพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา มีการดำเนินงานตามแผนงาน ในการพัฒนาความรู้ ทักษะวิชาชีพ ให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพตรงตามความต้องการของครูและสถานศึกษา และจัดให้มีชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนางาน

5. ด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2566) กำหนดไว้ว่า การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ หมายถึง สถานศึกษามีอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อม พื้นที่สำหรับทำกิจกรรมการเรียนรู้ สิ่งอำนวยความสะดวกที่พอเพียง ปลอดภัย ถูกสุขอนามัย เหมาะสมต่อการจัดการเรียนรู้และสนับสนุน การพัฒนาตนเองของผู้เรียน มีแผนการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ที่มีมาตรการรักษาความปลอดภัยที่ตรวจสอบได้ มีการประเมินความเสี่ยง ชักซ้อมขั้นตอนในการรักษาความปลอดภัยและปรับปรุงมาตรการการดำเนินงานทุกด้าน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2563) กำหนดไว้ว่าการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพและมีความปลอดภัย

สรุปได้ว่า การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดหา จัดเตรียม และให้การสนับสนุนเกี่ยวกับอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อม พื้นที่สำหรับทำกิจกรรมการเรียนรู้ สิ่งอำนวยความสะดวกที่พอเพียง ปลอดภัย ถูกสุขอนามัย เหมาะสมต่อการจัดการเรียนรู้และสนับสนุน การพัฒนาตนเองของผู้เรียน มีแผนการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ มีมาตรการรักษาความปลอดภัยที่ตรวจสอบได้ มีการประเมินความเสี่ยง ชักซ้อมขั้นตอนในการรักษาความปลอดภัยและปรับปรุงมาตรการการดำเนินงานทุกด้าน

6. ด้านการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2566) กำหนดไว้ว่าการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ หมายถึง สถานศึกษามีระบบเทคโนโลยีที่สนับสนุนการจัดการศึกษา มีการใช้สื่อ อุปกรณ์ที่เหมาะสมต่อการจัดการเรียนรู้และส่งเสริมการพัฒนาตนเองของครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้เรียน มีการประเมินผล การใช้ระบบเทคโนโลยี สื่อ อุปกรณ์ และปรับปรุงพัฒนาอย่างเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2563) กำหนดไว้ว่า การจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา

สรุปได้ว่า การจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่สนับสนุนการจัดการศึกษา มีการใช้สื่อ อุปกรณ์ที่เหมาะสม ต่อการจัดการเรียนรู้และส่งเสริมการพัฒนาตนเองของครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้เรียน ทั้งยังมีการประเมินผลการใช้ระบบเทคโนโลยี สื่อ อุปกรณ์ และปรับปรุงพัฒนาอย่างเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นพวรรณ บุญเจริญสุข (2561) ได้ทำการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทราสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทราสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทราสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 และเพื่อสร้างสมการพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษาจาก ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 6 ผลการวิจัย พบว่า

- 1) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทราสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
- 2) ประสิทธิผลของ

สถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาทุกด้านร่วมกันส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สามารถอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิผลของสถานศึกษา ได้ร้อยละ 67.60 โดยด้านการรวบรวมปัจจัยสู่การกำหนดกลยุทธ์ (X_2) ด้านการคิดเชิงปฏิกิริยา (X_4) และด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ (X_5) ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษามีค่าสัมประสิทธิ์มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่น ๆ ค่าสัมประสิทธิ์ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการรวบรวมปัจจัยสู่การกำหนดกลยุทธ์ (X_2) ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ (X_5) และด้านการคิดเชิงปฏิกิริยา (X_4) สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลสถานศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ได้ ร้อยละ 67.40 ($R^2 = .674$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นันทนภัส สุทธิการ (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิผลของโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน โดยร่วมกันทำนายประสิทธิผลของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ ตัวทำนายที่สามารถช่วยกันพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียนได้ ร้อยละ 76.20 จากผลการวิจัย โรงเรียนควรมีการจัดสรรทรัพยากรให้สถานศึกษาในสังกัดอย่างมี ประสิทธิภาพมาทบทวน เริ่มตั้งแต่การวางแผนการใช้งบประมาณในด้านต่าง ๆ ภายในสถานศึกษาให้เป็นไปตามแผนการใช้งบประมาณที่ได้กำหนดไว้ แล้วจัดสรรให้ผู้มีส่วน เกี่ยวข้องนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและนำผลการดำเนินงานดังกล่าวมาปรับปรุง แก้ไขและพัฒนาต่อไป ควรมีการเปิดโอกาสและสนับสนุนแหล่งวิชาการทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้รวมทั้งมีการจัดบรรยากาศทางวิชาการที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพิ่มมากขึ้น

เหมือนฝัน นันทียกุล (2562) ได้ทำการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนเอกชนสู่ความเป็นเลิศในจังหวัดนครปฐม ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน 2) การบริหารโรงเรียนเอกชนสู่ความเป็นเลิศอยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน 3) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย การกำหนดวิสัยทัศน์ (X_6) ความคาดหวังและสร้างโอกาสสำหรับอนาคต (X_4) ความคิดเชิงปฏิบัติ (X_5) องค์ประกอบมุ่งคนและมุ่งสัมพันธ์ (X_2) และทักษะด้านความคิดระดับสูง (X_1) ส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนเอกชนสู่ความเป็นเลิศ (Y_{tot}) โดยร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 92.70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สมการวิเคราะห์การถดถอยคือ $\hat{Y}_{tot} = 0.16 + 0.38(X_6) + 0.17(X_4) + 0.22(X_5) + 0.12(X_2) + 0.08(X_1)$

ปรมพร ทิพย์พรหม (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ปัจจัยผู้บริหาร ปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ปัจจัยนักเรียน และปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลโดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณพบว่า ปัจจัยผู้บริหาร ปัจจัยครู และปัจจัยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนปัจจัยโรงเรียนส่งผลต่อการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยเหล่านี้ กับการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลเท่ากับ 0.81 สามารถพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล ได้ร้อยละ 66.60

จุรีรัตน์ ม่วงนา (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 ในภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 1 ด้าน คือ มุ่งเน้นการปฏิบัติอย่างมีคุณธรรม และ อยู่ในระดับมาก 4ด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย คือ การจัดตั้งควบคุมองค์การให้สมดุล การบริหารทรัพยากรในองค์การ สนับสนุนวัฒนธรรมองค์การที่มีประสิทธิผล และการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ 2) ประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

เขต 8 ในภาพรวมและรายด้านอยู่ใน ระดับมาก เรียงลำดับค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปหาน้อย คือ คุณภาพโดยทั่วไป ความใส่ใจในงาน ความพึงพอใจในการทำงาน การลดอัตราการผลิตออกกลางคัน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กิจติภูมิ พลดี (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 19 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19 2) ศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 4) ศึกษาสร้างสมการพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19 ด้านการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2) การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19 ด้านมาตรฐานกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 19 มีความสัมพันธ์กัน 4) สมการพยากรณ์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 โดยใช้ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นตัวแปรพยากรณ์ ได้อำนาจพยากรณ์ร้อยละ 70.30

วริษา ฮวดศรี, กัญกร เอี่ยมพญา และนิวัตต์ น้อยมณ. (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของ

ครูในสถานศึกษา โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา พบว่า ตัวพยากรณ์ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และด้านการสร้างแรงบันดาลใจร่วมกันพยากรณ์การ ปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดฉะเชิงเทรา ได้ร้อยละ 61.80 เขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปแบบมาตรฐาน คือ $Z'Y = 0.261(X_3) + 0.352(X_4) + 0.246(X_2)$

วิรัตน์รัตน์ เลือจอย (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาสิงห์บุรีอ่างทอง ผลการวิจัย พบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สิงห์บุรีอ่างทอง โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก 2) คุณภาพผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สิงห์บุรีอ่างทอง โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก 3) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ด้านการประเมินผลของกลยุทธ์ที่คาดว่าจะได้รับ ด้านการให้ผู้อื่นมีส่วนร่วมในการคัดเลือกกลยุทธ์ และด้านการระบุกลยุทธ์ที่มีอนาคตไกล ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรีอ่างทองโดยภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 สมการวิเคราะห์การถดถอยคือ $\hat{Y}_{tot} = 1.805 + 0.419(X_6) + 0.328(X_7) - 0.212(X_5)$

วันวิภา ทำประโยชน์ (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาของสถานศึกษา 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา และ 4) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด ผลการวิจัย พบว่า 1) ครูเห็นด้วยกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ครูเห็นด้วยกับการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก 3) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 4)ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด คือ การกำหนดกลยุทธ์ การบริหารทรัพยากรในองค์กร และการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ โดยมีค่า

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.821 สามารถพยากรณ์ การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ได้ร้อยละ 67.30 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสามารถสร้างสมการพยากรณ์ และสมการถดถอยในรูปคะแนนดิบ คือ $\hat{Y} = 0.966 + 0.372(X_1) + 0.244(X_4) + 0.132(X_3)$ และในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ $\hat{Z}_Y = 0.424 (X_1) + 0.281 (X_4) + 0.174 (X_3)$

ณรงค์ รัตนโสภา, พจนีย์ มั่งคั่ง และสายฝน เสกขุนทด (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชลบุรี การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร 2) ระดับการดำเนินงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาของสถานศึกษา 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับการดำเนินงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา และ 4) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาของสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการปลูกฝังวัฒนธรรมองค์การ ด้านการมุ่งเน้นการปฏิบัติอย่างมีคุณธรรม ด้านการควบคุมและประเมินกลยุทธ์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับด้านการกำหนดกลยุทธ์ และด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ 2) การดำเนินงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชลบุรี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา ด้านหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน ด้านครูผู้สอนและผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการมีส่วนร่วม และด้านปัจจัยพื้นฐาน 3) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับการดำเนินงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชลบุรีมีความสัมพันธ์ในทางบวกในระดับมากที่สุด ($r_{xy} = .807$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 4) ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชลบุรี คือ การกำหนดวิสัยทัศน์ การกำหนดกลยุทธ์ การปลูกฝังวัฒนธรรมองค์การ การมุ่งเน้นการปฏิบัติอย่างมีคุณธรรม และการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ สามารถร่วมกันพยากรณ์ได้ร้อยละ 65.40 เขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน คือ $Z'Y = .248Z_5 + .249Z_2 + .175Z_4 + .135Z_3 + .119Z_1$

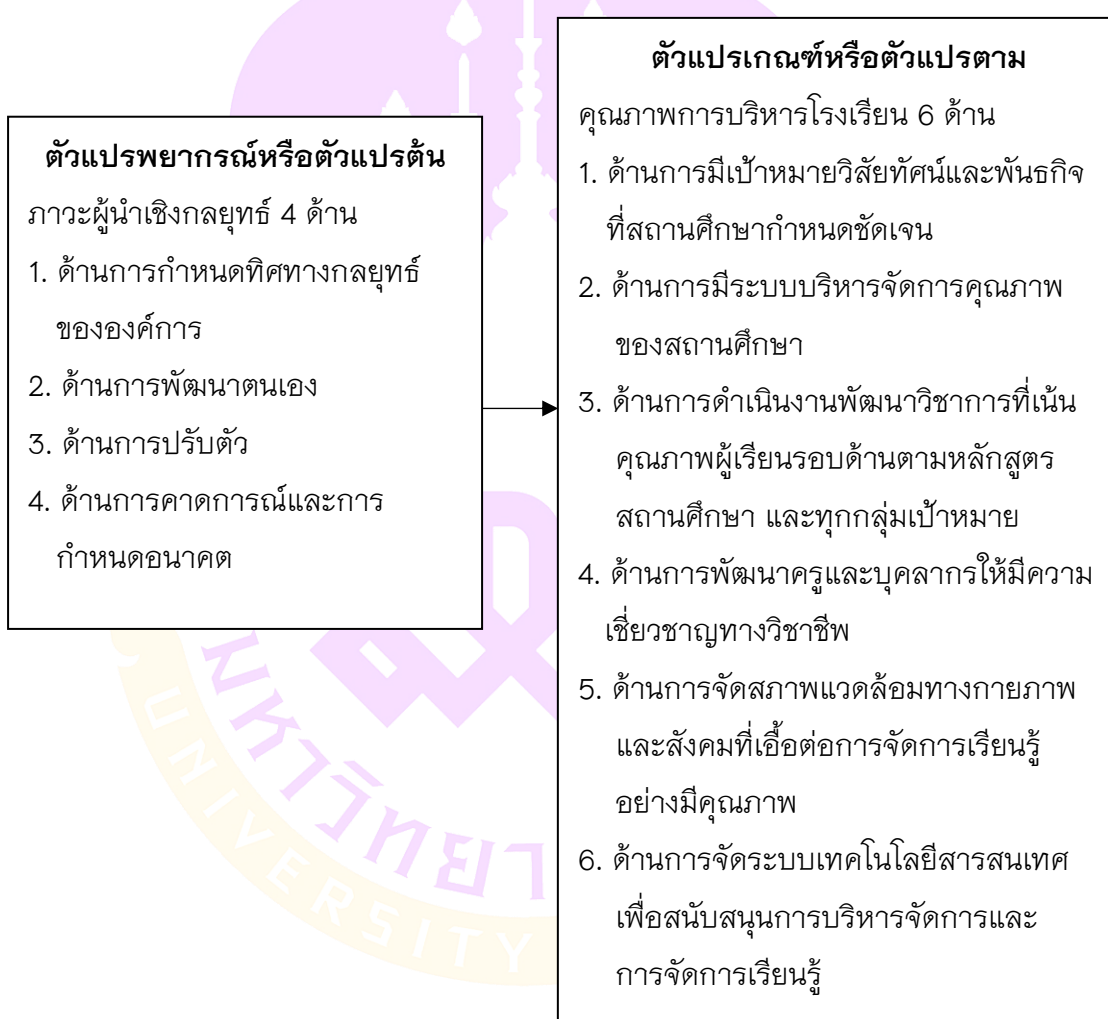
วุฒิชัย พวงพิลา (2566) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาความสัมพันธ์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร การดำเนินการวิจัยมี 3 ระยะ ประกอบด้วย ระยะที่ 1 องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ระยะที่ 2 ความสัมพันธ์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก ระยะที่ 3 แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็ก ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน ขนาดเล็กมีจำนวน 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การวางแผนกลยุทธ์ 2) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และ 3) การติดตามและประเมินกลยุทธ์ 2) ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนระดับประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็กโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด 3) ความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับ ประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 4) แนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็ก มี 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผนกลยุทธ์ ด้านการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ และด้านการติดตามและประเมินผลกลยุทธ์

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยมุ่งศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย ตัวแปรพยากรณ์หรือตัวแปรต้นได้จากการสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ตัวแปรเกณฑ์หรือตัวแปรตามได้จากมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ โดยมีกรอบแนวคิดการวิจัยดังแสดงในภาพ 5

ภาพ 5 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยขอเสนอรายละเอียดในแต่ละประเด็น ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย ปีการศึกษา 2566 จำนวน 8 แห่ง รวมทั้งสิ้นจำนวน 451 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย ปีการศึกษา 2566 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ใช้สูตรของทาโรยามาเน (สุทธนู ศรีไสย์, 2551) ทำการกำหนดขอบเขตความคลาดเคลื่อนที่ระดับ 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 212 คน จากนั้นทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยกำหนดสัดส่วนตามจำนวนประชากรของแต่ละโรงเรียน แสดงได้ดังตาราง 2

ตาราง 2 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามโรงเรียน

โรงเรียน	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง(คน)
โรงเรียนเทศบาล 1 ศรีเกิด	47	22
โรงเรียนเทศบาล 2 หนองบัว	42	20
โรงเรียนเทศบาล 3 ศรีทรายมูล	36	17
โรงเรียนเทศบาล 4 สันป่าก่อ	29	14
โรงเรียนเทศบาล 5 เด่นห้า	67	31

ตาราง 2 (ต่อ)

โรงเรียน	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง(คน)
โรงเรียนเทศบาล 6 นครเชียงราย	137	64
โรงเรียนเทศบาล 7 พังหมื่น	59	28
โรงเรียนเทศบาล 8 บ้านใหม่	34	16
รวม	451	212

ที่มา: ศูนย์บริการข้อมูลบุคลากรท้องถิ่นแห่งชาติ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ณ วันที่ 25 มิถุนายน 2566

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน และสถานศึกษามีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย ประกอบด้วย 4 ด้าน การกำหนดทิศทางกลยุทธ์ขององค์กร การพัฒนาตนเอง การปรับตัว และการคาดการณ์และการกำหนดอนาคต มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคิร์ท (Likert, 1967) โดยมีการกำหนดระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารไว้ 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 5	หมายถึง	ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก
ระดับ 3	หมายถึง	ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย
ระดับ 1	หมายถึง	ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับคุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนคร เชียงราย จังหวัดเชียงราย ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน ด้านการมีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา ด้านการดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ และด้านการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคิร์ต (Likert, 1967) โดยมีการกำหนดระดับคุณภาพการบริหารของโรงเรียนไว้ 5 ระดับ ดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง คุณภาพการบริหารของโรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด
- ระดับ 4 หมายถึง คุณภาพการบริหารของโรงเรียนอยู่ในระดับมาก
- ระดับ 3 หมายถึง คุณภาพการบริหารของโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึง คุณภาพการบริหารของโรงเรียนอยู่ในระดับน้อย
- ระดับ 1 หมายถึง คุณภาพการบริหารของโรงเรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. การสร้างเครื่องมือการวิจัย

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพแบบของสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับต่อไปนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาและคุณภาพการบริหารของโรงเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2.2 กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

2.3 กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างข้อรายการในแบบสอบถาม

2.4 สร้างแบบสอบถามฉบับร่าง ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ตามที่ระบุไว้ โดยในตอนแรก 1 เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ส่วนในตอน 2 และ 3 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert, 1967)

2.5 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของข้อคำถาม ความเหมาะสมของปริมาณข้อคำถาม ความชัดเจน ความถูกต้อง

ของภาษา และรูปแบบของแบบสอบถาม แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำและข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

2.6 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุง แก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยมีผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ได้แก่

2.6.1 นางสาวศิริภัส ชัดิยะ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาล 1 ศรีเกิด วุฒิกการศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา)

2.6.2 ผศ.ดร.สันติ บุรณะชาติ ตำแหน่ง ประธานหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา วุฒิกการศึกษา การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา)

2.6.3 ผศ.ดร.น้ำฝน กันมา ตำแหน่ง ประธานหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา วุฒิกการศึกษา การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (วิจัยและประเมินผลการศึกษา)

โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาข้อคำถามแต่ละข้อว่า มีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะหรือไม่ ตามเกณฑ์ประเมิน ดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

0 หมายถึง ไม่แนใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

-1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามไม่มีความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

ซึ่งข้อคำถามแต่ละข้อของแบบสอบถาม ได้รับการประเมินความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป จากผลการวิเคราะห์ข้อคำถามในการวิจัยครั้งนี้ มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 ซึ่งถือว่าเป็นข้อคำถามที่อยู่ในเกณฑ์ความตรงเชิงเนื้อหา (สุรศักดิ์ อมรรัตนศักดิ์, 2555) สามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้

2.7 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณา

2.8 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try - out) กับกลุ่มตัวอย่างครูโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) (รัตน์ะ บัวสนธ์,

2554) พบว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.942 แสดงว่าแบบสอบถามฉบับนี้มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับ ดีมาก

2.9 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญและทดลองใช้แล้วมาจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับและขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือจากวิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา ถึงผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งสิ้น 212 คน

2. ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถามออนไลน์ผ่านทางอีเมลของแต่ละสถานศึกษา เพื่อให้ธุรการโรงเรียนขอความร่วมมือจากครูในการตอบแบบสอบถาม

3. ผู้วิจัยกำหนดระยะเวลาในการตอบแบบสอบถามเป็นเวลา 4 สัปดาห์

4. ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างเสร็จสิ้นเรียบร้อยแล้ว โดยมีการตอบกลับมาจำนวนทั้งสิ้น 212 คน คิดเป็นร้อยละ 100 จากนั้นทำการตรวจสอบความครบถ้วน และความถูกต้องของข้อมูลในแบบสอบถาม และนำข้อมูลที่ได้ไปทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของข้อมูล

1.1 นำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม มาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ในการตอบ

1.2 นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามทั้งหมดมาจัดระเบียบข้อมูลและทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

1.3 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และการหาค่าร้อยละ (Percentage)

1.4 วิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จำแนกเป็นรายชื่อ รายด้านและภาพรวมทุกด้าน จากนั้นทำ

การแปลผลค่าเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์การแปลผลของเบสท์ (ศรีอัมพร ปานพรหม, 2551) มีรายละเอียดดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51–5.00	หมายถึง	ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50	หมายถึง	ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50	หมายถึง	ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50	หมายถึง	ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50	หมายถึง	ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

1.5 วิเคราะห์ระดับคุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จำแนกเป็นรายข้อ รายด้านและรวมทุกด้าน จากนั้นทำการแปลผลค่าเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์การแปลผลของเบสท์ (ศรีอัมพร ปานพรหม, 2551) มีรายละเอียดดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51–5.00	หมายถึง	คุณภาพการบริหารของโรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50	หมายถึง	คุณภาพการบริหารของโรงเรียนอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50	หมายถึง	คุณภาพการบริหารของโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50	หมายถึง	คุณภาพการบริหารของโรงเรียนอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50	หมายถึง	คุณภาพการบริหารของโรงเรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย ใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) จากนั้นทำการแปลความหมายตามเกณฑ์ของพวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2543) มีรายละเอียดดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r)

0.81–1.00 หมายถึง มีความสัมพันธ์ในระดับสูง

0.61–0.80 หมายถึง มีความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างสูง

- 0.41–0.60 หมายถึง มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง
 0.21–0.40 หมายถึง มีความสัมพันธ์ในระดับค่อนข้างต่ำ
 0.01–0.20 หมายถึง มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ
 เท่ากับ 0 หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์กัน

3. การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis: MRA)

การวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย เพื่อสร้างสมการพยากรณ์คุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อศึกษา ว่ามีตัวแปรพยากรณ์หรือตัวแปรต้นตัวใดบ้างที่ร่วมกันทำนายหรือพยากรณ์หรืออธิบายการผันแปรของตัวแปรตามได้ (สุทิน ชนะบุญ, 2562) ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ตามข้อตกลงเบื้องต้นในการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ เพื่อทดสอบว่าตัวแปรพยากรณ์หรือตัวแปรต้นทุกตัวจะไม่มีความสัมพันธ์กันเองสูง เพื่อป้องกันปัญหาความสัมพันธ์ภายในของตัวแปรพยากรณ์ (Multicollinearity) โดยพิจารณาจากค่าความคงทนของการยอมรับ (Tolerance) ซึ่งควรมีค่าไม่น้อยกว่า 0.10 และค่าปัจจัยการขยายตัวของความแปรปรวน (VIF) ซึ่งควรมีค่าน้อยกว่า 10

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

4.1.1 ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ผู้วิจัยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (Index of Item–Objective Congruence: IOC) โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณา คือ คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป (สุรศักดิ์ อมรรัตนศักดิ์, 2555)

4.1.2 ความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) ผู้วิจัยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยมีเกณฑ์ในการพิจารณา คือ แบบสอบถามทั้งฉบับควรมีค่าความเชื่อมั่นของสัมประสิทธิ์แอลฟาตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป (รัตนะ บัวสนธิ์, 2554)

4.2 สถิติพื้นฐาน

4.2.1 การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) เพื่อวิเคราะห์ค่ากลางของข้อมูลเกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาและระดับคุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย

4.2.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่อวิเคราะห์การกระจายของข้อมูลเกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาและระดับคุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย

4.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานวิจัย

4.3.1 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 ใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

4.3.2 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์คุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย

ตอนที่ 5 ผลการสร้างสมการพยากรณ์คุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์แทนตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย และค่าสถิติต่าง ๆ เพื่อให้เข้าใจความหมายได้ตรงกันในการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูลไว้ดังนี้

สัญลักษณ์แทนตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

X_{tot}	แทน	ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา
X_1	แทน	ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ด้านการกำหนดทิศทางกลยุทธ์ขององค์การ
X_2	แทน	ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ด้านการพัฒนาตนเอง
X_3	แทน	ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ด้านการปรับตัว
X_4	แทน	ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ด้านการคาดการณ์และการกำหนดอนาคต
Y_{tot}	แทน	คุณภาพการบริหารของโรงเรียน
Y_1	แทน	คุณภาพการบริหารด้านการมีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน

Y_2	แทน	คุณภาพการบริหารด้านการมีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา
Y_3	แทน	คุณภาพการบริหารด้านการดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย
Y_4	แทน	คุณภาพการบริหารด้านการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ
Y_5	แทน	คุณภาพการบริหารด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ
Y_6	แทน	คุณภาพการบริหารด้านการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้

สัญลักษณ์แทนค่าสถิติ

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
SS	แทน	ค่าผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนแต่ละตัวยกกำลังสองความแปรปรวน
MS	แทน	ค่าความแปรปรวนเฉลี่ย
df	แทน	ระดับชั้นของความเป็นอิสระ
t	แทน	ค่าสถิติแจกแจงที
F	แทน	ค่าสถิติแจกแจงเอฟ
P	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ
B	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
β	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน
R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การทำนาย
R^2_{adj}	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การทำนายที่ปรับแล้ว
S.E.	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย
S.E. _B	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์
S.E. _{est}	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งได้จากการตอบแบบสอบถามของครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย ปีการศึกษา 2566 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 8 แห่ง แยกพิจารณาตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งที่ปัจจุบัน และสถานศึกษา ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และคำนวณค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอได้ดังรายละเอียดในตาราง 3

ตาราง 3 แสดงจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถานภาพส่วนตัว

สถานภาพส่วนตัว	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	85	40.09
หญิง	127	59.91
รวม	212	100
2. อายุ		
ไม่เกิน 30 ปี	49	23.11
อายุ 31 – 40 ปี	107	50.47
อายุ 41 – 50 ปี	38	17.93
อายุ 51 ปีขึ้นไป	18	8.49
รวม	212	100
3. ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	107	50.47
ปริญญาโท	105	49.53
รวม	212	100

ตาราง 3 (ต่อ)

สถานภาพส่วนตัว	จำนวน	ร้อยละ
4. ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน		
ไม่เกิน 10 ปี	49	23.11
11 – 20 ปี	104	49.06
21 – 30 ปี	38	17.92
31 ปีขึ้นไป	21	9.91
รวม	212	100
5. สถานศึกษา		
โรงเรียนเทศบาล 1 ศรีเกิด	22	10.38
โรงเรียนเทศบาล 2 หนองบัว	20	9.43
โรงเรียนเทศบาล 3 ศรีทรายมูล	17	8.02
โรงเรียนเทศบาล 4 สันป่าก่อ	14	6.60
โรงเรียนเทศบาล 5 เด่นห้า	31	14.62
โรงเรียนเทศบาล 6 นครเชียงราย	64	30.19
โรงเรียนเทศบาล 7 ผังหมื่น	28	13.21
โรงเรียนเทศบาล 8 บ้านใหม่	16	7.55
รวม	212	100

จากตาราง 3 ผลการวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 59.91 รองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 40.09 เมื่อจำแนกตามอายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อายุ 31 – 40 ปี จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 50.47 รองลงมาคือ อายุไม่เกิน 30 ปี จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 23.11 เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 50.47 รองลงมาคือ จบการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 49.53 เมื่อจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน 11 – 20 ปี จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 49.06 รองลงมาคือ มีประสบการณ์การทำงานไม่เกิน 10 ปี จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 23.11 และเมื่อจำแนก

ตามสถานศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นครูในโรงเรียนเทศบาล 6 นคร เชียงราย จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 30.19 รองลงมาคือโรงเรียนเทศบาล 5 เด่นห้า จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 14.62

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จากนั้นนำค่าเฉลี่ยมาเทียบกับเกณฑ์การแปลผล และทำการจัดลำดับของระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา นำเสนอได้ดังรายละเอียดตามตาราง 4 – 8

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวม (X_{tot})

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ของผู้บริหารสถานศึกษา	n = 212		ระดับ	ลำดับที่
	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านการกำหนดทิศทางการกลยุทธ์ขององค์การ (X_1)	4.64	0.27	มากที่สุด	1
2. ด้านการพัฒนาตนเอง (X_2)	4.61	0.26	มากที่สุด	3
3. ด้านการปรับตัว (X_3)	4.63	0.28	มากที่สุด	2
4. ด้านการคาดการณ์และการกำหนดอนาคต (X_4)	4.61	0.32	มากที่สุด	4
เฉลี่ยรวม	4.63	0.26	มากที่สุด	

จากตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.26) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการกำหนดทิศทางการกลยุทธ์ขององค์การ ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.27) รองลงมา คือ ด้านการปรับตัว ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.28) ด้านการพัฒนาตนเอง ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.26) และด้านการคาดการณ์และการกำหนดอนาคต ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.32) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า ข้อมูลมีการกระจายน้อย

โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 0.26 – 0.32 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของ
ผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการกำหนดทิศทางกลยุทธ์ขององค์กร (X_1)

ด้านการกำหนดทิศทางกลยุทธ์ขององค์กร	n = 212		ระดับ	ลำดับที่
	\bar{X}	S.D.		
1. ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา	4.60	0.49	มากที่สุด	5
2. ผู้บริหารกำหนดเป้าหมายบนพื้นฐานพันธกิจและวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา	4.73	0.45	มากที่สุด	1
3. ผู้บริหารจัดทำแผนกลยุทธ์โดยมีรายละเอียดของแผน ครบถ้วน สมบูรณ์	4.63	0.48	มากที่สุด	4
4. ผู้บริหารมีการคาดคะเนผลจากการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์	4.72	0.45	มากที่สุด	2
5. ผู้บริหารมีการกำหนดวิธีการ กำลังคนงบประมาณที่ใช้ ดำเนินการตามแผนกลยุทธ์	4.57	0.51	มากที่สุด	
6. ผู้บริหารมีการพิจารณาจัดลำดับความสำคัญของภารกิจต่าง ๆ ที่ต้องดำเนินงานในสถานศึกษา	4.68	0.47	มากที่สุด	3
7. ผู้บริหารมีการเชื่อมโยงกลยุทธ์สู่การปฏิบัติในสถานศึกษา	4.58	0.50	มากที่สุด	6
เฉลี่ยรวม	4.64	0.27	มากที่สุด	

จากตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย ด้านการกำหนดทิศทางกลยุทธ์ขององค์กร พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.27) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ด้านการกำหนดทิศทางกลยุทธ์ขององค์กร อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อรายการ โดยข้อรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารกำหนดเป้าหมายบนพื้นฐานพันธกิจและวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.73$, S.D. = 0.45) รองลงมา

คือ ผู้บริหารมีการคาดคะเนผลจากการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์ ($\bar{X} = 4.72$, S.D. = 0.45) ส่วนข้อรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารมีการกำหนดวิธีการ กำลังคน งบประมาณที่ใช้ดำเนินการตามแผนกลยุทธ์ ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.51) เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า ข้อมูลมีการกระจายน้อย โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 0.45–0.51 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการพัฒนาดตนเอง (X_2)

ด้านการพัฒนาดตนเอง	n = 212		ระดับ	ลำดับที่
	\bar{X}	S.D.		
1. ผู้บริหารมีการพัฒนาดตนเองด้านความรู้และทักษะในสาขาที่เกี่ยวข้องและนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาสถานศึกษาได้	4.66	0.48	มากที่สุด	2
2. ผู้บริหารคิดนวัตกรรมและทดลองแนวคิดใหม่ ๆ เพื่อพัฒนากระบวนการทำงานที่มีประสิทธิภาพและส่งเสริมนวัตกรรมในสถานศึกษา	4.59	0.51	มากที่สุด	6
3. ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการแบ่งปันความรู้ประสบการณ์กับครูและสนับสนุนในการเรียนรู้ร่วมกันในสถานศึกษา	4.60	0.49	มากที่สุด	5
4. ผู้บริหารมีพฤติกรรมที่ดีและมีความคิดเชิงบวกที่สร้างแรงบันดาลใจแก่คนรอบตัวและคนในสถานศึกษา	4.57	0.54	มากที่สุด	8
5. ผู้บริหารมีความรอบรู้ และเข้าใจสามารถวิเคราะห์ระบบต่าง ๆ ที่นำไปสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาโรงเรียนได้	4.56	0.51	มากที่สุด	9
6. ผู้บริหารมีความคิดสร้างสรรค์แตกต่างจากเดิมเพื่อหาวิธีการใหม่ ๆ ในการปฏิบัติงาน	4.64	0.50	มากที่สุด	3

ตาราง 6 (ต่อ)

ด้านการพัฒนาตนเอง	n = 212		ระดับ	ลำดับที่
	\bar{X}	S.D.		
7. ผู้บริหารเข้าใจผลที่จะเกิดตามมาจากการกำหนดนโยบายและแผนปฏิบัติงานของโรงเรียน	4.63	0.50	มากที่สุด	4
8. ผู้บริหารมีการแย่งงานบริหารโรงเรียนออกเป็นหลายระบบและมีหลายระดับการทำงาน	4.69	0.46	มากที่สุด	1
9. ผู้บริหารรับรู้ปัญหาไปสู่การแก้ปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์ โดยครู นักเรียน และชุมชนมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา	4.58	0.51	มากที่สุด	7
เฉลี่ยรวม	4.61	0.26	มากที่สุด	

จากตาราง 6 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย ด้านการพัฒนาตนเอง พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.26) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ด้านการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อรายการ โดยข้อรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารมีการแย่งงานบริหารโรงเรียนออกเป็นหลายระบบและมีหลายระดับการทำงาน ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.46) รองลงมา คือ ผู้บริหารมีการพัฒนาตนเองด้านความรู้และทักษะในสาขาที่เกี่ยวข้องและนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาสถานศึกษาได้ ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.48) ส่วนข้อรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารมีความรอบรู้ และเข้าใจ สามารถวิเคราะห์ระบบต่าง ๆ ที่นำไปสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาโรงเรียนได้ ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.51) เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า ข้อมูลมีการกระจายน้อย โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 0.46-0.54 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของ
ผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการปรับตัว (X_3)

ด้านการปรับตัว	n = 212		ระดับ	ลำดับที่
	\bar{X}	S.D.		
1. ผู้บริหารเป็นผู้รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และใช้วิธี ประชาธิปไตยแก้ปัญหา	4.67	0.48	มากที่สุด	2
2. ผู้บริหารพิจารณาสถานการณ์ในปัจจุบัน เพื่อนำไปสู่การปรับตัวของสถานศึกษาให้ ทันกับการเปลี่ยนแปลง	4.65	0.50	มากที่สุด	4
3. ผู้บริหารมีทัศนคติที่เปิดกว้างในการยอมรับ การเปลี่ยนแปลง	4.59	0.50	มากที่สุด	6
4. ผู้บริหารมีการประเมินสถานการณ์ของ สถานศึกษาเพื่อประกอบการพิจารณา ปรับเปลี่ยนกลยุทธ์	4.65	0.50	มากที่สุด	4
5. ผู้บริหารสามารถกำหนดแนวทางการ ดำเนินงานที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม และบริบทที่เปลี่ยนแปลงได้	4.56	0.52	มากที่สุด	7
6. ผู้บริหารสามารถกำหนดกลยุทธ์ที่ สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจและบริบท ของสถานศึกษาได้	4.66	0.50	มากที่สุด	3
7. ผู้บริหารสามารถบริหารกลยุทธ์ตาม ศักยภาพของสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม	4.60	0.50	มากที่สุด	5
8. ผู้บริหารมีทัศนคติที่เปิดกว้างในการยอมรับ การเปลี่ยนแปลง	4.59	0.50	มากที่สุด	6
9. ผู้บริหารสามารถคาดคะเนสภาพการณ์ของ สถานศึกษาในอนาคตได้	4.69	0.47	มากที่สุด	1
เฉลี่ยรวม	4.63	0.28	มากที่สุด	

จากตาราง 7 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาของ
โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย ด้านการปรับตัว พบว่า โดยภาพรวม

มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.28) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ด้านการปรับตัวอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อรายการโดยข้อรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสามารถคาดคะเนสภาพการณ์ของสถานศึกษาในอนาคตได้ ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.47) รองลงมา คือ ผู้บริหารเป็นผู้รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและใช้วิธีประชาธิปไตยแก้ปัญหา ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.48) ส่วนข้อรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสามารถกำหนดแนวทางการดำเนินงานที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและบริบทที่เปลี่ยนแปลงได้ ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.52) เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า ข้อมูลมีการกระจายน้อย โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 0.47-0.52 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตาราง 8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการคาดการณ์และการกำหนดอนาคต (X_4)

ด้านการปรับตัว	n = 212		ระดับ	ลำดับที่
	\bar{X}	S.D.		
1. ผู้บริหารมีการเตรียมความพร้อมต่อสภาวะการแข่งขันที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต	4.62	0.50	มากที่สุด	3
2. ผู้บริหารมีความสามารถในการนำพาสถานศึกษาไปสู่จุดมุ่งหมายที่ต้องการได้	4.69	0.49	มากที่สุด	1
3. ผู้บริหารเป็นผู้มีวิสัยทัศน์และมองการณ์ไกล	4.51	0.52	มากที่สุด	5
4. ผู้บริหารสามารถประเมินกลยุทธ์ต่าง ๆ อย่างรอบคอบ	4.67	0.53	มากที่สุด	2
5. ผู้บริหารมีกระบวนการบริหารกลยุทธ์สู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ	4.57	0.53	มากที่สุด	4
เฉลี่ยรวม	4.61	0.32	มากที่สุด	

จากตาราง 8 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย ด้านการคาดการณ์และการกำหนดอนาคต พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.32) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ด้านการคาดการณ์และการกำหนดอนาคตอยู่ในระดับมาก

ที่สุดทุกข้อรายการ โดยข้อรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารมีความสามารถในการนำพาสถานศึกษาไปสู่จุดมุ่งหมายที่ต้องการได้ ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.49) รองลงมา คือ ผู้บริหารสามารถประเมินกลยุทธ์ต่าง ๆ อย่างรอบคอบ ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.53) ส่วนข้อรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารเป็นผู้มีวิสัยทัศน์และมองการณ์ไกล ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.52) เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า ข้อมูลมีการกระจายน้อย โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 0.49–0.53 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์คุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูที่มีต่อคุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จากนั้นนำค่าเฉลี่ยมาเทียบกับเกณฑ์การแปลผลและทำการจัดลำดับของระดับคุณภาพการบริหารของโรงเรียน นำเสนอได้ดังรายละเอียดตามตาราง 9 – 15

ตาราง 9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณภาพการบริหารโดยภาพรวม (Y_{tot})

คุณภาพการบริหาร	n = 212		ระดับ	ลำดับที่
	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านการมีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ ที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน (Y_1)	4.63	0.31	มากที่สุด	2
2. ด้านการมีระบบบริหารจัดการคุณภาพ ของสถานศึกษา (Y_2)	4.64	0.31	มากที่สุด	1
3. ด้านการดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้น คุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตร สถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย (Y_3)	4.61	0.30	มากที่สุด	4
4. ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรให้มี ความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ (Y_4)	4.61	0.31	มากที่สุด	5

ตาราง 9 (ต่อ)

คุณภาพการบริหาร	n = 212		ระดับ	ลำดับที่
	\bar{X}	S.D.		
5 ด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ อย่างมีคุณภาพ (Y ₅)	4.62	0.32	มากที่สุด	3
6. ด้านการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการ จัดการเรียนรู้ (Y ₆)	4.63	0.31	มากที่สุด	2
เฉลี่ยรวม	4.63	0.26	มากที่สุด	

จากตาราง 9 ผลการวิเคราะห์คุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนคร เชียงราย จังหวัดเชียงราย พบว่า คุณภาพการบริหารของโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.26) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า คุณภาพการบริหารของโรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.31) รองลงมา คือ ด้านการมีเป้าหมายวิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน และด้านการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.31) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.31) เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า ข้อมูลมีการกระจายน้อย โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 0.30-0.32 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตาราง 10 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณภาพการบริหาร ด้านการมีเป้าหมายวิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน (Y₁)

ด้านการมีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน	n = 212		ระดับ	ลำดับที่
	\bar{X}	S.D.		
1. สถานศึกษามีการกำหนดวิสัยทัศน์และ พันธกิจที่ชัดเจน มีความเป็นไปได้ในการ ปฏิบัติ	4.66	0.49	มากที่สุด	2

ตาราง 10 (ต่อ)

ด้านการมีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน	n = 212		ระดับ	ลำดับที่
	\bar{X}	S.D.		
2. สถานศึกษามีการกำหนดนโยบายและ ทิศทางการบริหารที่สอดคล้องกับบริบท ของสถานศึกษาและความต้องการของ ชุมชน	4.68	0.48	มากที่สุด	1
3. สถานศึกษามีการจัดทำแผนที่สอดคล้อง กับวิสัยทัศน์และพันธกิจของสถานศึกษาที่ สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและ ความต้องการของชุมชน	4.55	0.52	มากที่สุด	4
4. ผู้บริหาร ครู และผู้เกี่ยวข้องรับทราบถึง วิสัยทัศน์และพันธกิจของสถานศึกษา การ กำหนดนโยบาย และทิศทางการบริหาร ของสถานศึกษา	4.64	0.50	มากที่สุด	3
เฉลี่ยรวม	4.63	0.31	มากที่สุด	

จากตาราง 10 ผลการวิเคราะห์คุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนคร เชียงราย จังหวัดเชียงราย ด้านการมีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.31) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ-พบว่า คุณภาพการบริหารด้านการมีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อรายการ โดยข้อรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีการกำหนดนโยบายและทิศทางการบริหารที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและความต้องการของชุมชน ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.48) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจที่ชัดเจน มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.49) ส่วนข้อรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีการจัดทำแผนที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและความต้องการของชุมชน ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.52) เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า ข้อมูลมีการกระจายน้อย โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 0.48–0.52 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณภาพการบริหาร ด้านการ
มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา (Y_2)

ด้านการมีระบบบริหารจัดการคุณภาพ ของสถานศึกษา	n = 212		ระดับ	ลำดับที่
	\bar{X}	S.D.		
1. ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานโดย เปิดโอกาสให้ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการ บริหาร	4.69	0.48	มากที่สุด	1
2. สถานศึกษามีระบบบริหารจัดการคุณภาพ ที่ชัดเจนเป็นลำดับขั้นตอน	4.64	0.49	มากที่สุด	3
3. สถานศึกษามีผลการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อ คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา	4.56	0.54	มากที่สุด	4
4. สถานศึกษามีการนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ ในการปรับปรุงพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง	4.68	0.49	มากที่สุด	2
เฉลี่ยรวม	4.64	0.31	มากที่สุด	

จากตาราง 11 ผลการวิเคราะห์คุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนคร
เชียงราย จังหวัดเชียงราย ด้านการมีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา พบว่า โดย
ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.31) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ
พบว่า คุณภาพการบริหารด้านการมีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา อยู่ในระดับ
มากที่สุดทุกข้อรายการ โดยข้อรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการ
บริหารงานโดยเปิดโอกาสให้ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการ
บริหาร ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.48) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ในการ
ปรับปรุงพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.68$, S.D. = 0.49) ส่วนข้อรายการที่มีค่าเฉลี่ย
ต่ำสุด คือ สถานศึกษามีผลการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของ
สถานศึกษา ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.54) เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า ข้อมูลมีการ
กระจายน้อย โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 0.48–0.54 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็น
สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณภาพการบริหาร ด้านการดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย (Y₃)

ด้านการดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้น คุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตร สถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย	n = 212		ระดับ	ลำดับที่
	\bar{X}	S.D.		
1. ผู้บริหารสถานศึกษามีความมุ่งมั่นในการดำเนินงานด้านผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน	4.61	0.50	มากที่สุด	3
2. ผู้บริหารสถานศึกษามีความมุ่งมั่นในการดำเนินงานด้านการสื่อสารแผนงานวิชาการ	4.60	0.52	มากที่สุด	4
3. ผู้บริหารสถานศึกษามีความมุ่งมั่นในการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน	4.59	0.52	มากที่สุด	5
4. ผู้บริหารสถานศึกษามีความมุ่งมั่นในการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา	4.65	0.50	มากที่สุด	2
5. ผู้บริหารสถานศึกษามีความมุ่งมั่นในการดำเนินงานด้านการสร้างบรรยากาศทางวิชาการ	4.51	0.53	มากที่สุด	6
6. ผู้บริหารสถานศึกษามีความมุ่งมั่นในการดำเนินงานด้านการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน	4.69	0.48	มากที่สุด	1
เฉลี่ยรวม	4.61	0.30	มากที่สุด	

จากตาราง 12 ผลการวิเคราะห์คุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย ด้านการดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.30) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า คุณภาพการบริหารด้านการ

ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อรายการ โดยข้อรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีความมุ่งมั่นในการดำเนินงานด้านการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.48) รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีความมุ่งมั่นในการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.50) ส่วนข้อรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีความมุ่งมั่นในการดำเนินงานด้านการสร้างบรรยากาศทางวิชาการ ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.53) เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า ข้อมูลมีการกระจายน้อยโดยมีค่าอยู่ระหว่าง 0.48–0.53 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตาราง 13 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณภาพการบริหาร ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ (Y_4)

ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ	n = 212		ระดับ	ลำดับที่
	\bar{X}	S.D.		
1. สถานศึกษามีการจัดทำแผนในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ	4.64	0.50	มากที่สุด	1
2. สถานศึกษามีการจัดทำแผนในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาได้ตรงตามความต้องการของครูและบุคลากรทางการศึกษา	4.63	0.50	มากที่สุด	3
3. สถานศึกษามีการดำเนินงานตามแผนงานในการพัฒนาความรู้และทักษะทางวิชาชีพให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ	4.56	0.53	มากที่สุด	4
4. สถานศึกษาจัดให้มีชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนางานสำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษา	4.63	0.49	มากที่สุด	2
เฉลี่ยรวม	4.61	0.31	มากที่สุด	

จากตาราง 13 ผลการวิเคราะห์คุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนคร เชียงราย จังหวัดเชียงราย ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.31) เมื่อพิจารณาเป็นข้อ พบว่า คุณภาพการบริหารด้านการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อรายการ โดยข้อรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีการจัดทำแผนในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.50) รองลงมา คือ สถานศึกษาจัดให้มีชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนางานสำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษา ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.49) ส่วนข้อรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีการดำเนินงานตามแผนงานในการพัฒนาความรู้และทักษะทางวิชาชีพ ให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.53) เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า ข้อมูลมีการกระจายน้อย โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 0.49–0.53 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณภาพการบริหาร ด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ (Y_5)

ด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ อย่างมีคุณภาพ	n = 212		ระดับ	ลำดับที่
	\bar{X}	S.D.		
1. สถานศึกษามีการจัดการอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อม พื้นที่สำหรับจัดกิจกรรม การเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม	4.63	0.54	มากที่สุด	3
2. สถานศึกษามีการจัดการอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อม และพื้นที่สำหรับจัด กิจกรรมการเรียนรู้ มีสิ่งอำนวยความสะดวก ที่พอเพียง	4.65	0.51	มากที่สุด	1

ตาราง 14 (ต่อ)

ด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ อย่างมีคุณภาพ	n = 212		ระดับ	ลำดับที่
	\bar{X}	S.D.		
3. สถานศึกษามีการจัดการอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อม และพื้นที่สำหรับจัด กิจกรรมการเรียนรู้ที่สนับสนุนการพัฒนา ตนเองของผู้เรียน	4.57	0.52	มากที่สุด	6
4. สถานศึกษามีแผนการบำรุงรักษาอาคาร สถานที่ และมีมาตรการรักษาความ ปลอดภัยที่ตรวจสอบได้	4.65	0.54	มากที่สุด	2
5. สถานศึกษามีการประเมินความเสี่ยง และ ซักซ้อมขั้นตอนในการรักษาความปลอดภัย	4.62	0.50	มากที่สุด	4
6. สถานศึกษามีการปรับปรุงมาตรการการ ดำเนินงานด้านสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการ จัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	4.62	0.51	มากที่สุด	5
เฉลี่ยรวม	4.62	0.32	มากที่สุด	

จากตาราง 14 ผลการวิเคราะห์คุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนคร
เชียงราย จังหวัดเชียงราย ด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการ
จัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$,
S.D. = 0.32) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า คุณภาพการบริหารด้านการจัดสภาพแวดล้อม
ทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ
รายการ โดยข้อรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีการจัดการอาคารสถานที่
สภาพแวดล้อม และพื้นที่สำหรับจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่พอเพียง
($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.51) รองลงมา คือ สถานศึกษามีแผนการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ และมี
มาตรการรักษาความปลอดภัยที่ตรวจสอบได้ ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.54) ส่วนข้อรายการที่มี
ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีการจัดการอาคารสถานที่สภาพแวดล้อม และพื้นที่สำหรับจัด
กิจกรรมการเรียนรู้ที่สนับสนุนการพัฒนาตนเองของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.52)

เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า ข้อมูลมีการกระจายน้อย โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 0.50-0.54 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตาราง 15 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับคุณภาพการบริหาร ด้านการ จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการ จัดการเรียนรู้ (Y₆)

ด้านการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการ จัดการเรียนรู้	n = 212		ระดับ	ลำดับที่
	\bar{X}	S.D.		
1. สถานศึกษามีระบบเทคโนโลยีที่สนับสนุน ต่อการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม	4.65	0.49	มากที่สุด	2
2. สถานศึกษามีการใช้สื่อ เทคโนโลยี และ อุปกรณ์ที่เหมาะสม ต่อการจัดการเรียนรู้ ให้กับผู้เรียน	4.67	0.47	มากที่สุด	1
3. สถานศึกษามีการใช้สื่อ เทคโนโลยี และ อุปกรณ์ที่เหมาะสม ต่อการส่งเสริมการ พัฒนาตนเองของครู บุคลากรทางการ ศึกษาและผู้เรียน	4.61	0.52	มากที่สุด	4
4. สถานศึกษามีการตรวจสอบและประเมินผล การใช้สื่อ เทคโนโลยี และอุปกรณ์อย่าง สม่าเสมอ	4.64	0.56	มากที่สุด	3
5. สถานศึกษามีการปรับปรุงพัฒนาการใช้สื่อ เทคโนโลยีและอุปกรณ์ให้เหมาะสมกับ บริบทของสถานศึกษา	4.58	0.54	มากที่สุด	5
เฉลี่ยรวม	4.63	0.31	มากที่สุด	

จากตาราง 15 ผลการวิเคราะห์คุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนคร เชียงราย จังหวัดเชียงราย ด้านการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหาร จัดการและการจัดการเรียนรู้ พบว่า โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.31) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า คุณภาพการบริหารด้านการจัดระบบเทคโนโลยี

สารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อรายการ โดยข้อรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีการใช้สื่อ เทคโนโลยี และอุปกรณ์ที่เหมาะสมต่อการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.47) รองลงมา คือ สถานศึกษามีระบบเทคโนโลยีที่สนับสนุนต่อการจัดการเรียนรู้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.49) ส่วนข้อรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีการปรับปรุงพัฒนาการใช้สื่อ เทคโนโลยีและอุปกรณ์ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.54) เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า ข้อมูลมีการกระจายน้อย โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 0.47 – 0.56 แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) นำเสนอได้ดังรายละเอียดตามตาราง 16 – 17

ตาราง 16 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมกับคุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร สถานศึกษา (X)	คุณภาพการบริหาร ของโรงเรียน (Y)	ระดับ
ด้านการกำหนดทิศทางการกลยุทธ์ขององค์กร (X_1)	0.727**	ค่อนข้างสูง
ด้านการพัฒนาตนเอง (X_2)	0.808**	ค่อนข้างสูง
ด้านการปรับตัว (X_3)	0.792**	ค่อนข้างสูง
ด้านการคาดการณ์และการกำหนดอนาคต (X_4)	0.806**	ค่อนข้างสูง

หมายเหตุ: **P < .01

จากตาราง 16 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการกำหนดทิศทางกลยุทธ์ขององค์การ (X_1) ด้านการพัฒนาตนเอง (X_2) ด้านการปรับตัว (X_3) และด้านการคาดการณ์และการกำหนดอนาคต (X_4) มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับค่อนข้างสูงกับคุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 17 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษารายด้านกับคุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_4	Y_{tot}
X_1	1				
X_2	0.690**	1			
X_3	0.623**	0.769**	1		
X_4	0.643**	0.689**	0.663**	1	
Y_{tot}	0.727**	0.808**	0.792**	0.806**	1

หมายเหตุ: **P < .01

จากตาราง 17 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ พบว่า ตัวแปรภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการกำหนดทิศทางกลยุทธ์ขององค์การ (X_1) ด้านการพัฒนาตนเอง (X_2) ด้านการปรับตัว (X_3) และด้านการคาดการณ์และการกำหนดอนาคต (X_4) มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับค่อนข้างสูงกับคุณภาพการบริหารของโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.727 – 0.808 เมื่อพิจารณาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละด้านเรียงจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านการพัฒนาตนเอง (X_2) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มากที่สุด ($r = 0.808$) รองลงมาคือ ด้านการคาดการณ์และการกำหนดอนาคต (X_4) ($r = 0.806$) ด้านการปรับตัว (X_3) ($r = 0.792$) และด้านการกำหนดทิศทางกลยุทธ์ขององค์การ (X_1) ($r = 0.727$) ตามลำดับ

ตอนที่ 5 ผลการสร้างสมการพยากรณ์คุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) นำเสนอได้ดังรายละเอียดตามตาราง 18 - 21

ตาราง 18 แสดงผลการศึกษาความสัมพันธ์พหุคูณ และอำนาจการพยากรณ์ของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย

Model	R	R Square	Adjusted R Square	F	Sig.
1	0.808	0.653	0.651	395.270**	<.001
2	0.878	0.771	0.769	108.061**	<.001
3	0.896	0.802	0.799	32.547**	<.001
4	0.903	0.815	0.811	13.825**	<.001

หมายเหตุ: **P < .01

จากตาราง 18 เมื่อวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) โดยการนำตัวแปรอิสระเข้าทีละตัว แล้วเลือกโมเดลสุดท้ายที่ทำนายได้มากที่สุด พบว่า โมเดลที่ 4 ซึ่งประกอบด้วยภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการกำหนดทิศทางกลยุทธ์ขององค์กร (X_1) ด้านการพัฒนาตนเอง (X_2) ด้านการปรับตัว (X_3) และด้านการคาดการณ์และการกำหนดอนาคต (X_4) มีความสัมพันธ์พหุคูณกับคุณภาพการบริหารของโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีขนาดเท่ากับ 0.903 มีค่าอำนาจการพยากรณ์เท่ากับ 0.815 หมายความว่าภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาทุกตัวสามารถร่วมกันพยากรณ์คุณภาพการบริหารของโรงเรียนได้ร้อยละ 81.50

ตาราง 19 แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์ที่แยกเป็นราย
ด้านเพื่อตรวจสอบสถานะร่วมเส้นตรงพหุ (Multicollinearity)

ตัวแปรพยากรณ์	Tolerance	VIF
ด้านการคาดการณ์และการกำหนดอนาคต (X_4)	0.445	2.250
ด้านการปรับตัว (X_3)	0.370	2.706
ด้านการพัฒนาตนเอง (X_2)	0.315	3.178
ด้านการกำหนดทิศทางกลยุทธ์ขององค์กร (X_1)	0.464	2.155

จากตาราง 19 พบว่า ตัวแปรพยากรณ์มีความสัมพันธ์กัน เนื่องจากมีค่า Tolerance มีค่าไม่ต่ำกว่า .10 และค่า VIF มีค่าน้อยกว่า 10 แสดงให้เห็นว่า ตัวแปรพยากรณ์ไม่มีลักษณะเป็นภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (Multicollinearity) ซึ่งมีผลทำให้การพยากรณ์ที่สร้างขึ้นมา มีความคลาดเคลื่อนสูง จึงเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของการใช้สถิติวิเคราะห์การถดถอย ดังนั้น ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการคาดการณ์และการกำหนดอนาคต (X_4) ด้านการปรับตัว (X_3) ด้านการพัฒนาตนเอง (X_2) และด้านการกำหนดทิศทางกลยุทธ์ขององค์กร (X_1) ไม่มีปัญหาเรื่องภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (Multicollinearity) และทำการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณต่อไปได้

ตาราง 20 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนในการพยากรณ์คุณภาพการบริหาร
ของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย

	SS	df	MS	F	P
สมการถดถอย	11.681	4	2.920	227.409**	<.001
ความคลาดเคลื่อน	2.658	207	0.013		
รวม	14.339	211			

หมายเหตุ: **P < .01

จากตาราง 20 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเกณฑ์ (คุณภาพการบริหาร) และตัวแปรพยากรณ์ (ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา) ทั้ง 4 ตัวแปร มีความสัมพันธ์กันในเชิงเส้นตรง สามารถนำไปสร้างเป็นสมการในการพยากรณ์ต่อไปได้

ตาราง 21 แสดงค่าสถิติตัวแปรพยากรณ์ที่ใช้พยากรณ์คุณภาพการบริหารของโรงเรียน
ในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย

ตัวแปรพยากรณ์	B	β	SE _B	t	P
ด้านการคาดการณ์และการกำหนด อนาคต (X_4)	0.289	0.355	0.036	7.919**	<.001
ด้านการปรับตัว (X_3)	0.248	0.265	0.046	5.392**	<.001
ด้านการพัฒนาตนเอง (X_2)	0.243	0.246	0.053	4.618**	<.001
ด้านการกำหนดทิศทางการกลยุทธ์ของ องค์การ (X_1)	0.160	0.163	0.043	3.718**	<.001
ค่าคงที่	0.278		0.151	1.842	0.067
R = 0.903		$R^2 = 0.815$		$R^2_{adj} = 0.811$	
				S.E. _{est} = 0.113	

หมายเหตุ: **P < .01

จากตาราง 21 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ของตัวแปรพยากรณ์ (ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา) ทั้ง 4 ตัวแปร กับตัวแปรเกณฑ์ (คุณภาพการบริหาร) มีค่าเท่ากับ .903 และค่าสัมประสิทธิ์การทำนาย (R^2) มีค่าเท่ากับ .815 แสดงว่า ตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 4 ตัวแปร ร่วมกันพยากรณ์คุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย ได้ร้อยละ 81.50 โดยมีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์เท่ากับ 0.113

เมื่อทำการสร้างสมการพยากรณ์ พบว่า มีตัวแปรพยากรณ์ที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 4 ตัว คือ ด้านการคาดการณ์และการกำหนดอนาคต (X_4) ด้านการปรับตัว (X_3) ด้านการพัฒนาตนเอง (X_2) และด้านการกำหนดทิศทางการกลยุทธ์ขององค์การ (X_1) ตามลำดับ ซึ่งสามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ และรูปคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 0.278 + 0.289(X_4) + 0.248(X_3) + 0.243(X_2) + 0.160(X_1)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = 0.355(Z_{x4}) + 0.265(Z_{x3}) + 0.246(Z_{x2}) + 0.163(Z_{x1})$$

เมื่อเรียงลำดับของปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย จากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่ส่งผลมากที่สุด ได้แก่ ด้านการคาดการณ์และการกำหนดอนาคต (X_4) ($\beta = 0.355$) รองลงมา ได้แก่ ด้านการปรับตัว (X_3) ($\beta = 0.265$) และด้านการพัฒนาตนเอง (X_2) ($\beta = 0.246$) ตามลำดับ ส่วนด้านที่ส่งผลน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านการกำหนดทิศทางการกลยุทธ์ขององค์กร (X_1) ($\beta = 0.163$)

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอโดยเรียงลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผลการวิจัย
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย สามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการกำหนดทิศทางการกลยุทธ์ขององค์การ รองลงมา คือ ด้านการปรับตัว ด้านการพัฒนาตนเอง และด้านการคาดการณ์และการกำหนดอนาคต ตามลำดับ โดยแต่ละด้านมีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านการกำหนดทิศทางการกลยุทธ์ขององค์การ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ด้านการกำหนดทิศทางการกลยุทธ์ขององค์การอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อรายการ โดยข้อรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารกำหนดเป้าหมายบนพื้นฐานพันธกิจและวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา รองลงมา คือ ผู้บริหารมีการคาดการณ์ผลจากการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์ ส่วนข้อรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารมีการกำหนดวิธีการ กำลังคน งบประมาณที่ใช้ ดำเนินการตามแผนกลยุทธ์

2. ด้านการปรับตัว โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ด้านการปรับตัวอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อรายการ โดยข้อรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสามารถคาดคะเนสภาพการณ์ของสถานศึกษาในอนาคตได้ รองลงมา คือ ผู้บริหารเป็นผู้รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและใช้วิธีประชาธิปไตยแก้ปัญหา ส่วนข้อรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสามารถกำหนดแนวทางการดำเนินงานที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและบริบทที่เปลี่ยนแปลงได้

3. ด้านการพัฒนาตนเอง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ด้านการพัฒนาตนเองอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อรายการ โดยข้อรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารมีการแยกงานบริหารโรงเรียนออกเป็นหลายระบบและมีหลายระดับการทำงาน รองลงมา คือ ผู้บริหารมีการพัฒนาตนเองด้านความรู้และทักษะในสาขาที่เกี่ยวข้องและนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาสถานศึกษาได้ ข้อรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารมีความรอบรู้ และเข้าใจ สามารถวิเคราะห์ระบบต่าง ๆ ที่นำไปสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาโรงเรียนได้

4. ด้านการคาดการณ์และการกำหนดอนาคต โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ด้านการคาดการณ์และการกำหนดอนาคตอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อรายการ โดยข้อรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารมีความสามารถในการนำพาสถานศึกษาไปสู่จุดมุ่งหมายที่ต้องการได้ รองลงมา คือ ผู้บริหารสามารถประเมินกลยุทธ์ต่าง ๆ อย่างรอบคอบ ส่วนข้อรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารเป็นผู้มีวิสัยทัศน์และมองการณ์ไกล

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาคุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนคร เชียงราย จังหวัดเชียงราย

คุณภาพการบริหารของโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า คุณภาพการบริหารของโรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา รองลงมา คือ ด้านการมีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน ด้านการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ ด้านการดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตร สถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย และด้านการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ ตามลำดับ โดยแต่ละด้านมีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านการมีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า คุณภาพการบริหารจัดการด้านการมีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อรายการ โดยข้อรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานโดยเปิดโอกาสให้ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการบริหาร รองลงมา คือ สถานศึกษามีการนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง ส่วนข้อรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีผลการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

2. ด้านการมีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า คุณภาพการบริหารจัดการด้านการมีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อรายการ โดยข้อรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีการกำหนดนโยบายและทิศทางการบริหารที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและความต้องการของชุมชน รองลงมา คือ สถานศึกษามีการกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจที่ชัดเจน มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ ส่วนข้อรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีการจัดทำแผนที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและความต้องการของชุมชน

3. ด้านการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า คุณภาพการบริหารจัดการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อรายการ โดยข้อรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีการใช้สื่อ เทคโนโลยี และอุปกรณ์ที่เหมาะสมต่อการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน รองลงมา คือ สถานศึกษามีระบบเทคโนโลยีที่สนับสนุนต่อการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม ส่วนข้อรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีการปรับปรุงพัฒนาการใช้สื่อเทคโนโลยีและอุปกรณ์ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา

4. ด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า คุณภาพการบริหารจัดการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อรายการ โดยข้อรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีการจัดการอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อม และพื้นที่สำหรับจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่พอเพียง รองลงมา คือ สถานศึกษามีแผนการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ และมีมาตรการรักษาความปลอดภัยที่ตรวจสอบได้ ส่วนข้อรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ

สถานศึกษามีการจัดการอาคารสถานที่สภาพแวดล้อม และพื้นที่สำหรับจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่สนับสนุนการพัฒนาตนเองของผู้เรียน

5. ด้านการดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า คุณภาพการบริหารจัดการดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมายอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อรายการ โดยข้อรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีความมุ่งมั่นในการดำเนินงานด้านการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีความมุ่งมั่นในการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ส่วนข้อรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีความมุ่งมั่นในการดำเนินงานด้านการสร้างบรรยากาศทางวิชาการ

6. ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า คุณภาพการบริหารจัดการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อรายการ โดยข้อรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สถานศึกษามีการจัดทำแผนในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ รองลงมา คือ สถานศึกษาจัดให้มีชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนางานสำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษา ส่วนข้อรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานศึกษามีการดำเนินงานตามแผนงานในการพัฒนาความรู้และทักษะทางวิชาชีพ ให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย

ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย พบว่า ตัวแปรภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการกำหนดทิศทางกลยุทธ์ขององค์การ (X_1) ด้านการพัฒนาตนเอง (X_2) ด้านการปรับตัว (X_3) และด้านการคาดการณ์และการกำหนดอนาคต (X_4) มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับค่อนข้างสูงกับคุณภาพการบริหารของโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.727 – 0.808

ตอนที่ 4 ผลการสร้างสมการพยากรณ์คุณภาพการบริหารของโรงเรียนใน สังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย

ผลการสร้างสมการพยากรณ์คุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถร่วมกันพยากรณ์คุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านการคาดการณ์และการกำหนดอนาคต (X_4) ด้านการปรับตัว (X_3) ด้านการพัฒนาตนเอง (X_2) และด้านการกำหนดทิศทางการกลยุทธ์ขององค์การ (X_1) ซึ่งด้านที่มีอิทธิพลสูงสุด คือ ด้านการคาดการณ์และการกำหนดอนาคต (X_4) รองลงมา คือ ด้านการปรับตัว (X_3) ด้านการพัฒนาตนเอง (X_2) และด้านการกำหนดทิศทางการกลยุทธ์ขององค์การ (X_1) ตามลำดับ โดยภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารทั้ง 4 ด้าน ร่วมกันพยากรณ์คุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย ได้ร้อยละ 81.50 สามารถเขียนสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและรูปคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 0.278 + 0.289(X_4) + 0.248(X_3) + 0.243(X_2) + 0.160(X_1)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = 0.355(Z_{x4}) + 0.265(Z_{x3}) + 0.246(Z_{x2}) + 0.163(Z_{x1})$$

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย สามารถอภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย ในภาพรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านการกำหนดทิศทางการกลยุทธ์ขององค์การมีค่าเฉลี่ยสูงสุด อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาสามารถวางแผนหรือกำหนดแนวทางที่ชัดเจนขององค์การว่าจะไปในทิศทางใดทำให้องค์กรบรรลุผลตามวิสัยทัศน์พันธกิจ และเป้าประสงค์ที่วางไว้ โดยเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกฝ่ายในองค์การมีส่วนร่วมในการวางแผน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิจติภูมิ พลดี (2564) ที่ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการ

ดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 19 พบว่า ด้านการกำหนดทิศทางเชิงกลยุทธ์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของเหมือนฝัน นันทิกุล (2562) ที่ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารโรงเรียนเอกชนสู่ความเป็นเลิศในจังหวัดนครปฐม พบว่า ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2. ผลการศึกษาคุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย ในภาพรวมและรายด้านทั้ง 6 ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านการมีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อาจเป็นเพราะว่าครูมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ความต้องการของชุมชน ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาที่ชัดเจน โดยมีการนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนางานอย่างต่อเนื่องและเป็นแบบอย่างได้ มีความมุ่งมั่นในการดำเนินงานด้านผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน ด้านการสื่อสารแผนงานวิชาการ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรการสอนและการประกันคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาจัดทำแผนงานพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา มีการดำเนินงานตามแผนงานในการพัฒนาความรู้ทักษะวิชาชีพให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพตรงตามความต้องการของครูและสถานศึกษา และจัดให้มีชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนางาน สถานศึกษามีอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อม พื้นที่สำหรับทำกิจกรรมการเรียนรู้ สิ่งอำนวยความสะดวกที่พอเพียงเหมาะสมต่อการจัดการเรียนรู้และสนับสนุน การพัฒนาตนเองของผู้เรียน มีแผนการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ มีมาตรการรักษาความปลอดภัยที่ตรวจสอบได้ มีการประเมินความเสี่ยง ชักซ้อมขั้นตอนในการรักษาความปลอดภัยและปรับปรุงมาตรการการดำเนินงานทุกด้าน มีระบบเทคโนโลยีที่สนับสนุนการจัดการศึกษา มีการใช้สื่อ อุปกรณ์ที่เหมาะสม ต่อการจัดการเรียนรู้และส่งเสริมการพัฒนาตนเองของครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้เรียน มีการประเมินผล การใช้ระบบเทคโนโลยี สื่อ อุปกรณ์ และปรับปรุงพัฒนาอย่างเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิชุดา บุญมี (2561) ที่ทำการศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาด้านการมีระบบบริหารจัดการคุณภาพสถานศึกษา สถานศึกษาควรมีการจัดทำการวิเคราะห์ SWOT โดยมีการวิเคราะห์ร่วมกันกับบุคลากรทุกฝ่าย เพื่อเป็นการวางแผนการทำงานและนำมาสะท้อนผลการบริหารคุณภาพของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้นไป

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาใช้กระบวนการกำหนดทิศทางขององค์กรในเชิงกลยุทธ์ มีการคาดการณ์และมีมุมมองระยะยาวเพื่อกำหนดทิศทางขององค์กรได้อย่างชัดเจน รวมทั้งเป็นผู้สร้างแรงบันดาลใจให้กับสมาชิกทุกคนในองค์กรให้องค์กรสามารถพัฒนาอย่างมีทิศทางและเป้าหมายที่ชัดเจน ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) การกำหนดทิศทางกลยุทธ์ขององค์กร 2) การพัฒนาตนเอง 3) การปรับตัว และ 4) การคาดการณ์และการกำหนดอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิริษา ฮวดศรี, กัญญา เอี่ยมพญา และนิวัตต์ น้อยมณ (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ผลการสร้างสมการพยากรณ์คุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสามารถพยากรณ์คุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงรายได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ โดยภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถพยากรณ์คุณภาพการบริหารของโรงเรียน มีจำนวนทั้งสิ้น 4 ด้าน คือ ด้านการคาดการณ์และการกำหนดอนาคต ด้านการปรับตัว ด้านการพัฒนาตนเอง และด้านการกำหนดทิศทางกลยุทธ์ขององค์กร ตามลำดับ โดยสามารถพยากรณ์คุณภาพการบริหารโรงเรียนได้ร้อยละ 81.50 อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษามีความสามารถในการกำหนดวิสัยทัศน์ และสามารถถ่ายทอดวิสัยทัศน์ ตลอดจนจูงใจกระตุ้นผู้ร่วมงานให้ปฏิบัติตามได้อย่างสม่ำเสมอ สามารถวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกเพื่อกำหนดแผนกลยุทธ์ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลง การที่ปัจจัยทั้ง 4 ด้านส่งผลต่อคุณภาพการบริหารของโรงเรียน ยังเปรียบเสมือนตัวบ่งชี้คุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงรายอย่างแท้จริง และแสดงให้เห็นว่าบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลและมีอิทธิพลต่อการประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นสิ่งยืนยันได้ว่า

ผู้บริหารสถานศึกษาอ้อมมีบทบาทสำคัญต่อการบริหารการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณรงค์ รัตนโสภา, พจนีย์ มั่งคั่ง และสายฝน เสกขุนทด (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชลบุรี พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร คือ การกำหนดวิสัยทัศน์ การกำหนดกลยุทธ์ การปลูกฝังวัฒนธรรมองค์การ การมุ่งเน้นการปฏิบัติอย่างมีคุณธรรม และการควบคุมและประเมินกลยุทธ์ สามารถร่วมกันพยากรณ์การดำเนินงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดชลบุรีได้ร้อยละ 65.40

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ด้านการคาดการณ์และการกำหนดอนาคต มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาตัวเองให้มีการเตรียมความพร้อมต่อสภาวะการแข่งขันที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต มีความสามารถในการนำพาสถานศึกษาไปสู่จุดมุ่งหมายที่ต้องการได้ เป็นผู้มีวิสัยทัศน์และมองการณ์ไกล สามารถประเมินกลยุทธ์ต่าง ๆ ได้อย่างรอบคอบ และมีกระบวนการบริหารกลยุทธ์สู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ

2. จากผลการศึกษาคุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย พบว่า ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการส่งเสริมพัฒนาให้สถานศึกษามีการจัดทำแผนในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ และตรงตามความต้องการของครูและบุคลากรทางการศึกษา มีการดำเนินงานตามแผนงานในการพัฒนา ความรู้และทักษะทางวิชาชีพ ให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ และจัดให้มีชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนางานสำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษา

3. จากผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 4 ด้าน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับคุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงรายในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยด้านที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำสุด

คือ ด้านการกำหนดทิศทางการกลยุทธ์ขององค์กร ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา มีการกำหนดเป้าหมายบนพื้นฐานพันธกิจและวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา จัดทำแผนกลยุทธ์โดยมีรายละเอียดของแผนที่ครบถ้วน สมบูรณ์ มีการคาดคะเนผลจากการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์ มีการกำหนดวิธีการ กำลังคนงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการตามแผนกลยุทธ์ มีการพิจารณาจัดลำดับความสำคัญของภารกิจต่าง ๆ ที่ต้องดำเนินงานในสถานศึกษา และมีการเชื่อมโยงกลยุทธ์สู่การปฏิบัติในสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาให้สถานศึกษามีคุณภาพการบริการที่เป็นไปตามมาตรฐานที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนดไว้

4. จากผลการสร้างสมการพยากรณ์คุณภาพการบริการของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน สามารถพยากรณ์คุณภาพการบริการของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงรายได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อเรียงลำดับของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริการของโรงเรียนจากมากไปหาน้อยพบว่า ด้านที่ส่งผลมากที่สุด ได้แก่ ด้านการคาดการณ์และการกำหนดอนาคต รองลงมา ได้แก่ ด้านการปรับตัว ด้านการพัฒนาตนเอง ตามลำดับ และด้านการกำหนดทิศทางการกลยุทธ์ขององค์กร ตามลำดับ ดังนั้น หน่วยงานต้นสังกัดสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนและพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ทั้ง 4 ด้าน ให้เกิดแก่ผู้บริหารสถานศึกษาภายใต้สังกัด โดยเน้นด้านการคาดการณ์และการกำหนดอนาคตเป็นสำคัญ เพื่อนำไปสู่คุณภาพการบริการของโรงเรียนในสังกัดต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อนำไปสู่การกำหนดนโยบายและแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาให้สามารถบริหารโรงเรียนได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนดไว้

2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาในมาตรฐานอื่นที่นอกเหนือจากมาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ ได้แก่ มาตรฐานด้านคุณภาพของผู้เรียน และมาตรฐานด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อนำไปสู่การวิจัยภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน และภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2562). **คู่มือการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัย และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย (ฉบับปรับปรุง สำหรับปีการศึกษา 2562 เป็นต้นไป)**. สืบค้นเมื่อ 8 พฤศจิกายน 2566, จาก <https://lamphuncity.go.th/wp-content/uploads/2022/04/ข้อ06-3-คู่มือการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.pdf>
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545**. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (พิมพ์ครั้งที่ 3)**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). **แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนมาตรฐานสากล ปรับปรุง พ.ศ.2561**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- กัลยารัตน์ ชีรณชัยกุล. (2562). **การจัดการเปลี่ยนแปลง**. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- กิจติภูมิ พลดี้อ. (2564). **ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 19**. **วารสารปัญญาปณิธาน**, ปีที่ 6 ฉบับที่ 1, หน้า 257-270. สืบค้นเมื่อ 8 พฤศจิกายน 2566, จาก <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/PPJ/article/view/251364/170363>
- ขวัญทิรา ทิราวงศ์. (2562). **ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาเขต 37**. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม., มหาวิทยาลัยพะเยา, พะเยา.
- คณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษา. (2566). **(ร่าง)แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา**. สืบค้นเมื่อ 8 พฤศจิกายน 2566, จาก <https://km.thai.ac>
- จุรีรัตน์ ม่วงนา. (2563). **ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 8**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- ชัยพัชร์ เลิศรักษ์ทวีกุล. (2561). **การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์**. สืบค้นเมื่อ 8 พฤศจิกายน 2566, จาก <http://www.expnetbooks.com>
- ชัยอานนท์ ภูมิสำเนา. (2560). **การเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ใน**

โรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยธุรกิจ
บัณฑิตย์, กรุงเทพฯ.

ชาญชัย อาจิมสมาการ. (2538). **การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์** (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: ศูนย์
ส่งเสริมกรุงเทพฯ.

ณรงค์ รัตนโสภา, พจนีย์ มั่งคั่ง, และ สายฝน เสกขุนทด. (2565). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของ
ผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาของสถานศึกษาสังกัด
อาชีวศึกษาจังหวัดชลบุรี. **วารสารบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร**, ปีที่
19 ฉบับที่ 84, หน้า 102-114. สืบค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2566, จาก [https://so02.tci-](https://so02.tci-thaijo.org/index.php/SNGSJ/article/view/250652/171717)
[thaijo.org/index.php/SNGSJ/article/view/250652/171717](https://so02.tci-thaijo.org/index.php/SNGSJ/article/view/250652/171717)

ดรุณี จำปาทอง. (2562). **ผู้นำกับการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้**. นนทบุรี:
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

ดารินทร์ สงมะเริง. (2559). **การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน
เอกชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.

เทศบาลนครเชียงราย. (2567). **แผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ.2566 – 2570 เทศบาลนคร
เชียงราย**. สืบค้นเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2567, จาก
https://www.chiangraicity.go.th/files/com_strategy/2022-07_3e050bed0daaf40.pdf

ธีระ รุญเจริญ. (2550). **ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูป
การศึกษา**. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.

นพวรรณ บุญเจริญสุข. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร
สถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. **วารสารวิชาการสถาบันการพลศึกษา**, ปีที่ 10 ฉบับที่ 2,
หน้า 273-274.

นันทน์ภัส สุทธิการ. (2562). **ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของ
โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์
ธานี**. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, สุราษฎร์ธานี.

เนตร์พัฒนา ยาวีราช. (2556). **ภาวะผู้นำและผู้นำเชิงกลยุทธ์**. กรุงเทพฯ: ทริปเพิ้ล กรุ๊ป.

บรรจง จันทมาศ. (2541). **ระบบบริหารงานคุณภาพ ISO 9000** (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ:
ส.เอเซียเพรส.

- ประมพร ทิพย์พรม. (2563). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียนคุณภาพ ประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1.** วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์, อุตรดิตถ์.
- ประภาพรรณ รักเกลี้ยง. (2556). **หลักทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา.** สืบค้นเมื่อ 8 พฤศจิกายน 2566, จาก http://plu.ac.th/pluacth/plu_doc/book_003.pdf
- ปรีดีนุกูล สมปรารภนา. (2564). **คุณลักษณะของผู้นำเชิงกลยุทธ์.** สืบค้นเมื่อ 8 พฤศจิกายน 2566, จาก <https://www.popticles.com/business/strategicleadership-characteristics/>
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2546). **จิตวิทยาการศึกษา.** กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมกรุงเทพ.
- ปรัชญา เวสารัชช์. (2554). **การบริหารงานวิชาการ.** กรุงเทพฯ: ดอกหญ้า.
- พรณี กางเกต. (2558). **การศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอลาดยาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครสวรรค์ เขต 2.** วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, นครสวรรค์.
- พระครูสุตวรธรรมกิจ. (2561). **ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์.** กรุงเทพฯ: จรัสสินทวงศ์การพิมพ์.
- พระสกล ฐานธัมโม (อินทร์คล้าย). (2556). **การบริหารสถานศึกษาตามธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในจังหวัดนครสวรรค์.** วิทยานิพนธ์ พธ.ม., มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, นครสวรรค์.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 7).** กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทร วิโรฒ.
- พิชิต ขำดี. (2562). **ความต้องการจำเป็นของการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร, ปีที่ 39 ฉบับที่ 2, หน้า 67-78.**
- พีรศักดิ์ วิสัยรัตน์. (2561). **การบริหารเชิงกลยุทธ์.** สืบค้นเมื่อ 8 พฤศจิกายน 2566, จาก <http://www.pantown.com>
- ยุกตนันท์ หวานจำ. (2555). **การบริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนในอำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1.** วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, ปทุมธานี.
- รัตนะ บัวสนธ์. (2554). **การประเมินผลโครงการวิจัยเชิงประเมิน.** กรุงเทพฯ: บริษัทคอมแพคท์พริ้น จำกัด.

- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554**. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- ราตรี พัฒนรังสรรค์. (2554). **พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน**. กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏจันทรเกษม.
- เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ. (2550). **นโยบายสาธารณะ**. กรุงเทพฯ: บพิธการพิมพ์.
- ลักขณา สริวัฒน์. (2544). **จิตวิทยาในชีวิตประจำวัน**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ลัดดาวัลย์ บุญเลิศ. (2556). **การวางแผนกลยุทธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- วรภัทร์ ภูเจริญ. (2540). **แนวทางการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- วรวรรษ เทียมสุวรรณ และคณะ. (2562). **ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21**. **วารสารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัยสวนดุสิต**, ปีที่ 5 ฉบับที่ 2, หน้า 219-231.
- วรภรณ์ ตระกูลสฤษดิ์และคณะ. (2550). **จิตวิทยาการปรับตัว** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- วริษา ฮวดศรี, กัญญา เขียมพญา, และนิวัตต์ น้อยมณ. (2564). **ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 จังหวัดฉะเชิงเทรา**. **วารสารสิรินธรปริทรรศน์**, ปีที่ 22 ฉบับที่ 1, หน้า 103-117.
- วันชัย จงสุทธนามณี. (2564). **การแถลงนโยบายของนายกเทศมนตรี**. สืบค้นเมื่อ 8 พฤศจิกายน 2566, จาก <https://www.chiangraicity.go.th/networknews/detail/2965>
- วันวิภา ทำประโยชน์ (2565). **ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจันทบุรี ตราด**. วิทยานิพนธ์ ศ.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, จันทบุรี. สืบค้นเมื่อ 20 มกราคม 2567, จาก <https://etheses.rbru.ac.th/pdf-uploads/allfile-464-file01-2023-05-25-15-36-37.pdf>
- วิเชียร วิทยอุดม. (2553). **ภาวะผู้นำ (ฉบับก้าวหน้ายุค)**. นนทบุรี: ธนัชการพิมพ์.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2557). **ภาวะผู้นำทฤษฎีและนันทศาสตร์ร่วมสมัยปัจจุบัน**. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.

- วิชัย วงษ์ใหญ่, ม. พ. (2562). **ทักษะคาดการณ์อนาคต Foresight the Futrue**. สืบค้นเมื่อ 8 พฤศจิกายน 2566, จาก http://www.curriculumandlearning.com/upload/Books/การคาดการณ์อนาคต_1569301833.pdf
- วิชุดา บุญมี. (2561). **การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในด้านกระบวนการบริหารและการจัดการของโรงเรียนอนุบาลนครปฐม**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- วิฑูรย์ ลิ้มชะคดี. (2541). **คู่มือผู้สังเกตการณ์คุณภาพ 2000**. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดีจำกัด.
- วิรัตน์รัตน์ เลื่อนจอย. (2564). **ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสิงห์บุรี อ่างทอง**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- วิไลพร พิทักษา. (2561). **รูปแบบการบริหารจัดการการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยนอร์ธกรุงเทพ, กรุงเทพฯ.
- วุฒิชัย พวงพิลา. (2566). **ความสัมพันธ์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ**. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, สกลนคร. สืบค้นเมื่อ 20 มกราคม 2567, จาก https://gsmis.snru.ac.th/e-thesis/file_att1/2023112964421247138_fulltext.pdf
- ศรีอัมพร ปานพรหม. (2551). **การศึกษาความคิดเห็นของนักเรียน ครูผู้ปกครองที่มีต่อการเรียนกวดวิชา โรงเรียนโพกัส เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- ศิริพงษ์ เศาภายน. (2548). **หลักการบริหารการศึกษา : ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย.
- ศูนย์บริการข้อมูลบุคลากรท้องถิ่นแห่งชาติ. (2566). **กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น**. สืบค้นเมื่อ 8 กันยายน 2566, จาก <https://lhr.dla.go.th/>
- สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. (2545). **ปาฐกถาเรื่องการศึกษาของด้อยโอกาส**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- สรวิชัย ลินสวาท. (2558). **การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจการบริหารสถานศึกษาของครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา**

- ประถมศึกษาชั้นนาท.** วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี, กาญจนบุรี. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). **แนวปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพ การศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2561.** สืบค้นเมื่อ 8 พฤศจิกายน 2566, จาก <http://nptedu.go.th/nites/assure61/pragad261.pdf>
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562). **ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี(พ.ศ. 2561–2580)** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการ.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2566). **ประกาศคณะกรรมการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา เรื่อง กรอบแนวทางการประกันคุณภาพภายนอกสถานศึกษา การศึกษาปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานการศึกษานอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และด้านการอาชีวศึกษา.** สืบค้นเมื่อ 20 กุมภาพันธ์ 2567, จาก <https://www.onesqa.or.th/upload/download/202304281626265.pdf>
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี. (2563). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 พ.ศ.2566 – 2570.** สืบค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2566, จาก https://www.nesdc.go.th/download/Plan13/Doc/Plan13_Final.pdf
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2561). **แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัยระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2560). **การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล (School Management in Digital Era).** พิษณุโลก: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สุชา จันท์เอม. (2544). **จิตวิทยาทั่วไป.** กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุทนต์ ศรีไสย์. (2551). **สถิติประยุกต์สำหรับงานวิจัยทางสังคมศาสตร์.** กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุทธิวรรณ ตันตริจนาวงศ์. (2563). **การบริหารสภาพแวดล้อมและอาคารสถานที่ (พิมพ์ครั้งที่ 3).** นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุทิน ชนะบุญ. (2562). **สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัยเบื้องต้น.** สืบค้นเมื่อ 8 พฤศจิกายน 2566, จาก <http://kkpho.go.th/km/index.php/2017-08-10-06-37->

01/category/2-r2r-5?download=13:6-2

- สุรศักดิ์ อมรรัตนศักดิ์. (2555). **เทคนิคทางสถิติเพื่อการวิจัย** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- หยุดฟ้า ราชมณี. (2554). **การดำเนินการวางแผนกลยุทธ์ ของโรงเรียนระดับประถมศึกษา ในภาคใต้**.วิทยานิพนธ์ วท.ม., สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- เหมือนฝัน นันทียกุล. (2562). **ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหาร โรงเรียนเอกชนสู่ความเป็นเลิศในจังหวัดนครปฐม**. วิทยานิพนธ์ ค.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, นครปฐม.
- อภิญา ตันศิริ. (2541). การประกันคุณภาพการศึกษา. **วารสารร่มเทือง**, ปีที่ 7 ฉบับที่ 41, หน้า 27-33.
- อภิวัฒน์ รัตนวราหะ. (2564). **การคาดการณ์เชิงยุทธศาสตร์**. เชียงใหม่: ล็อคอินดิไซน์เวิร์ค.
- อุทิศ ชาวเขียว. (2546). **การวางแผนกลยุทธ์**. กรุงเทพฯ: ด้านสุทธาการพิมพ์.
- อุทุมพร จามรรมาน. (2543). **เอกสารประกอบการบรรยายการประกันคุณภาพการศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักงานพัฒนาและประกันคุณภาพการศึกษา (พปต.).
- Byrd, R. E. (1987). Corporate leadership skills: A new synthesis. **Organizational Dynamics**, 16(1), 34-43.
- Davies J. Babrara and Davies Brent. (2004). Strategic Leadership. **School leadership and Management**, 23(1), 29-38.
- Deming, W. E. (1993). **PDCA cycle a quality approach**. Cambridge: MA MIT.
- DuBrin, Andrew J. (1998). **Leadership: Research Finding, Practice and Skills**. Boston: Houghton.
- Feigenbaum, A. B. (1992). **Health Care Criteria for Performance Excell.** U.S.A: Baldrige National Quality Program.
- Hitt A. Michael, I. R. D. a. H. E. R. (2007). **Management of Strategy: Concepts and Casses**. China: Thomson south-Western.
- Ishikawa, K. (1985). **What is Total Quality Contro: The Japanese Way**. New Jersey: Prentice-hall.
- Likert, R. (1967). **The Human Organization: Its Management and Value**. New York: McGraw-Hill Book.

- Nahavandi, Afsaneh. (2000). **The art and science of leadership**. Boston: Irwin/McGraw–Hill.
- Oakland, J. S. (1989). **Total Quality Management**. Singapore: Mc Graw–Hill.
- Pearce A. John and Richard B. Robinson. (2007). **Formulation, Implementation and Control of Competitive Strategy** (9th ed.). Boston: McGraw–Hill.
- Ray Maghroori and Erik Rolland. (1997). **Strategic Leadership: The art of balancing organizationmission with policy**. procedure and external environment: The Journal of Leadership Studies.
- Robbins P. Stephen and Coulter Mary. (2003). **Management**. New Jersey: Prentice Hall.
- Sydney Finkelstein, Donald C. Hambrick and Albert A. Cannella Jr.. (2009). **Strategic Leadership: Theory and research on Executives, Top Management Teams and Boards**. New York: Oxford University Press, Inc.
- Tenner, A. R., and Detoro, I. J.,. (1992). **Total Quality Management: There Step to Continuous Improvement**. Massachusetts: Addison–Wesley.
- Yukl Gary. (2006). **Leadership in Organizations** (5th ed.). New York: CourierStoughton.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. นางสาวศิริภัส ชัติยะ ผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาล 1 ศรีเกิด
2. ผศ.ดร.สันติ บุรณะชาติ ประธานหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัยการศึกษา
มหาวิทยาลัยพะเยา
3. ผศ.ดร.น้ำฝน กัณมา ประธานหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการศึกษา วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารของ โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามนี้ จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับการวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย

2. แบบสอบถามนี้กำหนดผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละสถานศึกษาเป็นพนักงานครูเทศบาล พนักงานจ้างตามภารกิจตำแหน่งผู้ช่วยครู ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย

3. แบบสอบถามฉบับนี้มีทั้งหมด 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย

4. การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมของสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย โดยจะไม่มีผลกระทบต่อการทำงานของท่านหรือสถานศึกษาของท่านแต่ประการใด และคำตอบที่ได้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังนั้นขอเท็จจริงในการตอบแบบสอบถามของท่านจะช่วยให้การดำเนินการวิจัย ครั้งนี้บรรลุผลและเกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาในโอกาสต่อไป

5. เพื่อความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม กรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่าน ที่กรุณาสละเวลาอันมีค่าในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง

นางสาววิณา คำมงคล

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

วิทยาลัยการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

ข้อ	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
1	เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2	อายุ ☐ ไม่เกิน 30 ปี ☐ 31 - 40 ปี ☐ 41 - 50 ปี ☐ 51 ปีขึ้นไป
3	ระดับการศึกษา ☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก
4	ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน ☐ ไม่เกิน 10 ปี ☐ 11 - 20 ปี ☐ 21 - 30 ปี ☐ 31 ปีขึ้นไป
5	สถานศึกษา ☐ โรงเรียนเทศบาล 1 ศรีเกิด ☐ โรงเรียนเทศบาล 2 หนองบัว ☐ โรงเรียนเทศบาล 3 ศรีทรายมูล ☐ โรงเรียนเทศบาล 4 สันป่าก่อ ☐ โรงเรียนเทศบาล 5 เด่นห้า ☐ โรงเรียนเทศบาล 6 นครเชียงราย ☐ โรงเรียนเทศบาล 7 พังหมื่น ☐ โรงเรียนเทศบาล 8 บ้านใหม่

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร

คำชี้แจง: โปรดพิจารณาข้อความที่กำหนดให้ว่าตรงกับความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับ ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร ให้ท่านเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นตามความเป็นจริงที่ท่านเห็นสมควรในทุกข้อคำถาม ซึ่งแต่ละช่องมีความหมายดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด
 ระดับ 4 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก
 ระดับ 3 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง
 ระดับ 2 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย
 ระดับ 1 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านการกำหนดทิศทางกลยุทธ์ขององค์การ						
1	ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา					
2	ผู้บริหารกำหนดเป้าหมายบนพื้นฐานพันธกิจและวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา					
3	ผู้บริหารจัดทำแผนกลยุทธ์โดยมีรายละเอียดของแผนครบถ้วน สมบูรณ์					
4	ผู้บริหารมีการคาดคะเนผลจากการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์					
5	ผู้บริหารมีการกำหนดวิธีการ กำลังคน งบประมาณที่ใช้ดำเนินการตามแผนกลยุทธ์					
6	ผู้บริหารมีการพิจารณาจัดลำดับความสำคัญของภารกิจต่าง ๆ ที่ต้องดำเนินงานในสถานศึกษา					
7	ผู้บริหารมีการเชื่อมโยงกลยุทธ์สู่การปฏิบัติในสถานศึกษา					
ด้านการพัฒนาตนเอง						
8	ผู้บริหารมีการพัฒนาตนเองด้านความรู้และทักษะในสาขาที่เกี่ยวข้องและนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาสถานศึกษาได้					

ข้อ	ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
9	ผู้บริหารคิดนวัตกรรมและทดลองแนวคิดใหม่ ๆ เพื่อพัฒนากระบวนการทำงานที่มีประสิทธิภาพ และส่งเสริมนวัตกรรมในสถานศึกษา					
10	ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการแบ่งปันความรู้ประสบการณ์กับครูและสนับสนุนในการเรียนรู้ร่วมกันในสถานศึกษา					
11	ผู้บริหารมีพฤติกรรมที่ดีและมีความคิดเชิงบวกที่สร้างแรงบันดาลใจแก่บุคลากรรอบตัวและบุคคลในสถานศึกษา					
12	ผู้บริหารมีความรอบรู้ และเข้าใจ สามารถวิเคราะห์ระบบต่าง ๆ ที่นำไปสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาโรงเรียนได้					
13	ผู้บริหารมีความคิดสร้างสรรค์แตกต่างจากเดิมเพื่อหาวิธีการใหม่ ๆ ในการปฏิบัติงาน					
14	ผู้บริหารเข้าใจผลที่จะเกิดตามมาจากการกำหนด นโยบาย และแผนปฏิบัติงานของโรงเรียน					
15	ผู้บริหารมีการแยกงานบริหารโรงเรียนออกเป็นหลายระบบ และมีหลายระดับการทำงาน					
16	ผู้บริหารรับรู้ปัญหานำไปสู่การแก้ปัญหาได้อย่าง สร้างสรรค์ โดยครู นักเรียน และชุมชนมีส่วนร่วมใน การแก้ปัญหา					
ด้านการปรับตัว						
17	ผู้บริหารเป็นผู้รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและใช้วิธีประชาธิปไตยแก้ปัญหา					
18	ผู้บริหารพิจารณาสถานการณ์ในปัจจุบันเพื่อนำไปสู่การปรับตัวของสถานศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง					
19	ผู้บริหารมีทัศนคติที่เปิดกว้างในการยอมรับการเปลี่ยนแปลง					
20	ผู้บริหารมีการประเมินสถานการณ์ของสถานศึกษาเพื่อประกอบการพิจารณาปรับเปลี่ยนกลยุทธ์					
21	ผู้บริหารสามารถกำหนดแนวทางการดำเนินงานที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและบริบทที่เปลี่ยนแปลงได้					

ข้อ	ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านการคาดการณ์และการกำหนดอนาคต						
22	ผู้บริหารสามารถกำหนดกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจและบริบทของสถานศึกษาได้					
23	ผู้บริหารสามารถบริหารกลยุทธ์ตามศักยภาพของสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม					
24	ผู้บริหารสามารถคาดคะเนสภาพการณ์ของสถานศึกษาในอนาคตได้					
25	ผู้บริหารมีการเตรียมความพร้อมต่อสภาวะการแข่งขันที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต					
26	ผู้บริหารมีความสามารถในการนำพาสถานศึกษาไปสู่จุดมุ่งหมายที่ต้องการได้					
27	ผู้บริหารเป็นผู้มีวิสัยทัศน์และมองการณ์ไกล					
28	ผู้บริหารสามารถประเมินกลยุทธ์ต่าง ๆ อย่างรอบคอบ					
29	ผู้บริหารมีกระบวนการบริหารกลยุทธ์สู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ					

ตอนที่ 3 คุณภาพการบริหาร

คำชี้แจง: โปรดพิจารณาข้อความที่กำหนดให้ว่าตรงกับความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับ คุณภาพการบริหาร ให้ท่านเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นตามความเป็นจริงที่ท่านเห็นสมควรในทุกข้อ คำถาม ซึ่งแต่ละช่องมีความหมายดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง คุณภาพการบริหาร อยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง คุณภาพการบริหาร อยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง คุณภาพการบริหาร อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง คุณภาพการบริหาร อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง คุณภาพการบริหาร อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	คุณภาพการบริหารโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านการมีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน						
1	สถานศึกษามีการกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจที่ชัดเจน มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ					
2	สถานศึกษามีการกำหนดนโยบายและทิศทางการบริหารที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและความต้องการของชุมชน					
3	สถานศึกษามีการจัดทำแผนที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและความต้องการของชุมชน					
4	ผู้บริหาร ครู และผู้เกี่ยวข้องรับทราบถึงวิสัยทัศน์และพันธกิจของสถานศึกษา การกำหนดนโยบาย และทิศทางการบริหารของสถานศึกษา					
ด้านการมีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา						
5	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานโดยเปิดโอกาสให้ครูบุคลากรทางการศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการบริหาร					
6	สถานศึกษามีระบบบริหารจัดการคุณภาพที่ชัดเจนเป็นลำดับขั้นตอน					

ข้อ	คุณภาพการบริหารโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
7	สถานศึกษามีผลการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา					
8	สถานศึกษามีการนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง					
ด้านการดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย						
9	ผู้บริหารสถานศึกษามีความมุ่งมั่นในการดำเนินงานด้านผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน					
10	ผู้บริหารสถานศึกษามีความมุ่งมั่นในการดำเนินงานด้านการสื่อสารแผนงานวิชาการ					
11	ผู้บริหารสถานศึกษามีความมุ่งมั่นในการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน					
12	ผู้บริหารสถานศึกษามีความมุ่งมั่นในการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา					
13	ผู้บริหารสถานศึกษามีความมุ่งมั่นในการดำเนินงานด้านการสร้างบรรยากาศทางวิชาการ					
14	ผู้บริหารสถานศึกษามีความมุ่งมั่นในการดำเนินงานด้านการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน					
ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ						
15	สถานศึกษามีการจัดทำแผนในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ					
16	สถานศึกษามีการจัดทำแผนในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาได้ตรงตามความต้องการของครูและบุคลากรทางการศึกษา					

ข้อ	คุณภาพการบริหารโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
17	สถานศึกษามีการดำเนินงานตามแผนงาน ในการพัฒนาความรู้ และทักษะทางวิชาชีพ ให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ					
18	สถานศึกษาจัดให้มีชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนางาน สำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษา					
ด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ						
19	สถานศึกษามีการจัดการสภาพแวดล้อม สำหรับจัดกิจกรรม การเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม					
20	สถานศึกษามีการจัดการอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อม และ พื้นที่สำหรับจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ พอเพียง					
21	สถานศึกษามีการจัดการอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อม และ พื้นที่สำหรับจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สนับสนุนการพัฒนาตนเอง ของผู้เรียน					
22	สถานศึกษามีแผนการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ และมี มาตรการรักษาความปลอดภัยที่ตรวจสอบได้					
23	สถานศึกษามีการประเมินความเสี่ยง และซักซ้อมขั้นตอนใน การรักษาความปลอดภัย					
24	สถานศึกษามีการปรับปรุงมาตรการการดำเนินงานด้านสภาพ แวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง					
ด้านการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการ จัดการเรียนรู้						
25	สถานศึกษามีระบบเทคโนโลยีที่สนับสนุนต่อการจัดการเรียนรู้ อย่างเหมาะสม					
26	สถานศึกษามีการใช้สื่อ เทคโนโลยี และอุปกรณ์ที่เหมาะสม ต่อ การจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน					

ข้อ	คุณภาพการบริหารโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
27	สถานศึกษามีการใช้สื่อ เทคโนโลยี และอุปกรณ์ที่เหมาะสม ต่อ การส่งเสริมการพัฒนาตนเองของครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้เรียน					
28	สถานศึกษามีการตรวจสอบและประเมินผล การใช้สื่อ เทคโนโลยี และอุปกรณ์อย่างสม่ำเสมอ					
29	สถานศึกษามีการปรับปรุงพัฒนาการใช้สื่อเทคโนโลยีและ อุปกรณ์ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา					

ภาคผนวก ค ดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม

ค่าความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือวิจัย (IOC)

เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารของ
โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร

ข้อ	รายการขอความคิดเห็น	ความเห็น ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3		
ด้านการกำหนดทิศทางการกลยุทธ์ขององค์การ						
1	ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการวางแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา	1	0	1	0.67	สอดคล้อง
2	ผู้บริหารกำหนดเป้าหมายบนพื้นฐานพันธกิจและวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา	1	0	1	0.67	สอดคล้อง
3	ผู้บริหารจัดทำแผนกลยุทธ์โดยมีรายละเอียดของแผน ครบถ้วน สมบูรณ์	1	0	1	0.67	สอดคล้อง
4	ผู้บริหารมีการคาดคะเนผลจากการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์	1	0	1	0.67	สอดคล้อง
5	ผู้บริหารมีการกำหนดวิธีการ กำลังคนงบประมาณที่ใช้ ดำเนินการตามแผนกลยุทธ์	1	0	1	0.67	สอดคล้อง
6	ผู้บริหารมีการพิจารณาจัดลำดับความสำคัญของภารกิจต่าง ๆ ที่ต้องดำเนินงานในสถานศึกษา	1	0	1	0.67	สอดคล้อง
7	ผู้บริหารมีการเชื่อมโยงกลยุทธ์สู่การปฏิบัติในสถานศึกษา	1	0	1	0.67	สอดคล้อง
ด้านการพัฒนาตนเอง						
8	ผู้บริหารมีการพัฒนาตนเองด้านความรู้และทักษะในสาขาที่เกี่ยวข้องและนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาสถานศึกษาได้	1	0	1	0.67	สอดคล้อง

ข้อ	รายการขอความคิดเห็น	ความเห็น ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3		
9	ผู้บริหารคิดนวัตกรรมและทดลองแนวคิดใหม่ ๆ เพื่อพัฒนากระบวนการทำงานที่มีประสิทธิภาพ และส่งเสริมนวัตกรรมในสถานศึกษา	1	0	1	0.67	สอดคล้อง
10	ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการแบ่งปันความรู้ ประสบการณ์กับครูและสนับสนุนในการเรียนรู้ ร่วมกันในสถานศึกษา	1	0	1	0.67	สอดคล้อง
11	ผู้บริหารมีพฤติกรรมที่ดีและมีความคิดเชิงบวกที่ สร้างแรงบันดาลใจแก่คนรอบตัวและคนใน สถานศึกษา	1	0	1	0.67	สอดคล้อง
12	ผู้บริหารมีความรอบรู้ และเข้าใจ สามารถ วิเคราะห์ระบบต่าง ๆ ที่นำไปสู่การปฏิบัติเพื่อ พัฒนาโรงเรียนได้	1	0	1	0.67	สอดคล้อง
13	ผู้บริหารมีความคิดสร้างสรรค์แตกต่างจากเดิม เพื่อหา วิธีการใหม่ ๆ ในการปฏิบัติงาน	1	0	1	0.67	สอดคล้อง
14	ผู้บริหารเข้าใจผลที่จะเกิดตามมาจากการกำหนด นโยบายและแผนปฏิบัติงานของโรงเรียน	1	0	1	0.67	สอดคล้อง
15	ผู้บริหารมีการแยกงานบริหารโรงเรียนออกเป็น หลายระบบและมีหลายระดับการทำงาน	1	0	1	0.67	สอดคล้อง
16	ผู้บริหารรับรู้ปัญหำนำไปสู่การแก้ปัญหาได้อย่าง สร้างสรรค์ โดยครู นักเรียน และชุมชนมีส่วนร่วม ใน การแก้ปัญหา	1	0	1	0.67	สอดคล้อง
ด้านการปรับตัว						
17	ผู้บริหารเป็นผู้รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและใช้ วิธี ประชาธิปไตยแก้ปัญหา	1	0	1	0.67	สอดคล้อง

ข้อ	รายการขอความคิดเห็น	ความเห็น ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3		
18	ผู้บริหารพิจารณาสถานการณ์ในปัจจุบันเพื่อนำไปสู่การปรับตัวของสถานศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง	1	0	1	0.67	สอดคล้อง
19	ผู้บริหารมีทัศนคติที่เปิดกว้างในการยอมรับการเปลี่ยนแปลง	1	0	1	0.67	สอดคล้อง
20	ผู้บริหารมีการประเมินสถานการณ์ของสถานศึกษาเพื่อประกอบการพิจารณาปรับเปลี่ยนกลยุทธ์	1	0	1	0.67	สอดคล้อง
21	ผู้บริหารสามารถกำหนดแนวทางการดำเนินงานที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและบริบทที่เปลี่ยนแปลงได้	1	0	1	0.67	สอดคล้อง
22	ผู้บริหารสามารถกำหนดกลยุทธ์ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจและบริบทของสถานศึกษาได้	1	0	1	0.67	สอดคล้อง
23	ผู้บริหารสามารถบริหารกลยุทธ์ตามศักยภาพของสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม	1	0	1	0.67	สอดคล้อง
24	ผู้บริหารสามารถคาดคะเนสภาพการณ์ของสถานศึกษาในอนาคตได้	1	0	1	0.67	สอดคล้อง
ด้านการคาดการณ์และการกำหนดอนาคต						
25	ผู้บริหารมีการเตรียมความพร้อมต่อสภาวะการแข่งขันที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต	1	0	1	0.67	สอดคล้อง
26	ผู้บริหารมีความสามารถในการนำพาสถานศึกษาไปสู่จุดมุ่งหมายที่ต้องการได้	1	0	1	0.67	สอดคล้อง
27	ผู้บริหารเป็นผู้มีวิสัยทัศน์และมองการณ์ไกล	1	0	1	0.67	สอดคล้อง
28	ผู้บริหารสามารถประเมินกลยุทธ์ต่าง ๆ อย่างรอบคอบ	1	0	1	0.67	สอดคล้อง
29	ผู้บริหารมีกระบวนการบริหารกลยุทธ์สู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จ	1	0	1	0.67	สอดคล้อง

ตอนที่ 3 คุณภาพการบริหาร

ข้อ	รายการขอความคิดเห็น	ความเห็น ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3		
ด้านการมีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน						
1	สถานศึกษามีการกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจที่ชัดเจน มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ	1	1	1	1	สอดคล้อง
2	สถานศึกษามีการกำหนดนโยบายและทิศทางการบริหารที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและความต้องการของชุมชน	1	1	1	1	สอดคล้อง
3	สถานศึกษามีการจัดทำแผนที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและความต้องการของชุมชน	1	0	1	0.67	สอดคล้อง
4	ผู้บริหาร ครู และผู้เกี่ยวข้องรับทราบถึงวิสัยทัศน์และพันธกิจของสถานศึกษา การกำหนดนโยบายและทิศทางการบริหารของสถานศึกษา	1	1	1	1	สอดคล้อง
ด้านการมีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา						
5	ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานโดยเปิดโอกาสให้ครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการบริหาร	1	1	1	1	สอดคล้อง
6	สถานศึกษามีระบบบริหารจัดการคุณภาพที่ชัดเจนเป็นลำดับขั้นตอน	1	1	1	1	สอดคล้อง
7	สถานศึกษามีผลการปฏิบัติงานที่ส่งผลต่อคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	1	1	1	1	สอดคล้อง
8	สถานศึกษามีการนำข้อมูลสารสนเทศมาใช้ในการปรับปรุงพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง	1	1	1	1	สอดคล้อง

ข้อ	รายการขอความคิดเห็น	ความเห็น ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3		
ด้านการดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตร สถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย						
9	ผู้บริหารสถานศึกษามีความมุ่งมั่นในการ ดำเนินงานด้านผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน	1	1	1	1	สอดคล้อง
10	ผู้บริหารสถานศึกษามีความมุ่งมั่นในการ ดำเนินงานด้านการสื่อสารแผนงานวิชาการ	1	1	0	0.67	สอดคล้อง
11	ผู้บริหารสถานศึกษามีความมุ่งมั่นในการ ดำเนินงานด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและ การสอน	1	1	1	1	สอดคล้อง
12	ผู้บริหารสถานศึกษามีความมุ่งมั่นในการ ดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา	1	1	1	1	สอดคล้อง
13	ผู้บริหารสถานศึกษามีความมุ่งมั่นในการ ดำเนินงานด้านการสร้างบรรยากาศทางวิชาการ	1	1	0	0.67	สอดคล้อง
14	ผู้บริหารสถานศึกษามีความมุ่งมั่นในการ ดำเนินงานด้านการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อพัฒนา ตนเองของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ส่งผล ต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน	1	1	1	1	สอดคล้อง
ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ						
15	สถานศึกษามีการจัดทำแผนในการพัฒนาครูและ บุคลากรทางการศึกษาให้มีความเชี่ยวชาญทาง วิชาชีพ	1	1	1	1	สอดคล้อง
16	สถานศึกษามีการจัดทำแผนในการพัฒนาครูและ บุคลากรทางการศึกษาได้ตรงตามความต้องการ ของครูและบุคลากรทางการศึกษา	1	1	1	1	สอดคล้อง

ข้อ	รายการขอความคิดเห็น	ความเห็น			ค่า IOC	แปลผล
		ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)	1	2		
17	สถานศึกษามีการดำเนินงานตามแผนงาน ในการพัฒนาความรู้และทักษะทางวิชาชีพ ให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ	1	1	1	1	สอดคล้อง
18	สถานศึกษาจัดให้มีชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนางานสำหรับครูและบุคลากรทางการศึกษา	1	1	1	1	สอดคล้อง
ด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ						
19	สถานศึกษามีการจัดการสภาพแวดล้อม สำหรับจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม	1	1	1	1	สอดคล้อง
20	สถานศึกษามีการจัดการอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อม และพื้นที่สำหรับจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่พอเพียง	1	1	1	1	สอดคล้อง
21	สถานศึกษามีการจัดการอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อม และพื้นที่สำหรับจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สนับสนุนการพัฒนาตนเองของผู้เรียน	1	1	1	1	สอดคล้อง
22	สถานศึกษามีแผนการบำรุงรักษาอาคารสถานที่ และมีมาตรการรักษาความปลอดภัยที่ตรวจสอบได้	1	1	1	1	สอดคล้อง
23	สถานศึกษามีการประเมินความเสี่ยง และซักซ้อมขั้นตอนในการรักษาความปลอดภัย	1	1	0	0.67	สอดคล้อง
24	สถานศึกษามีการปรับปรุงมาตรการการดำเนินงานด้านสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	1	1	1	1	สอดคล้อง

ข้อ	รายการขอความคิดเห็น	ความเห็น ผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)			ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3		
ด้านการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้						
25	สถานศึกษามีระบบเทคโนโลยีที่สนับสนุนต่อการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม	1	1	1	1	สอดคล้อง
26	สถานศึกษามีการใช้สื่อ เทคโนโลยี และอุปกรณ์ที่เหมาะสม ต่อการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน	1	1	1	1	สอดคล้อง
27	สถานศึกษามีการใช้สื่อ เทคโนโลยี และอุปกรณ์ที่เหมาะสม ต่อการส่งเสริมการพัฒนาตนเองของครู บุคลากรทางการศึกษา และผู้เรียน	1	1	1	1	สอดคล้อง
28	สถานศึกษามีการตรวจสอบและประเมินผล การใช้สื่อ เทคโนโลยี และอุปกรณ์อย่างสม่ำเสมอ	1	1	1	1	สอดคล้อง
29	สถานศึกษามีการปรับปรุงพัฒนาการใช้สื่อ เทคโนโลยีและอุปกรณ์ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา	1	1	1	1	สอดคล้อง

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	วีณา คำมงคล
วัน เดือน ปี เกิด	16 มีนาคม 2528
สถานที่เกิด	จังหวัดน่าน
วุฒิการศึกษา	ครุศาสตรบัณฑิต(ค.บ.), มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
ที่อยู่ปัจจุบัน	300 ม.4 ต.ริมกก อ.เมือง จ.เชียงราย
ผลงานตีพิมพ์	วีณา คำมงคล. (ผู้บรรยาย). (20 เมษายน 2567). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย ในการประชุมวิชาการบัณฑิต ครั้งที่ 10 (หน้า 231 – 245). พะเยา: กองบริหารงานวิจัย มหาวิทยาลัยพะเยา.

